

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

ADALET KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

3'üncü Toplantı

13 Nisan 2022 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi
(2/4364)

ADALET KOMİSYONU

3'üncü Toplantı
13 Nisan 2022 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Adalet Komisyonu saat 14.37'de açıldı.

Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin (2/4364), tümü üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak maddelerine geçilmesi kabul edildi.

Kanun teklifinin tümü üzerindeki görüşmelerde,

Anayasa'ya aykırılık önergeleri,

CHP Grubu ve milletvekillerinin 27'nci Yasama Döneminde Komisyona havale edilen kanun tekliflerinin, İç Tüzük'ün 35'inci maddesi gereğince (2/4364) esas numaralı Kanun Teklifi'yle birleştirilme önergesi,

Kabul edilmedi.

Kanun teklifinin görüşmelerine kaldığı yerden devam etmek için 14 Nisan 2022 Perşembe günü toplanmak üzere toplantıya 19.04'te son verildi.

13 Nisan 2022 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.37

BAŞKAN: Yılmaz TUNÇ (Bartın)**BAŞKAN VEKİLİ: Ramazan CAN (Kırıkkale)****SÖZCÜ: Gülay SAMANCI (Konya)****KÂTİP: Belgin UYGUR (Balıkesir)**

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Değerli arkadaşlar, değerli Komisyon üyelerimiz, değerli milletvekillerimiz, yürütme organımızın değerli temsilcileri, kıymetli katılımcılar; çoğunluğumuz vardır, toplantımızı açıyorum (*)

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER**A)KANUN TEKLİFLERİ****1.- Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4364) (**)**

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Bugün, gündemimizde Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Denizli Milletvekilimiz Sayın Cahit Özkan ve 44 Milletvekilinin Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin görüşmelerini gerçekleştireceğiz.

Teklifte, başka bir işte sigortalı olarak çalışırken avukatlık stajı yapılabilmesine imkân sağlayan düzenlemeler var. Ayrıca, birden fazla baronun bulunduğu illerde adli yardım bürosu oluşturulması, adli yardım ödeneklerinin dağıtımı ve görevlendirmelerle ilgili düzenlemeler içeren teklifi görüşeceğiz.

Burada ilgili tarafları davet ettik; Çalışma Bakanlığı, Yargıtay, Adalet Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Türkiye Barolar Birliği temsilcilerini de davet ettik.

Önce, geneli üzerinde görüşmelere, ardından da maddelerine geçeceğiz.

Yazılı basın kalabilir, toplantımıza görüntülü basını alamıyoruz; sizler eğer çekimlerinizi yaptıysanız sizleri dışarıya davet ediyoruz.

Teşekkür ediyoruz arkadaşlar.

Önce, teklif sahibi, teklifin gerekçelerini açıklayacak.

Şimdi söz, teklif sahibi Sayın Cahit Özkan’da.

Buyurun Sayın Özkan.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Adalet Komisyonumuzun Kıymetli Başkanı, kıymetli Adalet Komisyonu üyelerimiz ve İç Tüzük çerçevesinde işbu kanun teklifinin görüşülmesi için davet edilen kıymetli hazırun; sizleri saygıyla sevgiyle selamlıyorum. Komisyon çalışmalarımızın tüm siyasi parti gruplarının katılımlarıyla uzlaşi içerisinde tamamlanmasını temenni ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; uzun zamandan beri özellikle hukuk fakültelerinin sayısının artması ve vatandaşlarımızın, gençlerimizin hukuk fakültelerine teveccühü neticesinde hukuk fakültesinden mezun olmuş çok ciddi sayıda gençlerimizin varlığı ortadadır. Bu anlamda, gerek kamuda gerekse özel sektörde çalışan genç hukukçuların, hukuk fakültesi mezunlarının stajını yapabilmesi

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

** (2/4364) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

için bir çözüm teklifi, bir çözüm beklentisi kamuoyunda öne çıkmıştır ve bu çerçevede, kamuda çalışan hukuk fakültesi mezunlarının, yine, özel sektörde çalışan hukuk fakültesi mezunlarının stajını nasıl yapacaklarına dair bir çalışma uzun zamandan beri yürütülmektedir. Bu çerçevede, işbu kanun teklifinde, kamuda çalışan ve özelde çalışan hukuk fakültesi mezunlarının stajlarını nasıl yapacağına, diğer taraftan da çoklu baro sistemiyle beraber İstanbul ve Ankara’da kurulan 2 no.lu barolara adli yardım ödeneğinin hangi puantaja göre yapılacağına ilişkin çalışmayı Meclis gündemine getirmiş bulunmaktayız, bugün Komisyonunda da bu görüşmeleri inşallah gerçekleştireceğiz.

Öncelikle, avukat stajyerlerinin sigortalı olarak özel sektörde çalışmalarına veya kamuda memur olarak çalışmalarına rağmen stajlarını yapmak isteyen hukuk fakültesi mezunlarının stajlarını nasıl yapacağına ilişkin konuyu sizlerle paylaşmak istiyorum. Ben de öncelikle avukatlık stajını yaparken mevcut yani şu anda yürürlükte bulunan Avukatlık Kanunu’nun staja ilişkin hükümleri çerçevesinde stajı yapmış bir hukukçuyum, bir avukatım. Tabii, burada bazı şekil şartları var, bunlar da mevcut sistem içerisinde elbette bugüne kadar yürüyor, yürütülüyor ancak sadece kamuda çalışan 2.500’ün üzerinde hukuk fakültesi mezununun bulunduğu bir ortamda buradaki beklentiyi nasıl karşılayabiliriz diye hukukçularımızla, avukat meslektaşlarımızla, barolarla ve Barolar Birliğiyle görüşmeler gerçekleştirdik, zaten uzun zamandan beri de buna ilişkin çalışma yapılagelmekte. Bu çerçevede, malum, bir hukuk fakültesi mezununun stajını yapabilmesi için kesintisiz bir şekilde staj sürecini tamamlaması lazım.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Ne kadar doğru bir uygulama.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Eğer arada stajyer avukatın stajını kesen bir durum söz konusuysa veyahut da herhangi bir yere, Sosyal Sigortalar Kurumuna veya kamu personelinin kayıtlı oldukları sandıklara bağlı olarak stajı kesilecek olursa bu durumda stajını yapamıyorlardı. Özellikle kamuda veya özel sektörde çalışmayan ve fakülteden mezun olduktan sonra doğrudan adliyelerin tozunu yutarak bizzat stajını yapan gençlerimiz ile kamuda veya özel sektörde çalışanların arasında bir adaletsizlik oluşmaması için bir ara formülü nasıl bulabiliriz diye uzun uzun tezekkür ettik. Tabii, kamuda çalışanların normalde ücretsiz izinle stajını yapabilecekleri varsayılır çünkü bir yıllık bir ücretsiz izne ayrılma imkânları var ve bu imkân doğrultusunda da bir yıl kesintisiz bir şekilde sürmesi gereken avukatlık stajını tamamlayabileceğini ve bu çerçevede de bu kanuna ihtiyaç olmadığını savunabiliriz. Ancak malum olduğu üzere, bir staj başladığı zaman, stajın askı süreleri ve staj aşamalarına geçiş döneminde bu süre bir yılı aşabiliyor ve bir yılı aştığı takdirde bir kamu personelinin stajını tamamlayabilmesine imkân kalmıyor. Yani kamuda çalışan bir memur stajını yapmak üzere ücretsiz izin alsın ve staj süresi bir yıl bir gün bile olsa stajının son aşaması geldiği zaman bir tercih yapmak zorunda. Bu tercihi nedir? Ya stajı yanacak çünkü bir yıl tamamlanmadı askı süreleri dikkate alındığı zaman ya da memuriyetini kaybedecek. Bu çerçevede, getirdiğimiz kanun teklifiyle bir standart ortaya koyuyoruz. Fiilen stajını yapmasına engel olmamak şartıyla, bir hukuk fakültesi mezununun gerek özel sektörde gerekse kamuda stajını yapmasına imkân sağlıyoruz. Yani burada bir memur eğer stajını yapmak istiyorsa, fiilen de buna imkân yoksa mesai saatleri itibarıyla, gidiyor ücretsiz izne ayrılıyor ve ücretsiz izin süresi diğer memurlarla aynı olarak bir yıl değil, stajını tamamlayana kadar yani bir yıl bir gün, bir yıl on gün, bir yıl bir ay, bir buçuk yıl gibi ne kadar bir sürede stajını bitirebilirse tekrar memuriyetini de kaybetmeden kendi kamu kurumuna dönme imkânı sağlanıyor.

Malum olduğu üzere, yine, özel sektörde çalışan bir hukuk fakültesi mezunu stajını yaptığı aşamada eğer bir yerde sigortalı ise veya bir yerden maaş alıyorsa stajının yanma riskiyle karşı karşıya. Bunu geçmişte pek çok hukukçu, hukuk stajyeri de yaşamış olabilir. İşte burada da diyoruz ki özel sektörde

alışan sigortalı bir hukuk fakóltesi mezunu stajını yapmak isterse, fiili olarak da stajını yapmasına engel bir durum söz konusu değilse gerek adliye gerek avukat yanı stajında stajlarını gerçekleştirebiliyorsa dedik ki burada hukuk fakóltesi mezunu arkadaşımız stajını yapabilsin.

Yine, bir diğer mesele de -örnek vereyim- stajyer, staj aşamasında yanında çalıştığı yerden veya adliye stajı aşamasında çalışırken başka bir yerden ücret alırsa yani velev ki avukatın yanından herhangi bir staj ücreti veya herhangi bir mesaiye katmış olduğu değer neticesinde bir para alıyorsa bu da stajyeri stajının yanması riskiyle karşı karşıya getirebiliyordu. İşte, bunları da kaldırmak suretiyle, kamuda ve özel sektörde çalışan hukuk fakóltesi mezunları ile hiçbir yerde çalışmadan doğrudan stajını yapmış hukukçular, avukatlar arasında bir ayrımcılık söz konusu olmasın diye adaleti tesis edecek ve avukatlık mesleğinin onuruna, şerefine uygun bir şekilde staj yapmasını ve bu mesleğin bütün aşamalarından geçmiş, tecrübe sahibi biri olarak birikimiyle beraber avukatlık mesleğine girmesine imkân sağlayan bu teklifi, stajyerlerle ilgili kısmı Meclise getirmiş bulunuyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler, kıymetli hazırun; diğer taraftan, adli yardım meselesi de hem Anayasa'mızda hem de Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi bağlamında, mahkemenin vermiş olduğu kararlar çerçevesinde adalete erişim ve hak arama özgürlüğünün, adil yargılanma hakkının olmazsa olmazı, en önemli unsurlarından birisidir. Tabii, adli yardım Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6'ncı maddesinde karşılığını bulan, yine Anayasa'mızda karşılığını bulan adil yargılanma hakkının doğrudan bir uzantısıdır. Çok geniş bir alan malum olduğu üzere. Adil yargılanma hakkının çerçevesini uzun uzun sizlerle paylaşmaya gerek olmadığı kanaatindeyim ancak özellikle fiilen savunma hakkının, hak arama özgürlüğünün ete kemiğe bürünebilmesi için, hayata geçebilmesi için, vatandaşlarımızın savunma hakkından yararlanabilmeleri için ekonomik durumu var mı yok mu, bunun bir tartışma konusu olmaktan çıkması gerekiyor. Vatandaşlarımızın eğer ekonomik imkânları varsa ihtiyariyle, kendi tercihini kullanarak istediği avukatı seçme hakkı nasıl varsa, ekonomik imkânı olmayan vatandaşlarımızın da adli yardım müessesesi vasıtasıyla avukat seçme ve avukatın savunmasından yararlanma hakkını teslim etmemiz gerekiyor. Bu anlamda, uzun da bir geçmişi olan adli yardım müessesesi hukuk sistemimizde yerleşmiş vaziyette. Ancak geline nokta, 2020 yılı Temmuz ayında yaptığımız yasal düzenlemeyle çoklu baro sisteminde adli yardım müessesesinin yürütölmesi noktasında bazı sorunların ve yetki, görev ve sorumluluk açısından adli yardımda etkin çalışmanın yürütölmediği konusunda bazı göstergelerin varlığı da ortadadır. Bu anlamda adli yardım hizmetinden faydalanmak isteyen vatandaşlarımızın adalete erişim ve istediği avukatı tercih etme noktasında iki düzenlemeyi bu madde bağlamında, bu teklif bağlamında getiriyoruz.

Öncelikle, avukat hizmetinden yararlanmak isteyen, savunma hakkını kullanmak isteyen vatandaşlarımız adli yardım hizmeti açısından istediği baronun adli yardım müessesine müracaat etmek suretiyle avukat tercihinde bulunabilsin. Diğer taraftan da özellikle çoklu baro sistemiyle beraber -biraz sonra belki çizelgeleriyle bunları da paylaşma imkânına kavuşacağız- malum, mevcut sistemde adli yardım ödeneğinin Türkiye'de barolar arasında nasıl paylaştırılacağına ilişkin düzenleme sadece yönetmelikle mümkündür. Yönetmelikte, Barolar Birliği tarafından hazırlanan ve Adalet Bakanlığının onayıyla yürürlüğe giren adli yardım ödeneğinin nasıl paylaştırılacağına ilişkin düzenleme var ancak bu mevcut sistemde, burada bir adaletsizliğin olduğu da aşıkardır. şöyle ki: Özellikle İstanbul ve Ankara'da, çoklu baro sisteminde, zaten 2 binden fazla avukatın bir araya gelebilmesiyle baro kurulabildiği ortada. şimdi, sadece barodaki avukat sayısına göre bakacak olursak kabul edilmesi gerekir ki adli yardım ödeneğinin özellikle en büyük baro olan İstanbul, Ankara ve İzmir barolarında yaklaşık üçte 2'sinin paylaştırılması gerekir ancak mevcut yönetmelik şöyle bir sistem getiriyor: Yani sadece avukat sayısını dikkate alarak değil aynı zamanda coğrafi sisteme göre yani bir ilde, bir il bazlı o ilde yaşayan vatandaş sayısı dikkate alınarak orada adli yardım ödeneğinin paylaştırılmasını öngörmüş.

Yani eğer sadece üye sayısının dikkate alınması gerekiyorsa ve oradaki adli yardıma müracaat sayısı da dikkate alınıyorsa İstanbul Barosunun neredeyse Türkiye’deki adli yardım ödeneğinin üçte 1’inden fazlasını alması gerekir, İstanbul, Ankara ve İzmir’in de toplamda üçte 2’sini alması gerekirdi ancak kanun koyucu ve Barolar Birliğinin Yönetmeliği bu sistemi tek başına yeterli görmemiş. “Üye sayısı yanında bir ilde yaşayan vatandaşların sayısını dikkate alarak bir dağılım yapalım.” demiş. Bugüne kadar da bu dağılıma göre adli yardım ödeneği paylaştırılması söz konusu olmaktaydı ve burada da özellikle İstanbul, Ankara 2 no.lu barolarının almakta olduğu adli yardım ödeneği üye sayısı dikkate alındığı zaman, üye sayısı itibarıyla Türkiye’de çoklu baronun olmadığı illerde kendi üye sayısının üçte 1’ine sahip olduğu... Yani, örnek vereyim: 350 üyenin olduğu bir Kütahya Barosu ile yaklaşık 3 bin üyenin olduğu İstanbul 2 no.lu Barosunun adli yardım ödeneğinin eşit olduğunu görüyoruz. Efendim “Üye sayısını dikkate alınarak dağıtıyoruz.” dediğiniz zaman belki biraz haklı gibi durur ancak sistemin özü o ilde yaşayan vatandaş dikkate alarak bu adli yardım ödeneğinin paylaştırılmasını öngörmektedir. Şimdi, biz de burada diyoruz ki: Eğer ilde yaşayanları dikkate alacak olursak, vatandaş sayısını, nüfusu dikkate alacak olursak orada eşit dağıtmak gerekir ancak diğer taraftan da üye sayısına baktığınız zaman bir tarafta 40-50 bin üye olan İstanbul 1 no.lu Barosu ile yaklaşık 3 bin üyesi olan İstanbul 2 no.lu Barosunun üye sayısı itibarıyla eşit dağıtıldığında bir adaletsizlik söz konusu. Ne olması lazım? Burada karma bir sistem getirelim, İstanbul, Ankara’da bulunan 2 no.lu Barolarında o illere ayrılan adli yardım ödeneğinin yüzde 40’ını nüfusu dikkate alarak eşit olarak paylaştıralım, diğer yüzde 60’lık kısmını da baroların üye sayısını dikkate alarak bir puantaj geliştirelim ve bu puantaja göre dağıtalım.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hiç kurmasaydınız bunlara gerek kalmazdı, uğraştırmazdınız bizi.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Evet, anı konuşuyoruz şu anda...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Adli yardımı bilmediği için adli yardımı...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Şu anda, tabii, Turan Bey... Müsaade ederseniz bitirelim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Kusura bakmayın, estağfurullah, buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Yani, Turan Bey bu ifadesiyle aslında yapılması gereken düzenlemenin tebessümüyle beraber değerlendirecek olursak haklılığına işaret etti, haklılığını kabul ediyor; sadece çoklu baro sistemine itirazını ben burada görmüş oluyorum. Onun için biraz sonra...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Ama Cahit Bey, adli yardım bilmediğiniz için kanun teklifi geçtikten sonra adli yardım kalmayacak merak etmeyin.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Eyvallah. Biraz sonra zaten bunu tezekkür edeceğiz, konuşacağız. Bakın, inanın, biz bu düzenlemeyi yaparken, hazırlarken teklifi adalete uygun... İnanın, burada hangi siyasi parti grubunu temsilen hangi Komisyon üyemiz varsa oradaki refleksleri de, oradaki itirazları da dikkate alarak yapmaya gayret ettik çünkü şuna inanıyoruz: “Normatif kurallar bütünü” dediğimiz hukuk kuralları, tabiat kurallarından farklıdır “de lege ferenda” Olması gereken ideal hukuku hayata geçirmeye çalışıyoruz. Yani biz bu yaptığımız düzenlemeyi olabildiğince tabiat kanunlarına benzer nitelikte, olabildiğince uzun süreli, adalet terazisini dengede tutacak bir anlayışla yapabilirsek o zaman hem vatandaşlarımızın vicdanında adaletin gerçekleşmesine katkıda bulunuruz hem de yaptığımız düzenlemenin uzun soluklu, uzun vadeli, hukuku tesis edecek bir anlayışla hayata geçirmeyi de gerçekleştirmiş oluruz. Bu anlamda, ben, bu aşama itibarıyla sözlerimi tamamlamak istiyorum.

Teklifimizin hukuk camiamıza, barolara, avukatlık mesleğine hayırlar getirmesini temenni ediyorum. Vatandaşlarımızın hak arama özgürlüğünü, savunma hakkı ve özgürlüğünü çok daha kurumsallaştıracağına inanıyorum ve bütün hazırunu sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Özkan.

Şimdi, söz sırası Sayın Zeynel Emre’de.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar, kıymetli basın mensupları, değerli Baro Başkanlarımız ve tüm katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, Sayın Başkan, iki hususu dile getireyim. Bir, genel bir değerlendirme... Belli noktaların altını çiziceğiz ama bununla birlikte, tabii, İç Tüzük’ün ilgili hükümlerinin gösterdiği şekilde burada Anayasa’ya aykırılık iddiaları biliyorsunuz, öncelikle değerlendirilmesi gereken hususlardır. Dolayısıyla orada da grubumuz adına Anayasa Profesörü Sayın Kaboğlu izahatta bulunacak. Ben kısa birkaç hususa dikkat çekip konuşmamı tamamlayacağım.

Şimdi, Sayın Başkan, temel bir sorun var, yani önce bunu dile getirmek istiyorum; bu da Anayasa’ya aykırılık iddiasını pekiştiren bir konuşmalar olacak.

Şimdi, bakın, Türkiye Büyük Millet Meclisi yasama organı olarak Türkiye’deki kamu yararını gözeterek yani halkın faydasını gözeterek çeşitli düzenlemeler yapmakla yükümlüdür; yani buranın temel işlevi en başta yasama ve sonrasında denetim. Şu an Türkiye’de ciddi bir ekonomik kriz var, yoksulluk var, işsizlik var ve ekonomik verilere baktığımız zaman çok kötü -burası Adalet Komisyonu- ve Türkiye’de suç oranının çok yüksek olduğunu görüyoruz ve ciddi adaletsizlikler var, ayrımcılıklar var. Bu işlerle mücadele etmesi gereken, bu alanda düzeltme yapması gereken, çalışması gereken bir Komisyonuz biz. Burada ben şunu gözlüyorum, önceki hafta Meclisten geçen, gerek Anayasa Komisyonundan geçen Seçim Kanunu gerekse buradaki bugünkü düzenleme şunu gösteriyor: Ortada bir kamu yararı düşüncesiyle, yani halkın faydası düşüncesiyle getirilen bir düzenleme yok. Mevcut iktidarın AKP, MHP koalisyonu, ittifakının -ne dersiniz deyin- ciddi bir oy kaybı var ve bu oy kaybını yasal düzenlemelerle nasıl telafi ederiz endişesi var, düşüncesi var; tamamen kişisel ikbal beklenen, kişisel ikbal hedeflenen, özel bir arzuya dayanan düzenlemeler var. Buradaki barolara ilişkin düzenleme de yine kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından olan baroların, kendi iç dinamikleriyle o meslek örgütüne mensup üyelerin talepleri doğrultusunda onların temsilcileri vasıtasıyla dile getirilen, arzulanan hedefler, istekler değil o meslek kolunun daha işlevsel, daha iyi çalışması yönünde arzulanan bir şey yok, burada da tamamen salt oraları ele geçirmeye yönelik düzenleme yapıldığını görüyoruz. Biz, bu konudaki itirazlarımızı daha önce baroların bölünmesine yönelik getirilen düzenlemede etraflıca söyledik ve orada, bakın, 3 konunun altını çizmiştik.

Birincisi, iktidarınızın, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının -bugün tartıştığımız belki barolar ama- hepsine yönelik müthiş bir baskısı ve bildiğiniz ele geçirme arzusu olduğunu görüyoruz. Türkiye’de muhalif olan, muhalif kimliği bilinen gazetecilerin ve basın mensuplarının ciddi baskılara, tehditlere, saldırılara maruz kaldığını görüyoruz. Bununla birlikte, yine bu saldırıların cezasız kaldığını, neredeyse hiçbirine doğru dürüst bir şey olmadığını, çok kısa sürede gözaltından çıktıklarını ya da tahliye olduklarını gözlüyoruz. Ne hikmetse de bu saldırılar hep benzer mahiyette; bir yerden çıkıyor gazeteci, başına sopayla vuran belli sayıda insanlar, ondan sonra yok oluyorlar. Aynı baskının başka bir unsurunun da muhalefete yönelik, muhalefette bulunan partilere yönelik olduğunu görüyoruz. Biz, bunu, gerek partimizin yetkili organlarında görev yapan ilçe başkanından il başkanına gerekse belediye başkanlarına kadar her alanda, her şeyde görüyoruz; diğer partilerde de bunun olduğunu gözlüyoruz. Bu üçünü hedefe koymuş şekilde bir siyasi anlayışla ilerlendiğini görüyoruz açıkçası.

Şimdi, bu düzenlemede, barolarla ilgili o daha önceki yapılan düzenlemenin, o bölünmenin esasında... Ki orada, demin söyledim, neredeyse tüm barolar birden buna karşıt ve eylem yaptılar, yürüyüş yaptılar. Herkesin gözü önünde, açık havada o baro başkanları gözüaltına alındı yani bir yerde, böyle alan içerisinde tutuldular, normal yürüyüş hakları dahi engellendi ki tamamen onları ilgilendiren, onların görüşlerinin alınarak yapılması gereken düzenlemeydi; dinlenmedi ve o düzenleme yapıldı. Şimdi, bakıyoruz, o tarihten bugüne kadar geldiğimizde, Türkiye’de 81 il var; sadece 2 tanesinde 2 no.lu baro kurulmuş, ikincisinin de yeterli sayıyı güncel olarak sağlaması pek imkân dâhilinde görünmüyor ve yeterli sayının altında sadece bir tane düşüyor.

Şimdi, Sayın Özkan o kadar allayıp pullayıp ifade etti, efendim, işte, adalettir, haktır, nüfustur vesairedir lafı dolandırdı ama bakın, şöyle bir gerçeklik var: Ya, meslek örgütünü temsil eden yerler, burada avukat sayısını baz almadan yapılacak her düzenleme mutlak şekilde Anayasa’nın birçok hükmüne aynı anda aykırıdır zaten. Yani Ankara, İstanbul, İzmir barolarının üçte 2’ye varan bir çoğunlukla ödenek almasının sebebi elbette oradaki sayıyla ilgili bir durum. Yani bu şuna benziyor: İstanbul aynı zamanda Türkiye ekonomisinin merkezi konumunda bir yer; siz İstanbul’la ilgili, ya, sen burada bu kadar ticareti niye yapıyorsun, bu kadar işi niye yapıyorsun, sanayi niye bu kadar var, fabrikalar ya da buralar neden finans merkezi gibi, aleyhe bir düzenleme yapabilir misin? Bu, hayatın olağan akışına aykırı, mantık dışı bir izahat. Tamamen 2 no.lu baroları cazip hâle getirip yenilerini kurabilmeye ya da sürdürülebilir hâle getirmeye yönelik yapılan bir hamle; biz, bunu böyle görüyoruz.

Bir diğer husus -çok çarpıcı esasında- şimdi, avukatlar yargının üç temel ayağından biri; burada mutlak bir dengesizlik var yani kimse tutup da silahların eşitliği ilkesi var, avukatlar, hâkimler, savcılar vesaire bunlar benzer konumdadır, benzer haklara sahiptir gibi bir şeyin içerisinde bulunmasın. Hele hele son yıllarda ve sizin iktidarınızda avukatların başına gelmeyen kalmıyor. Bu kadar yaygın saldırıların olduğu, fiilî saldırılara uğradıkları, çok sayıda avukatın intihar ettiği, geçim sıkıntısı yaşadığı bir dönem içerisindeyiz ki adalete bu denli ihtiyaç duyduğumuz bir dönemde, adalet alanında çalışan insanların kendi yaşamına kıydığını, son verdiğini görüyoruz.

Şimdi, ben, açıkçası şuna hayret ediyorum... Yani sadece bizim partimizde değil -dünyanın her yerinde de öyle- bütün parlamentolarda olduğu gibi bizim Parlamentomuzda da hukukçu vekil sayısı, avukat vekil sayısı oldukça yüksek yani sizin partinizde de öyle. Dolayısıyla, şimdi, bazı görüntüler var, hakikaten içler acısı. Biz daha önce dile getirdik ama şöyle zerrece bir mesafe alındığını göremiyoruz, duymuyoruz. Ben daha önce bir Genel Kurul konuşmasında dile getirdim -bir sessizlik oluyor, kimse sesini çıkarmıyor- dedim ki ya, bir avukat düşünün, bu hâle getiriliyor. Sayın Başkan, bakın, yani ne kadar içler acısı bir durum. Bu avukat arkadaşımız bizim meslektaşımız, bakın, bu hâle getiriliyor. Ne bunun suçu? Avukat Sertuğ Sürenoğlu, Genel Başkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın 13 Nisan 2019 tarihinde, Demireören ve Kalyoncu ailelerinin çocukları için Çırağan Sarayı’na düğün törenine giderken yol trafiğe kapandığında “Ya, bir düğün için bu yapılır mı?” diye tepki gösteriyor. Bakın, ne oluyor, biliyor musunuz? Darbedilip bu hâle getiriliyor, ondan sonra gözüaltına alınıyor, Cumhurbaşkanına hakaretten işlem yapılıyor ama kamera görüntüleri ortada, adamın hakaret etmediği çok net olduğu için ev hapsi... Ondan sonra, o dönemin Adalet Bakanı dahi kendisini arıyor geçmiş olsun. Siyasi partiler, genel başkanları “Muhakkak bunun takipçisi olacağız.” diyor. Ne oluyor Allah aşkına? Hiçbir şey. Bizim meslektaşımız yani herhangi birimiz de onun yerinde olabiliriz. Şu ana kadar bunu gerçekleştirenlere -ki burada darbin ötesinde yani alıp götürüp işkence yapıyorsunuz resmen- Hiçbir şey olmuyor. Dolayısıyla, şimdi, kimse böyle bir gerçeklik... Bu fotoğraf, bu dönemin özeti aslında. Bu gerçeklik ortadayken kimse avukatların hakkı, hukuku düzenleniyor, bu alanda biz iş yapıyoruz, bu nedenle adaletli dağıtım yapacağız, parasal eşitliği sağlayacağız falan kimse bunu söylemesin, hiç ikna edici bir tarafı yok bunun.

Özellikle stajyerler konusunda ki... Burada staj yapan, stajyer avukatlara yönelik düzenlemeye gelince yani bir gerçeklik var; hukuk eğitiminin kalitesi çok düştü, maalesef, çok kötü. Yargı kararlarında da bunu çoklukla böyle kötü örneklerle görüyoruz, bu hâkimlik, savcılık mesleği açısından da öyle. Avukatlık mesleğinde de yeterli olanaklar yok ve stajyerler staj yapacak yer bulamıyorlar, geçinmiyorlar, sigorta sorunu... Evet, bunun aşılması gerektiğini biz de yıllardan beri söylüyoruz; bu büyük bir problem, bunun düzeltilmesi lazım, düzenleme yapılması lazım ama şimdi, bakın, bugün hâkim ve savcılar staj yaparken stajyer kimliğiyle, bugünün parasıyla yaklaşık 9.500-10 bin lira civarında bir para alıyorlar. Yani stajyer hâkim önce eğitim alıyor, iki yıl süresince eğitim alıyor. E, burada, avukatlar açısından da -hani mümkünse bunun daha fazlası ama- en azından asgari ücret alabilecek bir düzenleme yapılması lazım. Bunu da baroların tek başına kendi aidatlarından karşılaması gibi bir durum söz konusu değil. Bugün kimse, hiçbir meslektaşımız bir stajyer avukata, kendi yaşamını idare ettirecek kadar bir maaş verip de yanında çalıştırmak istemiyor çünkü kendisi de geçim sıkıntısı içerisinde yani bu çok kolay bir şey değil. Çok çok düşük ücretlere çalışan avukatlar varken stajyere kimse bu imkânı sağlamak istemiyor. Dolayısıyla, burada stajyer avukatların eğitim alanının genişletilmesi, bununla birlikte de staj yaptıkları bir yıllık süre içerisinde, bir şekilde hem sigortası hem de asgari bir ücrete sahip olabilmesi açısından bir düzenleme yapılması lazım yani bu konuda Komisyonu ben göreve davet ediyorum. Çeşitli teklifler daha önce arkadaşlarımız verdi, birleştirme talepli gelenler var, bugün de hazırladığımız önergeler var, bunları da vereceğiz yine bizatihi bu alanla ilgili. Bunlar tartışılabilir, geliştirilebilir ama mantığı böyle koymak lazım yani bu alanda tartışmak lazım.

Son olarak şunu söyleyeyim -bunda da bir değişiklik olduğunu görmüyorum- ne zaman burada bir yasal değişiklik söz konusu olsa, bir teklif gelse istisnasız bütün baro başkanları “Bizim görüşümüz alınmadı.” diyor. Barolar Birliği de aynı kanaatte ve bu yönde açıklamaları oluyor. Bu, bu kadar zor değil yani bu yapılabilir bir şey, bunun karşılanması lazım. Belki toplantı başlamadan evvel ilgili kurumların bilgisi, görüşü, önerileri alınmış olsa daha derli toplu bir teklif gelir diye düşünüyorum. Dediğim gibi, Anayasa’ya aykırılık açısından -benim bu dile getirdiklerimin de bir kısmı zaten Anayasa’ya aykırılık içeriyor ama- Sayın Kaboğlu Hocamızın da bu konuda partimiz adına görüşlerimizi ifade edeceğini, o nedenle de öncelik tanınmasını talep ediyorum çünkü biliyorsunuz İç Tüzük gereği öncelikle değerlendirilmesi lazım diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Şimdi her partiden birer arkadaşımıza söz verelim Hocam çünkü Anayasa’ya aykırılık iddiası geneli üzerinde görüşmelerde de ifade ediyor, o arkadaşlarımızın da aynı talepleri olabilecektir. Maddelerin müzakeresine geçmeden önce zaten Anayasa’ya aykırılığı oylayacağız.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Birleştirme talebiyle ilgili olarak...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Birleştirme taleplerini de gündeme alacağız.

Sayın Tiryaki, buyurun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Geçen hafta 5 Nisan Avukatlar Günü’ydü. Herkes avukatları aradı, mesaj gönderdi, Avukatlar Günü’nü kutladı gelenek olduğu üzere ama avukatların, avukat örgütlerinin büyük bir bölümü bugünü kutlamıyor, kutlayamıyor. Bunun birçok nedeni var: Avukatlar şiddete uğruyorlar, katlediliyorlar, ekonomik sorunlar başta olmak üzere pek çok sorunla başa çıkmak zorunda kalıyorlar.

Geçen yıl politik nedenlerle kayyum rektörlerinizin arkasında, yanında tek bir akademisyen bulamadığı için bu iktidar... Bu iktidarın açtığı Boğaziçi Üniversitesi Hukuk Fakültesi de içinde olmak üzere, Türkiye’de ve Kıbrıs’ta 86 tane hukuk fakültesi var. Bunların öyküsünü, tarihini, hangi fakülte ne zaman kurulmuş kısaca söyleyeyim: 1924’te İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi kuruluyor, 1925’te de Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi. Tam elli üç yıl boyunca başka hiçbir hukuk fakültesi açılmıyor 1978’e kadar ama bu arada ne yeni bir fakülteye ne de yeni akademisyenlere, hocalara, hukukçulara çok ihtiyacımız var denilmiyor, böyle bir yaygın talep de yok. O dönemin akademisyenlerinin kitapları hâlâ bütün üniversitelerde okutuluyor. 3’üncü hukuk fakültesi 1978’de, İzmir’de Dokuz Eylül Üniversitesi’ne bağlı olarak açılıyor, elli üç yıl sonra 1978’de. 1978’den 1992’ye kadar aradan geçen yaklaşık on beş yıllık süre içerisinde, Dokuz Eylül Hukuk da içinde olmak üzere yalnızca 5 tane hukuk fakültesi açılıyor on beş yılda, 1978’den 1992’ye kadar. 1992’den AKP’nin iktidara geldiği 2002 yılına kadar yani on yılda 17 tane hukuk fakültesi açılıyor. Bu süre, aynı zamanda özel üniversitelerin, özel okulların, özel eğitim kurumlarının bir furya olarak yaygınlaştığı dönem. Biz, dünyaya soldan bakanlar buna “Neoliberal dönem” diyoruz. Bütün bu süre içerisinde yani 1924’ten 2002’ye kadar geçen seksen yılda açılan hukuk fakültesi sayısı 24, seksen yılda. Ve bu kadar çok hukuk fakültesi açılması hukuk camiasında o zaman çokça tartışılıyor yani “Çok sayıda hukuk fakültesi var.” deniliyor. Ne zaman? 2002’ye geldiğimiz yıllarda. Yıl 2002, AKP iktidara geliyor, AKP’yle birlikte tıpkı her köşe başında açılan ve sayıları zincir marketler gibi diyeyim yani her yıl 2, 3, 5, 8, 9 tane hukuk fakültesi açılmaya başlıyor; 2021’e geldiğimizde sayı 86 oluyor. Yani seksen yılda 24 fakülte, on dokuz yılda 62 tane hukuk fakültesi açılıyor. Hukuk fakültesi sayısı o kadar çoğaldı, puanları o kadar düşürüldü, özel üniversitelerde sudan ucuz kampanyalar başlatıldı ki bir alana bir bedava dönemi başladı. Şu anda pek çok üniversite mezunu bunun yanında bir de hukuk fakültesini bitiriyor; bunun her birini, hepimiz örneklerini yaşıyoruz. Ülkemizi bundan daha iyi hiçbir şey ifade edemez. Yılda 20 bin hukuk fakültesi mezunu; hukuk fakültesinden 20 bin kişinin mezun olduğu söyleniyor, 20 bin, şaka değil.

Son yıllarda hukuk fakültelerinde görev yapan öğretim üyeleri ve dekanlarla ilgili çok değerli makaleler yayınlayan, yakın dönemin belki de en üretken akademisyenlerinden birisi Kemal Gözler’in araştırmalarından birkaç başlık paylaşacağım hukuk fakültelerine dair. Kemal Hoca’nın ilk makalesi 6 Ekim 2009 tarihinde. Yazının kaleme alınmasının nedeni, hukuk fakültelerinin ehil öğretim elemanlarının görevden alınarak yerlerine konuyla ilgili hiçbir uzmanlığı olmayan ilahiyat fakültesi öğretim üyelerinin atanması. Bir üniversiteden bir örnek anlatıyor Kemal Hoca: Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Ana Bilim Dalının 2 öğretim üyesi OHAL kanun hükmünde kararnameleriyle görevden ihraç ediliyor, Ana Bilim Dalı Başkanı biraz da istemeyerek emekli oluyor, kalan fakültenin tek öğretim üyesi Doktor Melike Belkıs Aydın’ın da görevine son veriliyor; üniversite yönetim bölümü tamamen boşalmış oluyor ve yerlerine ilahiyat fakültesinden öğretim üyeleri atanıyor. Bu, aslında sadece bir üniversiteyle ilgili verdiği bir örnek Kemal Hoca’nın.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Vekâleten. Vekâleten, geçici bir süredir.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Kemal Gözler haklı olarak buna itiraz ediyor, “Eğer bugün buna itiraz etmezseniz yarın sizi görevden uzaklaştırdıklarında yanınızda hiç kimseyi bulamazsınız.” diyor Kemal Hoca.

Kemal Hoca bundan bir hafta sonra 12 Ekim 2019’da bir makale daha yayınlıyor. Makalenin girişinde diyor ki “Pek çok hukuk fakültesinden yüzlerce mail aldım.” Aslında, neredeyse her hukuk fakültesinde ilahiyatçı hocaların görev yaptığını öğreniyor. Bu arada, bu makaleyi yazdıktan sonra bilmediği bir şey, “Bu bir araştırma konusu olmalı.” diyor, yazarlara da “Bunu araştırmalısınız.” diyor. Ama bu makaleden sonra ülke gündeminde önemli bir yer tutacak başka bir konuya değiniyor

Kemal Hoca, hukuk fakültesinin hukukçu olmayan dekanları. Sanırım bir hafta sonra yayınlıyor o makaleyi de. O tarihte yayınlanan makalede 22 tane hukuk fakültesinden söz ediyor Kemal Hoca: Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, vekâleten bir veteriner dekan var başında. Bursa Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi, vekâleten bir maliyeci var başında. Doğu Üniversitesi Hukuk Fakültesi uhdesinde İngiliz dili ve edebiyatından bir dekan var başında. Gaziantep Üniversitesi Hukuk Fakültesi, asıl olarak görev yapan bir maliyeci var başında. Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi uhdesinde bir tıp fakültesi hocası dekan olarak görev yapıyor. İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesinde asıl olarak kamu yönetimi hocası, İzmir Bakırçay Üniversitesi Hukuk Fakültesinin dekanı bir tıp fakültesi hocası, İzmir Demokrasi Üniversitesinin başında işletme hocası; siyaset bilimi, Fransız dili ve edebiyatı, çalışma ekonomisi, ziraat fakültesi, iktisat, tıp, ilahiyat, ilahiyat, ilahiyat, ilahiyat, kimya, siyaset bilimi ve son olarak Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesinin dekanı olan vekil bir veteriner.

Evet, 1 milyoncu dükkânlar gibi, zincir marketler gibi, her köşe başında açılan marketler gibi her şehre bir fakülte açtığınızda, sonuç veterinerlerin dekan olduğu hukuk fakülteleri oluyor, her yıl işsiz ordusuna eklenecek binlerce kişiyi barındıracak işsiz hukukçular oluyor; ülke için iyi bir şey yapmış olmuyorsunuz her köşe başına, her şehre bir hukuk fakültesi açarak.

Başta da söyledim, bu fakültelerden her yıl 20 bine yakın hukukçu mezun oluyor. Yüz yıllık geçmişe sahip Ankara Barosuna 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla kayıtlı avukat sayısı 19.910. Yüz yıllık baronun üye sayısı 19.910. Ankara Barosu bünyesinde barındırdığı avukat sayısıyla en çok üyeye sahip 2'nci baro ve hukuk fakültelerinden her yıl Ankara Barosu üyesi avukat sayısı kadar hukukçu mezun oluyor.

Evet, üniversite de açabilirsiniz, hukuk fakültesi de açabilirsiniz, yeter ki iyi eğitim verin, yeter ki mezun ettiğiniz kişilere istihdam olanağı yaratsın ama nitelikli eğitim vermeyecekseniz, veterinerlerce yönetecekseniz -hani, veterinerleri falan küçümsediğimi düşünmesin hiç kimse, sadece her meslek mensubu kendi işini yapsın diye bunun özellikle altını çizeyim- mezun ettikleriniz işsiz hukukçu, işsiz avukat olacaksa lütfen yeni hukuk fakülteleri açmayın ve bununla övünmeyin.

Şimdi, geçen hafta -başta da söyledim- 5 Nisan Avukatlar Günü nedeniyle Türkiye Barolar Birliği Başkanı Sayın Erinç Sağkan ve Genel Sekreter Veli Bey Meclisi ziyarete geldiler, avukatların sorunlarının araştırılması için bir araştırma komisyonu kurulmasının yararlı olacağını söylediler, Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu olan bütün siyasi partilerle de bu görüşlerini paylaştılar. Bildiğim kadarıyla bütün gruplar bu teklife sıcak bakıyordu. Cahit Bey'le de görüştüler bildiğim kadarıyla. Kimse “Bu araştırılmasın.” demedi ama her nedense Adalet ve Kalkınma Partisi ve Milliyetçi Hareket Partisi, muhalefet partilerinin getirdikleri araştırma komisyonu kurulması önerilerinin tamamını reddetti. Kendileri bir teklif getirmediler, getirsel kabul edeceğimizi ben kendi adıma söyleyeyim, Genel Kurulda açıkça ifade ettim ama bunu da yapmadılar; bir teklif de getirmediler.

Evet, hukuk fakültelerinin durumu bu, “Avukatların sorunlarını araştıralım.” diyoruz, AKP ve MHP “Hayır.” diyor, kendiniz de bir teklif getirmiyorsunuz.

Gelelim avukatların sorunlarına. Şunu söyleyeyim: Avukatların en önemli sorunu ne sigortalıyken staj yapabilmek ne de -yeni kurduğunuz ve çok sevdiğiniz kavramıyla söyleyeyim, rahatsız olmayacağınızı umuyorum- AKP ve MHP'yle irtibatlı ve iltisaklı baroları ihya edecek biçimde adli yardımın dağıtılması.

Avukatlar bambaşka sorunlar yaşıyor, en az 500 avukat cezaevinde ve bunların çoğu adli suçlardan değil, politik nedenlerle cezaevinde. Bir avukat, sevgili Ebru Timtik “adalet” diye diye, adalet istediği için girdiği açlık grevinde ölüm orucunda yaşamını yitirdi.

Bizim kuşağımızın belki de en parlak, en zeki avukatlarından biri olan, sabaha kadar konuşsa dinlemekten keyif alacağınız ve mutlaka bir şeyler öğreneceğiniz Çağdaş Hukukçular Derneği Genel Başkanı sevgili Selçuk Kozağaçlı, yürüttüğü avukatlık mesleğiyle ilgili olarak ama örgüt yöneticiliği suçlamasıyla cezaevinde.

22'nci ve 24'üncü Dönem milletvekilliği yapan, Demokratik Toplum Partisinin kurucu Eş Genel Başkanı sevgili Aysel Tuğluk, sağlık sorunları nedeniyle âdeta yaşam savaşı veriyor; Kocaeli Üniversitesi Hastanesinde kardiyologlardan psikiyatristlere, nörologlara kadar muayene eden heyet “Cezaevinde kalamaz.” diye bir rapor düzenledi, uluslararası kampanya yürütülüyor ama Adli Tıp “Cezaevinde kalabilir.” diye rapor veriyor.

Bir meslektaşımız, sevgili Alişan Şahin, geçen hafta önce gözaltına alındı, soruşturma gerekçesi terörün finansmanıydı. Bakın, ne yaptı biliyor musunuz? Müvekkilinin koğuş arkadaşının cezaevindeki hesabına para yatırıyor. Bir avukat, cezaevinin hesabına para yatırıyor, müvekkiliyle aynı koğuştaki kalan birisinin hesabına, bu nedenle gözaltına alınıyor. Terörün finansmanı suçlanıyor yani cezaevinin hesabına para yatırdığı için terörün finansmanı suçlanıyor. İfadesini alan savcıya iki saat bu paranın nasıl yatırıldığını anlatmaya çalışıyor. Savcı, cezaevindeki bir kişiye nasıl para yatırıldığını bile bilmiyor ama aynı savcı, bir avukatı terörü finanse etmekle suçlayabiliyor. Hesap, cezaevinin hesabı, cezaevinin kantini dışında herhangi bir yerden harcama yapma olasılığı yok ama bir avukat, bu nedenle terörün finansmanı suçlanabiliyor bizim ülkemizde. Şimdi bu bir şaka değil, yaşanan bir şey. Herhâlde İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı Türkiye’yi gri listeden böyle çıkaracağını düşünüyor! Eğer böyle çıkaracağını düşünüyorsa çok açık söyleyeyim, Türkiye’nin sonu gri liste değil, kara liste olur.

Şimdi, avukatların bir sürü sorunu var, uzun uzun anlatıp çok zamanınızı almayacağım, sevgili Züleyha da paylaşacak sizinle. İşçi avukatların sorunları var, genç avukatların sorunları var, stajyer avukatların sorunları var, BAĞ-KUR’dan düşük primler ödeyerek ancak emekli olabilen emekli avukatların çokça sorunları var. “Hakkında ceza soruşturmaları, kovuşturmalar var.” diye hukuk fakültesini bitirmiş, stajını tamamlamış avukatlara ruhsat verilmiyor. Adli yardım CMK ücretleri, Türkiye Barolar Birliğinin belirlediği asgari ücretle eşit olma bir yana, yanına bile yaklaşmıyor ve biz bugün burada 2'nci baroya katkı sunacak, adli yardımdan pay ayıracak bir düzenlemeyi tartışıyoruz.

Şimdi maddelere ilişkin 3 tane şeyi söyleyeceğim. Önce şunu söyleyeyim: Sigortalı avukatların işlerinden ayrılmadan stajını yapabilecek olmaları kötü bir şey değil. Kamu görevlilerinin istifa etmeden, ücretsiz izne ayrılarak stajlarını yapmaları da esasen yanlış bir şey değil fakat bu bir ayrımcılık gibi gözüküyor bize yani özel sektörde çalışan birisi hem çalışıp hem stajını yapabilecek ama kamuda çalışan birisi istifa etmeden stajını yapamayacak. Bunun yolları var, yaşadığım için biliyorum, ben sağlık meslek lisesi mezunuyum, sağlık memuru olarak göreve başladım. Ankara’da Onkoloji Hastanesinde gece nöbet tutup gündüz üniversiteye gittim, üniversiteyi böyle bitirdim. Aynı şekilde stajımı yapabiliyordum ama istifa etmeden stajımı yapamadım. Dolayısıyla istifa etmeden ücretsiz izinle yapılması iyi bir şey fakat olanaklar ölçüsünde, eğer kamu kurumunun olanakları varsa avukatlar, hukuk fakültesini bitirmiş kamu görevlilerinin stajlarını mümkünse kurumda, eğer kurumda yapamıyorlarsa -çünkü her kamu kurumunun ve hazinenin avukatları var buralarda stajlarını yapabilirler- dışarıda yapacak iseler mesai saatlerinin buna göre düzenlenmesi mümkün. Yani eğer iyi bir şey yapılacaksa ben kötü bir şey demiyorum, daha iyisinin yapılması mümkün, bugün burada düzenleyebiliriz. 2'nci baronun adli yardım CMK görevlendirmesi yapabilmesi yanlış değil, zaten yönetmelik bunlara olanak veriyor fakat 3'üncü maddeyle ilgili sorun var. Şimdi, yönetmeliği bir hatırlatalım, gerçi Barolar Birliği ve barolar burada, onların söyleyeceği şeyler vardır ama ben burada bir boşluk olduğunu düşünmüyorum. Türkiye Barolar Birliği, Çoklu Baro Yasası çıktıktan sonra bir yönetmelik düzenledi. Şimdi, eğer bu yönetmelik

adil değilse, haksızlık içeriyorsa Cahit Bey burada, Ali Bey burada, teklif sahipleri desinler ki: “Bu, adaletsiz bir düzen; bu adaletsizliği düzeltelim.” Ne zaman yapılmış? Notumu almıştım ama sanırım kasım ayında bu yönetmeliğin ilgili maddesi düzenlendi.

Şimdi, mevcut durum, Türkiye Barolar Birliğinin Adli Yardım Yönetmeliği’ne göre mevcut durum, her baroya 5 temel puan verilecek verilen 5 temel puana her 50 üye avukat için 1 puan eklenecek, her 5 bin nüfus için 1 puan eklenerek adli yardım ödeneği puanı hesaplanacak, buna göre. Eğer, birden fazla baro varsa üye sayılarına göre düzenlenecek. Şimdi, birden fazla baroya ilişkin hüküm, Çoklu Baro Yasası’ndan sonra düzenlendi. Her baroya mevcut yönetmelikte puan veriliyor mu? Veriliyor. İster 1 ilde 1 baro olsun, ister 2 baro olsun fark etmez, her baroya bir puan veriliyor, 5 puan. “Sadece avukat sayısına bakmayalım, nüfusa da bakalım.” denildiği için Türkiye Barolar Birliği diyor ki “Her 5 bin nüfusa biz 1 puan verelim.” Nüfus da göz önünde bulunduruluyor, avukat sayısı da göz önünde bulunduruluyor, her avukat için puan veriliyor mu? Yine veriliyor. Bütün barolar aynı kurallara tabi mi? İstanbul Barosu da, Bayburt Barosu da, Ankara 1 no.lu barosu da, Ankara 2 no.lu barosu da aynı kurallara tabi mi? Aynı kurallara tabi. Bütün barolar, üye sayıları, kuruldukları kentteki nüfusa göre adli yardımdan paylarına düşen miktarı alıyor mu? Alıyor. Sorun ne? 2’nci baroya daha fazla para vermesi lazım bu iktidarın, bu kadar açık, başka bir nedeni yok bu düzenlemenin. Dolayısıyla sadece 3’üncü maddedeki şu ibarenin çıkarılmasıyla bu sorun çözülmüş olacak. Yani bence hiçbir maddeye gerek yok, Barolar Birliği sağ olsun çokça adil bir düzenleme yapmış ama eğer olacaksa 3’üncü maddedeki “... yüzde kırkı o ilde bulunan barolar arasında eşit olarak, kalanı ise...” ibaresi çıkarıldığında bütün sorun giderilmiş olacak diyorum. Uzattıysam kusura bakmayın, benim şimdilik söyleyeceğim geneliyle ilgili bunlar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkürler Sayın Tiryaki.

Evet, şimdi, Sayın Hayati Arkaz.

Buyurun Hayati Bey.

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yusuf Has Hacıb’in yüzyıllar önce belirttiğine göre Türk devletinin görevlerinin başında iyi kanunlar koymak ve kanunları adaletle uygulamak vardır. Çünkü Türk töresinin en çok değer verdiği şeylerden birisi adalettir. Adaleti hukuk sağlar, hukuk sisteminin en önemli unsurlardan birisi de avukatlardır. Avukatsız adalet olmaz, avukatlarımız hukuku üstün kılmak ve adaleti sağlamak için büyük sorumluluk üstleniyorlar. Bizler Milliyetçi Hareket Partisi olarak Türk milletinin huzur ve adaleti için atılan her adımın arkasındayız. Görüştüğümüz kanun teklifi kapsamında stajyer avukatlar için sağlanan kolaylıkları destekliyoruz. Bunlara ilave olarak, herhangi bir sigortalı işi olmayan, kamu kurum ve kuruluşlarında çalışmayan, yalnızca avukatlık stajı yapan gençlerimiz için de yeni düzenlemeler yapılması gerekiyor. Yeni bir çalışma daha yapılarak başka geliri olmayan stajyer avukatlar için sigorta ve ücret desteği verilmelidir. Ayrıca, teklifte öngörülen adli yardım büroları, ihtiyacı olan vatandaşlarımıza daha iyi hizmet verebilmesi için yaygınlaştırılmalı ve desteklenmelidir.

Bu vesileyle kanun teklifini bir kez daha desteklediğimizi belirtmek istiyorum, teklifin hazırlanması sürecinde gerekli hassasiyeti gösteren değerli Komisyon Başkanımıza ve üyelerine şükranlarımı sunuyorum teşekkür ediyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Arkaz.

Sayın Erel...

AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkan, Komisyon üyeleri, Barolar Birliği Başkanı, kıymetli basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii ki konumuz kamuda çalışan hukuk fakültesi mezunu avukat adaylarının stajıyla ilgili olduğu için, adaletin diğer konularına diğer arkadaşlar gibi girerek aziz mübarek günde vaktinizi almak istemiyorum ancak birkaç konuya da temas etmeden geçemeyeceğim.

Öncelikle bir hikâye anlatmak istiyorum Sayın Grup Başkan Vekilimize. Kral bir gün, böyle zemheri ayında sarayın bahçesine çıkıyor, korumalarıyla, muhafızlarıyla karşılaşiyor, üzerlerinde soğuğa dayanıksız elbiseler var. Elbiseleri görünce “Üşümüyor musunuz evladım?” diyor. “Hayır, üşümüyoruz alıştık.” diyorlar. “Olur mu, devletin bu kadar imkânı var, yarından itibaren size soğuğa dayanıklı termal elbiseler göndereceğim.” diyor. Kralın demek ki işi gücü çokmuş, unutup. Üç gün sonra nöbet yerinde asker, Hakk’ın rahmetine kavuşuyor, duvarda bir yazı: “Kralım, bizi soğuk değil de sizin sıcak elbise vaadiniz öldürdü.” diyor.

Bu kamuda çalışan avukatlarla ilgili o kadar çok vaatte bulundunuz ki, o kadar çok gündeme getirdiniz ki bir ara tamamen ücret alarak staj yapacakları konusunda bir duyum aldılar, daha sonra altı aya indirdiniz ama sonunda gelen teklife baktığımızda hiç değişen bir şey yok. Zaten uygulamada fakülteyi bitiren, kamuda çalışan arkadaşlar bir yıllık ücretsiz izinle bu işi, problemi zaten çözüyorlardı.

Şimdi, yargının üç ayağı var diyoruz; iddia, savunma, karar. Yani üç sacayağından savunma güçsüz olduğunda sacayağının üzerinde hiçbir şey yapmak mümkün değil. Baktığımızda gerçekten savunma oldukça güçsüz, silahların eşitliği ilkesine baktığımızda da bir eşitlik söz konusu değil. Bu ta başta stajdan başlıyor. Hâkim ve savcılar Adalet Akademisinde devletin imkânlarıyla çok rahat bir şekilde staj yapıp mali ve özlük hakları devam ederken yargının, adaletin diğer ayağı olan savunma mensupları maalesef bundan mahrum kalıyor. Devletin imkânlarıyla sanırım ki avukat adaylarının veya stajyer avukatların iki sene olmasa da altı ay kamudaki stajı, yargıdaki, adalet saraylarındaki, adliyedeki stajı bu adalet saraylarında yaptırılıp aynı zamanda tıpkı hâkim ve savcı adaylarına tanınan özlük haklar tanınabilir diye düşünüyorum. O zaman gerçekten silahların eşitliği ilkesi ortaya konur, gerçekten bu üçlü sacayağında da savunma dediğimiz unsurun devlet tarafından dikkate alındığı ve değer verildiği ortaya çıkar.

Biz İYİ Parti olarak, bu bir toplumsal sorun, kamuda çalışırken emek vermiş, sosyal hayatından, aile hayatından vazgeçmiş, dört sene de beş sene de hukuk okuyarak hukuk hayalini gerçekleştirmiş insanların bir sene ücretten, aylıktan mahrum kalması; onların ekonomik hayatlarını, aile hayatlarını sekteye uğratacağı düşüncesindeyiz. Yani düşünün, Ali Bey kamuda çalışıyor, bu arada hukuk fakültesini bitirmiş, bir sene ücretsiz izin aldığı anda -maaşına güvenerek bir araba almış olabilir, ne bileyim bir kooperatif için kredi çekmiş olabilir, ev için bir bankaya borçlanmış olabilir- bir sene çok uzun bir zaman, birikimleri de o bir yılı karşılamayabilir. Altı ay adliyede devletin işini görüyor stajyer avukat, o zaman devlet bu adliyedeki staj döneminde avukatlara en azından asgari ücret tutarında bir ücret verebilirse -tüm avukatlara aslında sadece kamuda çalışan avukatlara değil- tüm avukatlara bunu verebilmiş olursa bu sorunu daha rahat çözmüş olabiliriz diye düşünüyoruz. Ama devletin şu anki maddi imkânları buna müsait değilse -onu da bilemiyorum- en azından demin söylendiği gibi yani kurumunda beş yıl kıdeme sahip bir avukat varsa ya onun yanında staj yapsın ya da stajı yapabilecek şekilde, mesai saatleri ayarlansın. Yani bu gayet kolay, yapılabilir bir işlem. Böylece bu arkadaşların da problemini çözeriz gibime geliyor.

Yine, baktığımızda, bu 3'üncü maddede yapılan değişiklikle de zaten -lütfen yanlış anlamayın, yanlış anlayacaksanız beni hiç anlamayın- ikinci baroyla ilgili şaibeler var yani çeşitli iddialar var. Bu, parasal konuyla getirilecek menfaatler de bu şaibelerin ve iddiaların ortaya dökülmesine ve bu iddiaların ve şaibelerin doğruluğuna bir zemin hazırlayacak gibi düşünülüyor. Oysa avukatlar cübbelerinde delik ve düğme olmayan insanlar, hiçbir yerde önlerini iliklemiyorlar. Ne yapılmalı? Gene bu şaibeleri ortadan kaldırmak için, ikinci baroya ekonomik anlamda menfaat sağlandığı düşüncelerini ortadan kaldırmak için tarafsız olduğuna inandığımız, adaletin savunucusu avukatların üye sayısına göre bu düzenleme yapılabilir. Kimin üyesi çoksa... Ki siyasi partilere hazinenin yardımı da aldıkları oy oranında belirlendiğine göre, böyle olursa bu tür söylentiler ortadan kalkar diye düşünüyoruz. Yani kanun yapmak kolay ama bu kanunun hukuki olması çok önemli, toplumda adaleti sağlaması çok önemli. Sizler sayısal üstünlüğünüze dayanarak bir kanun devleti olabilirsiniz ama hukuk devleti olmak için bizlerin görüşlerini de lütfen dikkate alın. İnşallah hayırlı olur.

Ben, her şeye rağmen, olumsuz olmasına rağmen -yine de bir emek var- emeği geçenlere teşekkür ediyorum ama bu şekilde bu kanunun hiç kimseye bir menfaati olmadığı kanaatindeyim.

Bir de özel sektörde çalışan insanlara sigortalı çalışarak staj yapma hakkı veriyorsunuz ama kamuda çalışanlara bu hakkı vermemekle -o zaman, bilemiyorum, İbrahim Hocam kusura bakmasın- Anayasa'nın 10'uncu maddesindeki "eşitlik" ilkesine de bir aykırılık oluşmuyor mu? Bu da bir değerlendirilirse iyi olur diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ - Teşekkür ederiz Sayın Erel.

Sayın İbrahim Kaboğlu...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Özkan ve teklif sahipleri, emekleriniz için teşekkürler.

Değerli konuklarımıza, başta Türkiye Barolar Birliği Başkanı olmak üzere baro başkanları konuklarımıza hoş geldiniz diyorum.

Öncelikle, Sayın Özkan'ı dinlerken şöyle bir gerekçe şeklinde algılama oldu bende: İki yıl önce ayırdığımız baroların neden birleştirilmesi gerektiğinin gerekçesini sundunuz gibi geldi bana çünkü bu ayırdığınız ama bir türlü, hani bölmeyi kurumsallaştıramadığınız baroların bu şekilde nasıl sürdürülebileceğine dair gerekçeler ortaya koydunuz. Çok da çaba gösterdiniz aslında bu gerekçeleri ortaya koymak için. Belki sizdeki algı "Nasıl sürdürürüz, nasıl kurumsallaştırırız?" biçiminde bir amaçla ama bana neden birleştirilmesi gerektiğinin gerekçesini sundunuz gibi geldi.

Sayın Özkan, bize verdiğiniz bu sayılarla, aslında, pekâlâ bir etki analizini hazırlayabilirdiniz, hazırlatabilirdiniz ve keşke bu yasa önerisinin etki analizini hazırlayarak bu metni huzurumuza getirseydiniz, o zaman gerek yöneltilecek eleştiriler gerekse bundan böyle yapılacak konuşmalar bağlamında bu sorunu bütün olarak görme olanağımız olurdu. Örneğin, 2.500 stajyerden söz ettiniz ama Türkiye genelindeki stajyer sayısından söz etmediniz. O bakımdan, hani anayasallıktan önce bende bırakılan izlenim; etki analizinin olmayışı, etki analizinin yapılmayışı, böyle bir yasada bunun bulunmaması Anayasa'ya uygunluk incelemesini de hâliyle biraz soyut bırakıyor.

Şimdi, benim, tabii, bu konuya bakışım sadece anayasacı olarak değil, avukatlık mesleğiyle olan ilişkiyi belirterek başlamak istiyorum. Ben 1979-1999 arası Ankara Barosu, sonra İstanbul Barosu olmak üzere kırk yılı aşkın süredir barolara üyeyim ama hiç avukatlık yapmadım. Neden bunu belirtiyorum? Avukatlık ciddi bir meslektir. Birçok kez baro başkanlığı önerisi aldığımda her seferinde çevirdim çünkü baro başkanlığını avukatlar yapar, baroya kayıtlı öğretim üyesi yapmaz,

onlar yapar. Bir adım daha atayım, yaklaşık yirmi yıl kadar önce Anayasa Mahkemesi üyeliği önerisi karşısında avukatlık kontenjanından olduğu için “Bu etik değil. Hayır, bir öğretim üyesinin avukatlık kontenjanından Anayasa Mahkemesi üyeliğini kabul etmesi etik değil.” biçiminde tepki göstermiştim. Bu neyi gösteriyor? Avukatlık mesleği Anayasa’nın bir ya da birkaç maddesine indirgenebilecek derecede basit ve sıradan bir meslek değil. Biz bunu araştırırken -sizin getirdiğiniz teklifi- aslında, evet, kuşkusuz, Anayasa madde 36 çerçevesinde konuşabiliriz, konuşacağız, adil yargılanma hakkı gerekleri çerçevesinde konuşacağız; Anayasa madde 10’la bağlantılı olarak arkadaşlar dile getirdiler, bu eşitsizliği konuşacağız ama aslında, sizin iki yıl önce yaptığınız ve şu anda önerdiğiniz, Anayasa madde 138’den 160’a kadar olan bütünü, yargı erki bütününe ilgilendiren bir düzenleme, her birinde avukatlar var çünkü. Evet, her birinde belki ayrı hâkimler var ama her birinde avukatlar var, avukatlık mesleği var, dolayısıyla yargı mesleği var. Hepsinin ötesinde bu; evet, biz üçlü diyalektikten bahsediyoruz “sav-savunma-hüküm” diye ama ilk derece mahkemesinde bir hâkim var, Anayasa Mahkemesinde Anayasa yargıcısı var, Yargıtayda Yargıtay üyesi var ama avukatlar her yerde. Şimdi, bu açıdan baktığımız zaman biz bunu madde 138 ve devamı, mahkemelerin bağımsızlığı ve devamı maddeler bütününe değerlendirmek durumundayız. Peki, öyle yapacak olursak o zaman “Kaç bin stajyer kamuda çalışıyor? Onlara olanak tanıyacağız.” değil, “Yılda kaç bin mezun var, hukuk fakültesi nasıl kuruluyor, kimler orada ders veriyor, hangi ortam ve koşullarda?” gibi nicelik ve nitelik ilişkisini konuşmamız gerekir çünkü bu kişiler her yerde, yargının bütün aşamalarında var. Savunma ayağı eşit ayak değil; sav-savunma-hüküm üçlüsünün eşit ayağı değil, savunma ayağı ayrıcalıklı bir ayaktır. Yargıtay önünde avukat eğer hukuki bilgi kuşatmasına tabi tutarsa Yargıtayın kararını değiştirebilir, aynı şekilde, ağır ceza mahkemesinde bunu yapabilir, aynı şekilde, ticaret mahkemesinde bunu yapabilir; kesinlikle eşit değil. Bunu ben avukatlık yapmayan bir baro mensubu olarak ve şu kadar yıllık hukukçu olarak söylüyorum. Dolayısıyla, bu, sıradan bir düzenleme değil ama Sayın Özkan, sizin bu teklifiniz bize iki yıl önce yapılan yanlışın neden düzeltilmesini gerektiğini konuşma olanağı sağlamış bulunuyor. Çünkü şimdi baro başkanlarını görüyorum; iki yıl öncesini hatırlıyoruz, temmuzun sıcağında Türkiye genelinden gelen baro başkanlarını duvarlarımızın dışında tutmuştuk. Sizin de gücünüz yetmedi, eminim ki sizler, hepimiz çaba gösterdik, içeriye alamadık baro başkanlarımızı. O koşullarda barolarımızı parçaladık ve hiçbirimizin gönüllü hukukçuların bölünmesine, ayrıştırılmasına razı gelmedi. Hâlen ben öfke duyuyorum, hukukçuların neden ortak paydalarda birleştirilmesi gerektiği yönündeki mesleki haysiyete ömrünü adanmış bir kişi olarak baroların parçalanmasını hiçbir zaman içime sindiremedim ve sindiremeyeceğim; bu mümkün değil. Bunu siz de sorguluyorsunuzdur ve bunun sıkıntısını bu metinde gördük, bu tutmayacak. Düşünün, iki yılda koca İstanbul Barosunda yüzde 10 sayıda bile avukat sağlayamadınız bu kadar olanaklara rağmen, bu kadar baskıya rağmen. Demek ki burada çok ciddi bir ayrımcılık var, direnç var, bu direncin nedeni de ayrımcı bir statünün yaratılmak istenmesi ve şimdi, o ayrımcı statünün Anayasa madde 10 -yani eşitlik ilkesi- ihlal edilerek derinleştirilmesi ve o bağlamda palyatif önlemlerin alınması yönünde bir adım atılması söz konusu.

Şimdi, burada esasen ihmal edilen daha büyük tablo şu: Mesela, üç yıl önce katılım yoktu, demokratik meşruiyet yoktu, Anayasa Mahkemesi üyelerinin çoğunluğu hata yaptı, yanlış karar verdi ama tabii ki yargı kararına saygılıyız. Yanlış karar verdi diye Anayasa Mahkemesine eleştirinin ötesinde bir laf etmeyiz, etmememiz gerekir ama şimdi, katılım var; çok iyi, Türkiye Barolar Birliği Başkanı ve baro başkanları burada. Ama hazırılık aşamasında onların görüşü alınmamış Sayın Özkan. Demek ki “Biz iki yıl öncesine göre olumlu bir aşamadayız.” diyoruz ama bu metnin hazırlanmasında görüşleri alınmamış. Bu, demokratik meşruluk açısından son derece önemli. Fakat daha önemli olan husus şudur değerli üyeler, değerli başkanlar, hukukçular: On yıl önce Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru hakkı tanıdık, iyi yaptık; 2010 Anayasa değişikliğinin tek olumlu tarafı zaten buydu, iyi oldu.

Fakat neyi ihmal ettik? Dikkat edin, Anayasa Mahkemesi haklı olarak yakınıyor “Şu kadar -100 bin-başvuru.” diyor Yani haklı, eğer biz yargı bütününde, adil yargılanma hakkının gerekleri doğrultusunda reform yapmazsak 70 bin 170 bin olacak, 270 bin olacak. Şimdi, ne yaptı Almanya, İspanya vesaire? Bireysel başvurunun başarılı olabilmesi için yargı bütününde adil yargılanma hakkının gereklerini teslim eden reform yapıldı.

Sayın Özkan, çok güzel bahsettiniz “Biz adil yargılanma hakkı adına bu adli yardımı veriyoruz.” dediniz, doğru ama adil yargılanma hakkının gerekleri doğrultusunda bir reform yapılmadığı sürece -belki 3 bin, 5 bin avukatı kurtarmanız söz konusu olacak ama- Türkiye’de adaletin tesisi mümkün olmayacak. Bu vesileyle, bunu özellikle vurgulamak istiyorum. 36’ncı maddesi açısından, adil yargılanma hakkının temel gerekleri açısından -Sayın Özkan hatırlayacaktır, Grup Başkan Vekili bu kez, şapkeyi teklif sahibi olarak kullandı ama- Genel Kurulda, hatırlarsanız, 21 Haziran 2021’de bizim Adalet Komisyonu ve Anayasa Komisyonu olarak hazırladığımız “Adil yargılanma gerekleri” başlıklı 12 yasa önerisi karşısında “Biz de destekleyeceğiz.” dediniz, hatta ayakta alkışladınız konuşmamı. “O zaman olumlu oy verin.” dedim, “Sizin yaptığınız öneriyi biz de dikkate alacağız, destekleyeceğiz.” dediniz, bekliyoruz. Bir yıla henüz iki ay var, lütfen bu konuda adım atalım, birlikte adım atalım. Çünkü bunlar inandırıcı adımlar olmuyor ve ben esasen bu düzenlemeyi Anayasa madde 138 ve devamında yer alan yargı bütününe ilişkin maddeler bağlamında çözüm getirmeyen, orada ortaya çıkan sorunları tam tersine derinleştirme riski bulunan adımlar olarak görüyorum.

Hatırlayacaksınız Sayın Başkan, iki hafta önce şiddet konusunda burada görüşürken “gerekçe yazmalı” diye bir ibareyi yasaya koymuşlar. Ya “gerekçe yazmalı” konur mu? Anayasa madde 141 açık, o kadar açık ki ben bu kadar açık bir maddeyi bir başka anayasada göremedim. Bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır, başka bir sıfat yok yani bunu güçlendirici başka bir sıfat yok. Ama ben yasaya “Gerekçeli yazılır.” kaydını koyarsam o zaman neyi itiraf etmiş oluyorum? Yargıcım Anayasa’nın bu hükmünü yerine getirmiyor, demek ki yerine getirmeyebilir bunu, onu kabullenmiş oluyorum. İşte, bu düzenleme palyatif bir düzenlemedir, bu düzenleme göz boyama düzenlemesidir. Bunu yapmayalım, bunu yapmayalım. Biz, yaparsak yargı bütününde adil yargılanma hakkı gereklerini güvence altına alıcı düzenlemeler yapalım.

Biraz tikel konuya gelerek bitireceğim, neden ayrımcı bir uygulama? Şimdi, bakın, kamuda çalışan bir kişi staj mı yapacak, yoksa kamu hizmeti mi yapacak, avukatlık stajı mı yapacak? Avukatlık stajı bir kamu hizmeti değil mi? “Hem avukatlık stajı yapsın hem de kendi görevini yapsın.” dersek o zaman bunun anlamı şudur: Kamudaki görevini yarım yamalak yap, stajı da sulandırarak yap; kâğıt üzerinde. Hayır... Naylon diyorsunuz buna değil mi, kâğıt üstünde? Biz buna cevaz vermemeliyiz. Bunu yaparsak eğer, o zaman biz, hâkim ve savcılar, nasıl ki hâkim ve savcılar, öğretmenler, diğerleri adayken, stajyerken belirli bir statüye sahipler ve onun gereklerini yerine getiriyorlar, onu engellemiş oluruz. Bakın, üniversiteden şu kadar yıldır uzağım ama bana sıkça yeni mezunlar geliyor “Hocam, bana bir avukat bulur musunuz?” Avukat bulmak kolay, bir günde 10 avukat bulayım ama bir avukata, evet, “Böyle bir aday var, ne kadar ücret verirsiniz?” demek... Yani bu yapılacak teklif değil ama bu durumdalar bizim genç stajyer adayları. O zaman, biz, burada, hazır böyle bir adım atılmışken, bütün stajyerlerimize ilişkin bir statü koyalım; eğer avukatlık mesleğini ciddiye alıyorsak -ki benim görüşüme göre, biraz önce belirttim, savcı ve hâkimlerden artı üç avukatlık değil, hepsini kapsamına alan bir meslektir, çok ciddi bir meslektir, savunmanın temel ayağıdır- o zaman iki şey yapalım. Bütün stajyerliği bir statüye bağlayalım, bütün stajyerlikle ilgili bir statü koyalım ama tabii ki herkes de -hukuk fakültesini bitirmiş olan herkes- hemen, direkt olarak avukatlığa başlayamasın. Onun yapılmaması için bugün, burada, ortak irade koyalım, hukuk fakülteleri de gece yarılarında kurulmasın, açılmasın; bu mümkün değil. Bu ülkemize hizmet değil, bu bir ihanettir. Demek ki bu üçünü birlikte düşünelim;

hukuki eğitim ve öğretimi, stajyerlik statüsünü ve ondan sonrasını. Ama bunu ben, Anayasa'nın sadece 10'uncu maddesine aykırıdır, Anayasa'nın 36'ncı maddesine aykırıdır veyahut da 138 ve devamı maddesine aykırıdır biçiminde indirgeyici bir yaklaşımla yetinmek ve açıklamak istemedim.

Sayın Özkan ve Sayın Özkaya, bu çok ciddi bir konu. Size teşekkür etmem gerekir arkadaşlarım adına, bunu gündeme getirdiniz. Keşke bu şekilde gündeme getirmeseydiniz tabii ki ama gündeme getirmiş olmanız bile başlı başına çok önemlidir ve bunu lütfen ciddiyetle düşünelim derim ve dikkatiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Züleyha Gülüm, buyurun.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Merhabalar tekrar.

Ya, şimdi, çoklu barodan tartışma buralara geldi anlaşılan. Çokça tartışmıştık çoklu baro meselesinde, aslında benzer bir durum bu yasal düzenleme teklifi sürecinde de yaşandı. Yine muhataplara söz verilmedi, onların görüşleri alınmadı hatta görüşü alınmak değil, aslında, bir yasa yapıyorsanız, asıl olarak yasanın uygulayıcısı olanların, o alanda çalışanların burada söz sahibi olması gerekir ama ne Barolar Birliği ne barolar ne de avukatlar maalesef hiçbir yasal düzenlemeye ilişkin süreçlerde etkin olamıyorlar. Sadece görüntüden ibaret görüşmeler yapılıyor, onun dışında gerçek sahiplerine, gerçek muhataplarına, çıkardığınız yasanın asıl olarak etkileyecek kesimlerine yönelik olarak hiçbir zaman demokratik bir yaklaşım maalesef göremiyoruz, gene aynı durum var.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buradalar. Yasa burada yapılıyor.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Burada olmaları yetmiyor. Bu yasayı getirmeden önce istişare yapıldı mı, birlikte tartışıldı mı, konuşuldu mu? Hazırlıyorsunuz, paketi getiriyorsunuz, her zaman yaptığınız yöntem. Burada da yaptıkları hiçbir eleştiri kabul edilmiyor. Yasa olduğu gibi geçiyor, Meclisten de geçiyor; o yüzden buna “Demokratik bir işleyiş.” demek... O yüzden “göstermelik” diyorum, kelimeyi de özellikle böyle kullandım.

Şimdi, ne oldu? Herhâlde, anladığım kadarıyla çoklu baroda istediğinizi elde edemediniz. Kendinize bağlı, istediğiniz yandaş barolarınızı çok kuramadınız anlaşılan, birçok şehirde de zaten oluşturulamadı. Şimdi de “Bu baroları çoğaltmanın yöntemini nasıl buluruz?” diye bir düzenleme getiriyorsunuz aslında, açıkça söyleyelim yani üstünü kapatmaya gerek yok. İsteddiğiniz kadar evirip çevirip bunu izah etmeye çalışın, kulağı tersten göstermeye çalışın, “Şu meseleden dolayı getiriyoruz, bundan dolayı getiriyoruz.” deyin, bunun böyle olmadığını hepimiz biliyoruz. İsteddiğiniz sonucu elde edemeyince, kendinize yakın baroları oluşturamayınca “Mali kaynakları bu barolara aktararak baroların üye sayısını artırabilir miyiz? Zorunlu olarak avukatları bu barolara yönlendirebilir miyiz?” diye bir düzenleme getirdiniz. Bunun başka bir adı yok. Ne söylerseniz söyleyin, hangi gerekçeyi söylerseniz söyleyin, kaldı ki taslağın, önerinin kendisinde de gerekçe kısmını çok az yazmışsınız; herhâlde “Uzun uzun ne anlatacağız ki şimdi?” deyip, kendiniz de çok ikna olmadığımız için uzun gerekçeler de yazamamışsınız gibi gözüküyor.

Şimdi, o yüzden bunun adını açıkça koymak gerekiyor, bunun adı: Yandaş baroları büyütme, diğer barolar üzerinde baskı oluşturma, diğer baroların üyelerini istifaya zorlayıp kendi barolarınıza üyeliğe zorlamanın mali koşullarını yaratmak için getirilmiş bir yasa tasarısı. Şimdi, avukatların sorunu bu mu gerçekten? Avukatların binbir tane sorunu var, baroların çokça sorunları var. Bunların hiçbirisi buranın konusu olmuyor, tek konu sizin kendi iktidarınızı avukatlar alanında, barolar alanında nasıl kurabileceğiniz üzerine getirdiğiniz yasal düzenlemeler oluyor. Başka hiçbir sorun yok zaten avukatların, hiçbir sorunu yok! Avukatlar -yargının kurucu bir unsuru olmasını boşverin- gerçekten

görevini yapacak durumda olmaktan çıkmış, mesleki faaliyetlerini yerine getirmekte binbir güçlükle karşılaşılıyor, saatlerce duruşma salonlarının önlerinde bekletiliyorlar, şiddete maruz kalıyorlar, gözaltına alınıyorlar, tutuklanıyorlar, mesleki faaliyetleri nedeniyle yıllara varan cezalar alıyorlar. Ekonomik kriz dönemi avukatları çok ciddi etkilemiş durumda, birçok avukat arkadaşımız mesleğini yapamaz duruma geldi. İşçi avukatlık inanılmaz arttı, stajyer avukatlar zaten köleydi, iyice kölelik koşulları arttı, engelli avukatlar, LGBT+ avukatlar, sayamayacağım bin tane sorun alanı var ama sizin derdiniz bunlar değil. Sizin derdiniz, kendi yandaş barolarımızı nasıl büyüteceğiz derdi. Ortada bir yargı yok, yargı bağımsızlığı diye bir şey kalmamış ama sizin derdiniz yandaş barolarınız.

Şimdi, yakın bir örnek vereyim; “Kobani kumpas davası” diye bilinen dava. İlk hâkimi, ilk Başkanı Bahtiyar Çolak, Atadedeler soruşturması kapsamında gözaltına alındı, etkin pişmanlıktan yararlandığı söyleniyor ve ev hapsiyle şu an hapiste. Bakın, bir Başkan, özel atama yaptığınız bir Başkandı hatırlatırım. Özel olarak bu heyetin başına getirmiştiniz. Bir hafta içerisinde binlerce sayfalık iddianameyi okuyup hemen kabul eden, hemen iktidarın istediği şekilde davayı hızlandırıp karara çıkarmaya çalışan bir hâkiminiz, bugün, Atadedeler soruşturması kapsamında, üstelik de çetenin 2’nci insanı olarak gözaltına alınıp ev hapsine tutuldu. Şimdi, böyle bir yargı sistemi var ve bu toplumun yargıya güveni falan da yok. Kamuoyu yoklamalarına bakın, yüzde 70-80 civarında “Ben yargıya güvenmiyorum.” diyen bir toplumsal gerçeklik var, umurunuzda mı? Değil. Umurunuzda olsaydı bugün yargının bağımsızlığına dair meseleyi burada nasıl çözeceğimizi konuşuyor olurduk, bu toplumun yargıya güvenini gerçekten yeniden kurabilecek bir sistemi nasıl oluşturacağımızı burada konuşuyor olurduk ama dert bu değil.

Devamında ne var? Avukatlar bir sürü davada yargılanıyor. Bir tane örnek vereyim; “KCK” adı altında avukat meslektaşlarımız yargılandılar ve o dosyalarla haksız yere yargılanıp ceza verilerek isteniyor. Yargı tarafsız ve bağımsız olsaydı bu dosyada çok açık olarak şu ortaya çıkmıştı: Geçmiş dönemdeki hâkim ve savcılar, bu dosyanın hazırlığını yapan hâkim ve savcılar şu an tutuklu ve çok net olarak dosyaya sunulan delilde bunun bir kumpas olduğu, organize bir dosya hazırlandığı, soruşturmanın bu şekilde yürütüldüğü çok açık ispat etmiş olmasına rağmen, avukat meslektaşlarımıza yönelik yargılama bu dosyada hâlen devam ediyor. İktidara yakın olanlara ilişkin dosyalarda aynı gerekçeyle beraat kararları verilmişken neden avukat arkadaşlarımızın yargılandığı bu dosyada benzer bir durum olmasına rağmen burada beraat kararları verilmiyor, dosya neden bitirilmiyor? Çünkü işinize geldiğinde öyle, işinize gelmediğinde böyle diyorsunuz.

Bir diğer mesele, Çağdaş Hukukçular Derneği üyesi arkadaşlarımız, Selçuk Kozağaçalı ve diğer arkadaşlarımız -ya, mahkemeye direkt müdahale ettiniz- tahliye edildiği gün direkt müdahale edip arkadaşlarımızı tekrar tutuklattınız. Beraat kararlarına rağmen yeniden yargıya müdahale edip yeniden davalar açtırıyorsunuz. Sürekli o beğenmediğiniz kararları yeniliyorsunuz; yeniden yeniden, baskıyla, talimatla yeni kararlar aldırma çalışıyorsunuz. Ebru Timtik bu ülkede adil yargılanma hakkı için hayatını kaybetti, farkında mısınız? Bir avukat -herhangi bir mahpustan da bahsetmiyorum- adil yargılanmayı sağlayabilmek için hayatını koydu ortaya. Şimdi, böyle bir ülkede yaşarken bizlere hangi adaletten, hangi reformdan, hangi yasalardan bahsediyorsunuz?

Çok bilinmeyen bir isimden bahsedeceğim: Avukat Murat Canım. Yapılan yargılama sonunda ağırlaştırılmış müebbet hapse çarptırıldı. Yapılan yargılamada adil yargılanma hakkı ağır bir şekilde ihlal edildi. İspat külfeti iddia makamında olmasına rağmen savunmaya yüklendi. Murat Canım’ın lehine olan hususlar müdafilerin defalarca araştırılmasını istemesine rağmen gerekçesiz ara kararlarla reddedildi. Silivri Hapishanesinde hükümlü bulunan Avukat Murat Canım hakkında verilen hükmün tek gerekçesi tanık beyanıydı ancak beyanda bulunan tanık Cavit Yılmaz yargılama aşamasında ifade vermek istemesine rağmen mahkeme tarafından dinlenmedi. Daha sonra, hüküm verilmeden

önce yurt dışından dosyaya gönderdiği 15 sayfalık mektupta tehdit edilerek ve işkence altında Murat Canım hakkında aleyhte beyanda bulunduğunu, tutuklama tehdidinde bulunan ve kendisine işkence eden polisleri teşhis edebileceğini, vicdanen rahatsız hissettiği için bu mektubu yazdığını ve Emniyet ifadelerini reddettiğini söyledi. Murat Canım hakkındaki suçlamaya ilişkin bu arada başka bir kişi hakkında soruşturma açıldı. Bu kişi aynı suçlamayla tutuklandı. Açılan yeni dava bu suçun failinin Murat Canım olmadığı iddiasını güçlendirdi. Başka bir şüphelinin ortaya çıkmasıyla birlikte Murat Canım'a ilişkin dosyada yeni bir delil oluştu. Yargılanmanın yenilenmesi istendi ancak bu talep de reddedildi ve Murat Canım hâlen cezaevinde tutuklu.

Çağdaş Hukukçular Derneği üyelerini anlattım. Bunun gibi çokça avukat arkadaşımız benzer yargılama süreçlerinden geçiyor. ÖHD'li avukatlar yine gözaltına alınıyor, tutuklanıyor, benzer yargılama süreçlerinden geçiyor. Ama Adalet Bakanlığının umurunda mı? Değil.

Yakın zamanda yine bir polis şiddetine uğrayan arkadaşımız Serkan Karakaş. Şırnak'ta bir komiser aracıyla bilerek gitti, avukat arkadaşımızın aracına çarptı, bilerek. Avukat arkadaşımız yolda seyir hâlindeyken aracının bozulması üzerine güvenli yere çekiyor, aracını kontrol etmek için duruyor. Bu sırada Şırnak Emniyet Müdürlüğünde görevli polis komiser geri geri gelerek –bakın, geri geri gelerek- avukat arkadaşımızın aracına çarpıyor bilerek ve avukat arkadaşımız ağır yaralandı bacaklarından çok ciddi ameliyatlara geçirdi, hayati tehlike atlattı. Polisin savunması şu: “Psikolojim iyi değildi, bundan.” Avukatların can güvenliğini kim sağlayacak? Biri gelip arka arkaya durduğunuz yerde bilerek vuruyor. Peki, avukatların can güvenliği ne olacak? Bıraktım mesleki faaliyetleri, avukatların can güvenliği yok. Bu avukat arkadaşımız çünkü politik davalara bakan bir avukat arkadaşımız. Şimdi, böyle bir ülkede kalkmışsınız bize barolardan, kendi yandaş barolarınıza ilişkin çalışmalardan bahsediyorsunuz.

Stajyer avukatlar... Yine çözümü şeyde bulmuşsunuz: “Stajyer avukatlar kölelik koşullarına devam etsinler. Hem orada çalışsınlar hem burada çalışsınlar, aman yeter ki biz onlara olanak sağlamayalım.” Çözümü de yine avukatların üzerine yıkmışsınız aynı meslektaşlarımızın anlattığı gibi ikili bir çalışma sistemiyle. Peki, gerçekten avukatlık stajlarını nasıl yapacaklar? Bu dönemde gerçekten mesleğini yürütebilmesi açısından gerekli deneyimi elde edebilecekler mi? Hayır. Şimdi, stajyer avukatlara neden hâkim ve savcılar gibi devlet bütçesinden kaynak aktarılmıyor? Neden sadece baroların verdiği, vereceği krediler üzerinden bir zorunlu hâle sokuluyor? Avukatlar hâkim ve savcılarınızdan daha mı önemsiz? Niye stajyer avukatlar da staj döneminin tamamı boyunca karşılıksız olarak, devlet tarafından karşılanmış bir gelir kaynağına sahip olamıyorlar? Bir yerde çalışırken nasıl olacak da avukatlık mesleği konusunda deneyim elde edecekler, öğrenecekler? Bunun gerçekliğinin olmadığını hepimiz biliyoruz ama şimdi, siz pansuman tarzı bir şeylerle “Çalışırken de stajlarını yapabilirler.” diye bir düzenleme getiriyorsunuz. Oysa stajyer avukatların sorun alanları çok fazla; inanılmaz ekonomik zorluklar altında yaşıyorlar, çok ciddi problemlerle karşı karşıyalar hem “deneyimli, üstat” dedikleri avukatların baskısı altında çalışmak zorunda kalıyorlar hem çalıştıkları bürolarda avukatlık dışında her türlü iş yaptırılıyor yani bir tür sekreteryaya görevleri de yaptırılıyor aslında orada ve bunların önüne geçecek hiçbir düzenlemeniz yok, avukatların sorunlarını çözecek bir düzenleme yok ama yandaş barolarınıza var.

Yine stajyer avukat arkadaşlarımız bürolarda takip dosyası hazırlama, hacizlere çıkma ve icra iflas işleriyle uğraştırılıyor sadece, gerçek anlamda mesleki deneyim kazanma süreçlerinden geçmiyorlar ve bir takip elemanı olarak çalıştırılıyorlar; sosyal güvenlikleri yok, ücretleri karşılanmıyor, ihtiyaçları karşılanmıyor ama bu da tabii sizin kapsamınızda değil.

Staj yeri bulmakta zorlanıyor arkadaşlarımız. Bir avukatın yanında staj yapabilmek için çokça aramaya ve sürekli büroları dolaşmaya zorlanıyorlar ama bu da sizin sorun alanınızda değil.

Yine adliyelerde yaşadıkları çok ciddi sorunlar var. Mahkeme kalemlerinde, icra müdürlüklerinde adliye personeli tarafından aşağılanıyorlar, küçük düşürücü davranışlara tabi tutuluyorlar, yasadan kaynaklı haklarını kullanmalarına izin verilmiyor; dosyaları inceleyemiyorlar, icra işlemlerinde sorunlar çıkıyor ve bunlar düzeltmeye yönelik de bir tür çalışma yürütmeyiz gerekirken aslında buna dair de hiçbir çalışma gözlemleyemiyoruz. Stajyer arkadaşlarımız bu koşullarda çalışmak zorunda kalıyor.

Kadın avukat arkadaşlarımız... Zaten kadın olmak avukatlık mesleği açısından bir ekstra bir sorun alanı. Her türlü tacizin, mobbingin yaşandığı alanlar hâline geliyor; hem mahkemeler hem çalıştıkları yerler bu anlamıyla çok yoğun baskı altında kaldıkları yerler durumunda. Öyle bir noktaya varmış durumda ki stajyer avukat ya da avukat arayan iş ilanlarında boy pos, görünüm gibi kriterlerin yazıldığı bir dönemden geçiyoruz ama buna dair de kimsenin bir sözü yok. Mesleğini, faaliyetini yürütürken acaba boyuna posuna göre mi yapıyor, fiziksel özelliklerine göre mi yapıyor? Buna dair de hiçbir sözünüz yok anlaşılan.

Yine LGBTİ+'lar benzer sorunları yaşıyorlar, LGBTİ+ olmalarından kaynaklı ayrımcılığa uğruyorlar, staj yapacak yerler bulamıyorlar, ücret almaları mümkün olmuyor. Onlar da benzer bir kölelik koşullarında çalışmak zorunda bırakılıyorlar.

Ruhsat gasbı... Geçenlerde kısmi bir düzenleme oldu ama ruhsat gasbı hâlen devam ediyor. Avukat arkadaşlarımıza stajlarını bitirmelerine rağmen haklarında kovuşturma olduğu, dava olduğu gerekçesiyle ruhsatları verilmiyor; barolar verse bile Adalet Bakanlığı dava açıp önüne geçiyor. Nerede kaldı masumiyet karinesi? Hani her kişi suçu ispat edilene kadar, karar kesinleşinceye kadar masumdu? Niye avukatlara gelince bu geçerli olmuyor? Avukat arkadaşlarımız yıllarca bu yargılamanın sonunu beklemek zorunda kalıyorlar ki bu memlekette bir davanın altı yıl, yedi yıl, sekiz yıl sürdüğünü hepimiz biliyoruz; ceza yargılamalarının bu kadar uzun sürdüğünü biliyoruz. Bu kadar uzun süre mesleklerini yapmasını engelliyorsunuz. Buna dair yine bu yasada hiçbir öneri yok ama yandaşlarınız var. Peki bu sorunu çözmeyi düşünüyor musunuz? Gerçekten Avukatlık Kanunu'nun 5'inci maddesinin üçüncü fıkrasının kaldırılmasını düşünüyor musunuz? Bu kadar masumiyet karinesinin çiğnendiği bir maddeyi; Anayasa'ya, bütün yasal düzenlemelere tümüyle aykırı bu maddeyi kaldırmayı düşünüyor musunuz?

İşçi ve genç avukatlar, en çok sorun yaşayan arkadaşlarımız. Artık avukatların çoğu işçi avukat, öyle kendi bürosunu açıp bürosunda avukatlık yapan arkadaşımız çok azaldı. Her ne kadar şirketleşme durumu yok gibi gözükse de yüzlerce avukatı çalıştıran şirketler var artık, adına "şirket" demek gerekiyor artık, avukatlık bürosu ama görünüşte avukatlık bürosu. Bir iki kişi patron var, onlar işçi avukatları kölelik koşullarında çalıştırıyorlar, dışarıdaki işçilerin hayatlarından çok farklı değil avukat arkadaşlarımızın hayatları. Aldıkları ücretler inanılmaz düşük, bununla ne hayatlarını sürdürmeleri ne mesleki faaliyetlerini yerine getirmeleri mümkün. Bu kadar zor koşullarda yaşadığınızda elbette ki patronunuz kimse onun istediği şekilde davranmak zorunda kalıyorsunuz. Öyle "bağımsız avukat" "avukat kimseye boyun eğmez" hikâyesi de gerçekten hikâye olmaya başlıyor. Sizin ücretinizi veren birileri varsa, birilerine bağımlı çalışıyorsanız kendi temel ilkelerinize göre hareket etmeniz mümkün falan değil. Ekonomik zorun kendisi böyle bir sorun yaratıyor ve işçi avukat arkadaşlarımız -ki bunların çoğu genç avukat arkadaşlarımız- bu koşullarda çalışmak zorunda bırakılıyorlar. Bunlara da yine sizin bir çözümünüz yok.

Adli yardım hizmetleri... Ücretleri çok düşük; gerçekten çok emek harcıyor arkadaşlarımız, CMK'de de öyle, adli yardım da öyle; inanılmaz düşük rakamlarla çalışmak zorundalar. Ağır ceza dosyaları veriyorsunuz çok cüzi rakamlarla ve bir ağır ceza dosyası bu memlekette kaç yıl sürüyor haberiniz var mı? Bir cezaevine gitmek, gelmek ne kadar maliyetli haberiniz var mı? Bir cezaevine gitmek, gelmek ne kadar maliyetli haberiniz var mı? Bütün bunlar sanki hiç yokmuş gibi adli yardımın,

para dağıtımının hangi baroya verileceğini konuşuyorsunuz. Gerçekte adli yardım hizmetlerini, avukatların bu adli yardımı ve CMK'yi yapabilecek seviyede bir ücrete çıkarılmasını niye tartışmıyoruz? Bunu tartışmak yerine “Hangi baroya daha çok para aktaralım? Bir dakika, şu yandaşlarımıza para lazım, üye lazım.” diyorsunuz, getirdiğiniz şey de bundan öteye gitmiyor.

İşçi avukatların çoğu kayıt dışı çalıştırılıyor, sigortaları yok ya da varsa da primleri ödenmiyor. Emekli olmak istediklerinde maalesef bir bakıyorlar ki primleri ödenmemiş; haydi, primlerini ödemek için uğraşıyorlar arkadaşlarımız. Buradan kendi sorunlarını kendileri çözmek zorunda kalıyorlar ama buna dair de bir çözüm öneriniz yok.

Şimdi, bütün bunlara dair... Ha, bir de şunu söyleyeyim: Gizlilik kararları... Hâlen sürüyor, bütün dosyalarda, hele ki dosyalar siyasi dosyalarsa ya da kamuoyunun gözünden kaçırmak istediğiniz dosyalarsa hemen “şak” diye bir gizlilik kararı geliyor. Niye, hangi gerekçeyle? Gerekçe yazma ihtiyacı hissetmiyor ki mahkemeleriniz. Kanun maddesini yazıyor, ondan sonra da diyor ki: “Gizlilik kararı.” Zaten öyle bir noktaya getirdiniz ki -anlattı arkadaşlar- artık “Gerekçe yazın.” demek zorunda olduğunuz bir yasal düzenleme çıkarıyorsunuz. Bir mahkemeye diyorsunuz ki: “Gerekçesiz karar yazmayın.” Yani yargının geldiği durumu görebiliyor musunuz? Ve gerçekten de pratiği böyle. Evet, siz de anlaşılan bu ihtiyacı gördüğünüz gibi bunu da açık açık yasaya yazmak zorunda kalmışsınız, geçen düzenlemede bunu yaptınız. Gerekçesiz gizlilik kararı veriyor. Peki, avukat nasıl savunmasını yapacak, nasıl hukuki yardımda bulunacak? Dosyayı bilmiyorsunuz, neyle suçlanıyor bilmiyorsunuz, iddiaları bilmiyorsunuz, hiçbir şey bilmiyorsunuz; avukata “Gelin, ifadeye katılın.” diyorsunuz. Neyle savunma yapacak? Ama siz bunu artık öyle bir yaygın hâle getirdiniz ki -öyle istisnai dosyalar falan filan değil- siyasi dosyaların tamamına, işinize gelmeyen, kamuoyuna yansımaları istemediğiniz dosyaların da tamamına gizlilik kararı getiriyorsunuz ve avukatlar mesleki faaliyetlerini yürütemiyorlar, avukatlar adliyelerde bir işi yapabilmek için günlerce adliyeye gitmek zorunda kalıyorlar, tek bir işi ya bir icrai işlemi yapabilmek için. Öyle “UYAP’tan talep gönderdim, yapılışın falan.” durumu yok, günlerce peşinde koşturmak zorunda kalıyorlar, tekrar icra dairesine gitmek zorunda kalıyorlar “Benim talebim var, ne oldu?” diyorlar “Bugün git, yarın gel.” deniyor, bir işlem yapılacak “Bugün olmadı, iki gün sonra, üç gün sonra; dosyayı şimdi çıkaramıyoruz, daha sonra gel.” uygulamalarıyla karşı karşıyalar. Avukatlık mesleğine artık yargı sisteminde hak ettiği değer falan verilmiyor, hak ettiği kıymeti görmüyor. E, böyle olunca da, o zaman ne oluyor? Gelen müvekkillerimiz de -ben de bir avukat olduğum için müvekkillerim diyorum rahatlıkla- yargıda avukatın etkisinin olmadığını görünce bize şunu soruyor: “Ya, bir tanıdığınız hâkim var mı, tanıdığınız savcı var mı? İşimizi gördürebileceğimiz bir tanıdığımız var mı?” diyor. Yargı bu hâle gelmiş durumda. Siz, bu koşullarda yargı sisteminin sorunlarına çözüm üretmek yerine diyorsunuz ki: “Acaba biz kendi yandaş barolarımıza kaynak aktarsak bu sayıyı arttırabilir miyiz?” Zira arttıramadınız, 2 yerde 2’nci baro kuruldu, onun dışında kurulamıyor; onların da nasıl kurulduğu da tartışmalıydı, hatırlarsanız bir sürü sıkıntılı durum olduğu ortaya çıkmıştı. Şimdi de diyorsunuz ki: “Buralarda bizim sayı arttırmamız lazım.” E, bunların hesaplarını yapıyorsunuz da vallahi avukatlar gitmiyor, boşuna hesap yapmayın, gitmiyorlar, kalıyorlar, kendi barolarına sahip çıkıyorlar.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Toparlayalım Sayın Gülüm.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Diyorlar ki: “Biz öyle baskıyla, falan filanla, yasal hukuk oyunlarıyla bir yere gitmeyeceğiz, hangi baroda kalmak istiyorsak orada kalacağız.” Bunda da kararlılar.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Turan Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ediyorum sevgili Başkanım. Konuklarımıza hoş geldiniz diyorum, uzun süreden beri görmediğimiz bir çeşitliliği Komisyonunda görmenin mutluluğunu taşıyorum.

Bugüne kadar bu tarz kanunların düzenlenmesi konusunda Barolar Birliği çok yetenekli avukat arkadaşlarımız kanalıyla burada kendisini temsil etti ama uzun süredir, bir suskunluk döneminin sonrasında, belki azarlanmadan sonra biat döneminin sonrasında Barolar Birliği Başkanı, yöneticileri, baro başkanları, misafirlerimiz var -daha doğrusu, bu kanun teklifinden dolayı ev sahibidirler onlar-tamamına hoş geldiniz diyorum.

Sayın Özkan’a tam da bu noktada bir intizarda bulunacağım. Sayın Özkan, 4 Nisanda Barolar Birliği Başkanımız Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan bütün partileri -siz de dâhil olmak suretiyle, “birinci parti” sıfatıyla- ziyaret ettiler. Bu kanun teklifi herhâlde o tarihte çalışmış bir kanun teklifiydi, herhâlde şekillenmiş bir kanun teklifiydi, Türkiye Büyük Millet Meclisine de 5 Nisanın hemen akabinde indirildiğine göre, zataaliniz Barolar Birliği Başkanına böyle bir kanun teklifinin varlığından bahsetmemekle neyi murat ettiğinizi açıklarsınız ama zaten komedi burada değil mi? Avukatlarla ilgili kanun düzenleniyor; Barolar Birliğinin bilgisi yok, baroların bilgisi yok, avukatların bilgisi yok, siyasi parti gruplarının bilgisi yok, hukuk fakültelerinin bilgisi yok. Ama biz bu yolu tanıdık da buluyoruz, çok da ilginç bulmuyoruz artık; kanıksamanın kötü bir şey olduğunu da söyleyeyim yani keşke kanıksamasam. Baroları bölerken de böyle bir yöntemle yol yürüdünüz, bütün tepkilere rağmen duyarsız davranınız. Hatta bu salonda gördüğünüz Baro Başkanları dayak yedi, koca koca baro başkanları; illerinde çok özel, hukukçu olarak kimliklerine itibar ettiğimiz insanlar. Mesela benim de Başkanım burada, İstanbul Barosu Başkanı -hoş gelmiş- benim itimat ettiğim, hukukçu kimliğine itimat ettiğim Başkanım da burada. Dövdüler, sesiniz çıkmadı. İktidar, sizin iktidarınız; emir veren İçişleri Bakanı, sizin İçişleri Bakanınız. Bu Meclise sokulmadılar, hatırlarsanız beş gün boyunca baroların bölünmesi yasasını, burada bölünmemesi gerektiği yönünde tartıştığımızda, ta Meclisin girişinde çaylarını, kahvelerini servis etmeye çalıştık.

Bunları neden anlatıyorum? Bir travmayı tekrar sizin gözünüze sokmak amacıyla anlatmıyorum. Hukuku ve hukukçuları dışladığınız zaman, onlarla ilgili düzenleme yaptığınız zaman cevabını çok sert alırsınız. O dışlanan arkadaşlar Barolar Birliğini yönetiyorlar şu anda. Demokrasi, hukukçuların içinden sökülüp atılabilecek bir şey değildir, en son dayatma yapılması gereken meslek hukukçulardır. Bilirsiniz ki Antik Yunan’dan beri hukukçular, kendi değer yargılarının yerine toplumun dürüstlüğe dayalı, adalete dayalı, eşitliğe dayalı, hakkaniyete dayalı değer yargılarını koyarak, kendileri feda ederek yaşamlarını sürdürmüşlerdir. Antik Yunan’da hukukçular, mesleklerini parayla yapmazlar bilirsiniz; bir onore edilmiş meslek tipidir, oradaki savunmalarını bir kamusal yarar mantığı içerisinde yaparlar, bir toplumsal mesele olarak dile getirirler.

Şimdi, geldiğimiz noktada, ya, Antik Yunan’dan da kötü bir yerde avukatlar, çok üzülüyor insan bunları gördüğü zaman, gerçekten üzülüyor ya. Bugün, avukatların kendi mesleklerini yaparken karşılaştıkları olaylara baktığınızda, nerede o Antik Yunan’da onore edilmiş avukat tipolojisi, nerede Türkiye’deki avukatlık mesleği? Az önce sevgili Zeynel Emre’nin fotoğrafını gösterdiği bir meslektaşımız vardı -sanıyorum 2019 yılındaydı, o meslektaşımızı evinde ziyaret ettim- gözleri kapalı, dayak yemiş, öldüresiye dayak yemiş yani öyle bir sıradan müessir fiil meselesi gibi değil, ölürse ölsün, kalırsa kalsın dövülme şeklinde dayak yemiş bir meslektaşımızdı, gencecik bir çocuktuk, belki de benim oğlum yaşındaydı, şu anda yaşını hatırlayamıyorum. O meslektaşımız sadece o sizin şatafatlı araç konvoyunuz yoldan geçerken rahatsız olduğunu beyan etti, olmayan isnatlarla karşılamaya kalktılar hem dövdüler hem hakkını aramasın diye Cumhurbaşkanına hakaret tanımlamasına sokmaya çalıştılar.

Böyle sıkıntılı bir ülkede yaşıyoruz biz. Çok yakın tarihte İstanbul’da bir avukat arkadaşımız mahalle bekçileri tarafından öldüresiye dövüldü. Öldürülen avukatlar var, dövülen avukatlar var, intihar eden avukatlar var. Avukatların mesleki sorunlarının ötesinde yaşamsal sorunlarının olduğu bir ülkede yaşıyoruz.

Burada şunu söyleyeceğim: Hukuksuzluğu tarif etmek için çokça kavram kullanabiliriz peş peşe, hemen burada; yargıçların ne durumda olduğunu, yargı bağımsızlığının ne durumda olduğunu, yargıya güvenin ne durumda olduğunu, falanı filanı, Anayasa Mahkemesi kararlarına uymayan hâkimleri, tümünü anlatabiliriz. Bu hukuksuzluğun temel meselesi siyasi iradedir, bu tekçi sistemdir; bunu her toplantıda anlatmaya çalıştık, söylemeye çalıştık. Hukuksuzluk sistemden besleniyor, sizin bir bakanınız çıkıp şunu söylüyor: “Sayın Genel Başkanımız ‘Eğer bürokratlar siyasilerin sözünü dinlemezse kafalarında sandalye kırın.’ dedi.” Ben hukuk devletinin, yasama organının üyesi olduğumu zannediyorum. Normal bir hukuk devletinde, demokrasinin işlediği bir ülkede bunu söyleyen kişiler koltuklarında oturabilirler mi? Hepimiz pas geçtik, hepimiz sustuk; hepimiz, hukuksuzluğu içselleştirerek bir yol alacağımızı zannediyoruz ya da işte, avukatlarla ilgili küçük küçük tedbirler falan... Bir yanıla havuç, bir yanıla kazık hükümler; işte bunun gibi bir taraftan avukatlar mesleğini yaparken çalışsın süslemesi, onun da altı şiş üstü kaval. Yani, kanunlar silsilesi, normlar hiyerarşisi, hiçbir şeyle uyumu olmayan bir kanun içerisindeki iki maddeyle bile çelişebilecek şekilde hüküm getiriyorsunuz. Avukatların hangi mesleği yapıp yapmayacağını düzenleyen kanunla beraber bunu yan yana koyduğunuzda abur cubur, absürt bir kanun içi düzenleme getirmeye çalışıyorsunuz.

Hiç kimse avukatların staj döneminde para almasına karşı değildir ama bu bir sosyal devlet meselesidir, bu bir devlet meselesidir. Bunu çözebilmenizin ana fikri nerede yatar biliyor musunuz? Bunu çözebilmenizin ana fikri, Anayasa’ya savunma mesleğini kurucu unsur olarak koymayı düşünenizde yatar. Savunma mesleğini Anayasa’ya kurucu unsur koyarsanız, avukatların staj dönemini de hâkimlerin staj dönemi gibi algılamaya başlarsınız. Avukatlığın gerçekten bir kamusal meslek olduğunu; müvekkiliyle para ilişkisinin onu salt ticari bir hâle getirmediğini; avukatlığın, yargının kurucu unsuru olduğunu, olmazsa olmazı olduğunu; sağlıklı bir yargılamanın oluşabilmesi, hatta hukukun üstünlüğünün sağlanabilmesi için en çok da avukatlık mesleğine, savunma mesleğine ihtiyacımız olduğunu o gün anlarız. O yüzden bunlar tentürdiyot tedbirler olarak duruyor.

Ben, kendi iktidarımızın sözünü burada vereyim size. Yasama organında çoğunluğu sağladığımızda bu Anayasa’yı değiştireceğimizi idrak ettiğimiz andan itibaren yeni bir Anayasa çalışmasına başladığımızda içine ilk koyacağımız unsur budur: Avukatlık yargının kurucu unsurudur, savunma yargının kurucu unsurudur. Bunu koyduk mu o kadar şey kendiliğinden çözülecek ki o zaman. Hiç kimse bu Meclisin ulufesine ihtiyaç duyacak durumda değil. Meslektaşlarımızı bir ulufeyle geçiştirecek bir kanun teklifiyle karşı karşıya bırakıp şirinlik yapmamızın bir anlamı yok. Avukat stajyerleriyle ilgili, devlet, kendi bakanlığı kanalıyla stajyer avukatların staja başladığı andan itibaren onları belli bir ücret tarifesıyla ücretlendirebilir. Yargı bir bütündür, yargının bu bütünlüğü içerisinde... Hâkimlere -helali hoş olsun, daha fazlasını verin- bildiğim kadarıyla mesleğe başlamadan önce aday hâkimken normal hâkimin üçte 2’si kadar bir ödeme yapılıyor, bizim söylediğimiz bundan da öte. Sizin gerçi âlâyıvalayla tanımladığınız asgari ücret 200-300 dolar civarına düştü şu anda, bir anlamı olmaz hâle geldi ama ya avukat stajyerlerine hiçbir avukata mahkûm olmayacakları, onun kölesi hâline gelmeyecekleri... “Avukatlar köle kullanmaz.” diyoruz ama bugün hukuk camiasında sıkıntılı hâller var. Altı ay sonra meslektaşımız olacak çocuklar kâtipten daha zor işlerde “Zor iş bulduk.” diye sineye çekerek çalıştırılır hâldeler. Bunu önlemenin yolu, devletin devlet olduğunu hatırlamasıdır. Bir avukatı kişilikli, kimlikli yetiştirmek istiyorsanız -vallahı Genel Başkanımız kullandığı için kullanacağım, kimse kusura bakmasın, mesleğimi politik argümanlarla bir kenarda tutmak istemiyorum- o 5’li çeteye verdiğiniz

paranın bir miktarını hesaplayın verin, çözersiniz ya; vallahi çözersiniz, emin olun çözersiniz. İyi avukatlar size daha sonra çok iyi köprüler yaparlar merak etmeyin. Hangi köprüleri yaparlar, ben size anlatayım. Hukuksuzluğu tavana vurdurdunuz ya, o aynı zamanda ekonomik bir handicap olarak karşımıza çıkıyor sürekli. Hukuk olmadığı için ekonomi dikiş tutmuyor, hukuk olmadığı için hiç kimse bizi muhatap almıyor; hukuk olmadığı için itibarımız yok, itibarımız olmadığı için herkesin yüzde yarım la borçlandırdığı döviz borçlanmasını yüzde 8,60'la yapıyorsunuz, herkesin 17 katıyla yapıyorsunuz. İşte, bu avukat stajyerlerine vereceğiniz parayı, düğmeyi yanlış yerden düğümleyerek yürüdüğünüzden dolayı dışarıdaki Londra bankerlerine veriyorsunuz, kan içici oligarklara yediriyorsunuz; gencecik çocuklarımız da bu ülkede yoksul, işsiz, staj yeri bulamaz, ne yapacağı belli olmayan bir hengamenin içinde barınıyor.

Bu kanunun 2 maddesinden 1'i, işte az önce söylediğim şirinlik maddesi ama dikiş tutmuyor, var olan kanunlarla da çelişkileri söz konusu. Devlet Memurları Kanunu'nda var olan hükmü tekrarlar hâle geliyorsunuz. Az önce burada Sayın Kaboğlu Hocamız size tekrarları anlattı. Anayasa'da var olan hükmü de bir kanunda tekrarladınız "Mahkeme kararı gerekçeli yazılır." dediniz. Abestir ya, gerekçesiz mahkeme kararları yazılabilir gibi dediniz. Burada da aynı tekrarlar var. Kanun tekniği açısından bu Meclisi bu ayıba düşürmeyin. Bakın, bu kanun teklifi bizim bulunduğumuz Meclisten bu şekilde geçecek; bu ayıba düşeceğiz, bu tekrara düşeceğiz, var olan hükmün üstünde bir hüküm daha koymaya düşeceğiz. Az önce söyledim, avukatlık mesleğiyle bağdaşmayan hükümle alakalı da aynı durum söz konusu ki işte, Barolar Birliği ve barolar bunları çok net olarak ortaya döktüler. Keşke başlangıçta faydalansaydınız da böyle hatalı getirmeseydiniz.

İkinci kısım şudur arkadaşlar, kızacaksınız ama -Sayın Özkan çok kızabilir çünkü çok ısrarla bu yasayı getirdi ve geçirdi- baroların bölünmesi meselesi bir hukuk devletine ihanet meselesiydi; o zaman söyledik, Anayasa 135'e aykırılığı baştan itibaren söyledik. Hatta, o tarihte ben "Ankara Valiliğini bölebilir misiniz?" diye sormuştum. Baroları bölen arkadaşlardan birisi çıkıp "Bölebiliriz." demedi. Öyle ya, o da bir kamu kurumu, öbürü de bir kamu kurumu. Çocuk prematüre doğdu, farkında mısınız? Çocuk pramatüre doğdu. Doğmadı ya, murat ettiğiniz gibi olmadı. İstanbul'da zarla zorla bir ikinci baro kuruldu, Ankara'da bir siyasi partinin genel başkanı, yanında kurucu başkanla poz verdi orası kurulsun, toparlansın diye. Baştan beri söylemiş olduğumuz, baroların bölünmesi bir yandan insanları yargı karşısında subjektif anlamda tarafsızlığı iyice zedeleyecek bir yere oturtacak, diğer yandan da siyasi kamplaşmaların nedeni olacak. Bir siyasi partinin genel başkanının Ankara 2 No'lu Baro kurulmadan Kurucu Başkanıyla poz vererek adres göstermesine rağmen beceremediniz. İzmir'de kuramadınız.

Şimdi, alelacele, bu prematüre çocuğa dışarıdan bakım yapmak için avukatların ve Türk halkının hakkı olan o adil yargılanmayı bir şekilde sağlayacak meblağları haksız, adaletsiz, mesnetsiz, eşitsiz bir şekilde bölmeye çalışıyorsunuz; bunu da hukukun hakikaten değerli argümanlarıyla açıklamaya çalışıyorsunuz. Ya, artık alıştık, siz doğru argümanları tersine çevirerek kullanırsınız, biz bunu biliyoruz ama bu çelişki sırtıyor sizin getirdiğiniz kanun teklifinin içerisinde. 2 bin kişiyi zor topladığınız baroları, neredeyse kırk elli bin üyesi olan baroyla mali anlamda eşitlemeye çalışıyorsunuz ve buna "adalet" diyorsunuz. TÜRK halkının parasını peşkeş çekiyorsunuz. Nereye peşkeş çektiğinizi ben size söyleyeyim: Baro bölme meselesinin bir FETÖ projesi olduğunu o tarihte tartıştığımızda size söylemiştik. 2009 yılında Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu kanalıyla yaptırılmış bir raporu anlatmıştım. Türkiye'de kamu kurumlarının parçalanmasının nasıl yapılması gerektiğini bu hain örgütün nasıl anlattığını orada anlatmıştım. Daha sonra aranız bozuldu, bu proje rafa kalktı; ne olduysa birdenbire iki yıl önce tekrar bu proje getirildi. Getiren arkadaşlarımız zan altındadır demiyorum, ben bir suiniyet aramıyorum ama bu kadar saflık da olamayacağını düşünüyorum. Öyle ya "Bu arkadaşlarımız

şu yapıdadır.” demiyorum ama “Bu yapının argümanlarıyla Türkiye’de hukuku vuruyorlar.” diyorum. Avukatlık mesleğini vuruyorlar, halkın hak arama yöntemlerinin önünü tıkıyorlar ve buna devam ediyorlar.

Benim size burada tavsiyem şu: Hiç telaşla bu işlere girmeyin, Barolar Birliği Başkanımız burada, Yönetim Kurulu burada, sanıyorum baro başkanları da var. Onlarla, Çalışma Bakanlığıyla, Adalet Bakanlığıyla doğru düzlemde -bu nereden geldiği belli olmayan kanunları yapmak yerine- yeni bir kanun çalışması yapın. Hem stajyer avukatlar mutlu olsun hem var olan o kadük, bir şekilde yaşam mücadelesi veren baronuzu da bir miktar mutlu etsinler. Adaletsiz olmasın ama böyle nalıncı keseri gibi hep ona yontacağınız bir kanunla da karşımıza gelmeyin.

Gelirseniz ne olur? Siz parmak sayısıyla kanun teklifi geçirmeye alıştınız. Geçirdiğiniz her kanun teklifi bu ülkenin hem demokrasisine darbe vuruyor hem ekonomisine darbe vuruyor. Alt alta sayarsak onlarca kanun teklifini söyleyebiliriz ama bizi ligden düşüren kanunlar sayabilirim size. Başta, bu baroları bölen kanununuz olmak üzere, akabinde her türlü hukuksuz güvenlik yaratacak, bekçilerle ilgili getirdiğiniz kanun olmak üzere, akabinde sosyal medyayla ilgili, kitle imha silahlarıyla alakalı... Ki o zaman uyar mıştık sizi: “Bizi gri listeye alırlar bu kanunun şurası eksik. Siz başka maksatla sivil toplum örgütlerini kapatmak istiyorsunuz; ona buna göz diktiniz.” demiştik. Göz diktığınız şekilde bu kanunları çıkardınız ve Türkiye kredibilitesi olan bir ülke değil artık. Türkiye, az önce söyledim, herkesin yüzde yarımına döviz borçlandığı yerde, yüzde 8,5’le, 17 kat bir maliyetle borçlanırlı hâlde. Bunun sorumlusu bu tek adam rejimidir. Bunun sorumlusu bu hukuksuzluktur. Bunun sorumlusu bu monistliktir, bu tekçiliktir. Buradan kurtulmamız gerekiyor, buradan kurtulacağımıza inancımız var. Siyasi söylemlere çok dökmek istemiyorum ama yaptığınız iş tam bir siyaset olduğu için mecburen burada anlatacağım: Çok yakın tarihte, bunu geçirirseniz de söylüyorum, çok yakın tarihte bu otoriter rejim son bulacak. Bu utancı, geri gittiğinizde -içinizde tonlarca avukat var- önünü ilikleyerek selam vereceğiniz baro başkanlarınıza nasıl anlatacağınızı siz düşünün. Benim baro başkanım burada, yüzüm ak olacak.

İkinci kısmı, çok kısa sürede, bu Mecliste, bu yasayı geçirecek çoğunluğu sağladığımız anda o ikinci baroları kapatacağız kardeşim; haberiniz olsun. Buradaki bu ödenekleri, geçirdikten sonra siz öder misiniz ödemez misiniz bilemiyorum ama size başka bir utancı hatırlatayım: Doğru bir iş yapmak istiyorsanız barolara yapılacak ödeneği artırın, göz dikmeyin bu işlere; artırın kardeşim, herkesinkini artırın. Geçilmeyen köprüye, içilmeyen suya vermeyin parayı, milletin parasını peşkeş çekmeyin; artırın, hukuka yatırın, barolara verin, ödenekleri artsın. Sizin o prematüre çocuk bir süre bakar kendine merak etmeyin, sonra zaten onu biz tıbbi yöntemlerle imha edeceğiz. Bunu yapın. Siz 75 milyon...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Çocuk öldürülür mü?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hayır, kapatacağız ikinci baroyu, kapatacağız, kapatacağız ikinci baroyu. Ben teşbihte hata olmaz misali anlatıyorum.

Eğer siz adaletli bir iş yapmak istiyorsanız -75 milyon- barolardan alacakları olanlara paralarını ödeyin ya, avukatlar iki yıl sonradan alıyorlar paralarını. İstanbul Barosu Başkanımız burada, açıklasın, hangi tarihte verebiliyor o avukatların paralarını. İki yıl sonra veriyor. Siz, o avukatlara iki yıl sonra para veren bir baronun da parasını alacaksınız, götüreceksiniz, prematüre çocuğunuza vereceksiniz. Biz bu adaletsizliğin içinde yokuz.

Hukuksuzluklar çok fazla, işgal etmek istemiyorum. Ümit ediyorum ki burada, mesleğin gerçek sahiplerine bizden daha çok söz verir, onları dinlemeyi sağlarsınız, onlar dertlerini anlatırlar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Özkaya...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Usulle ilgili kısa bir söz...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Ali Bey’de sıra, sonra size vereceğim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Usulle ilgili ama Ali Bey eğer izin verirse çünkü kanunda...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Siz yeni geldiniz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bana laf atmayın usulde ha!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Belki ona da cevap vermiş olursunuz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Özkaya, buyurun.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Tanal, zatialinize her zaman geçiş üstünlüğü var, ona şüphe yok ama müsaade ederseniz bir özetleyeyim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri, Komisyon üyeleri, değerli yürütme temsilcileri, yüksek yargı temsilcileri, Barolar Birliği Başkanı ve Baro Başkanları; hepiniz hoş geldiniz.

Bu kanun teklifimizin de hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Tabii, avukatlık mesleğimizin güçlendirilmesi, daha etkin, daha verimli, daha sağlıklı hâle getirilmesi hepimizin ortak ideali ve hedefi. Bu ideal ve hedefe doğru çalışmaları yapmak, aksadığını düşündüğümüz yerleri yeniden düzenlenmek de bu yasama organının bir görevi.

Şimdi, Grup Başkan Vekilimiz Sayın Cahit Özkan’ın öncülüğünde kanunda birkaç maddeyle sınırlı bir değişiklik teklifi geldi. En temel konu, stajyer avukat kardeşlerimizin staj yaptığı dönemde çalışabilmesi, sigortalanması ve diğer husus da kamu görevlileriyle ilgili konu.

Birinci konu, serbest çalışmayla ilgili. Elbette ki bir avukatın hem adliye kısmındaki hem avukat yanındaki stajını iyi yapması ileride mesleğinin icrası açısından çok önemli. Ben kendimi şanslı hissedenlerden birisiyim, hem fakülteyi uzattığım son sınıfta hem de staj döneminde Ankara’da gerçekten saygın avukat ağabeylerimizin yanında çalıştık, staj yaptık ve bizim açımızdan son derece güzel oldu. Ankara’daki kıdemli hâkimlerden de çok şey öğrendik. Bu bizim için önemli bir avantaj.

Tabii, staj döneminde sigorta olmaması, çalışamaması bir eksiklik; bunu da kabul etmemiz lazım. İster çalıştığı avukat arkadaşımızın yanında olsun, isterse özel sektörde sigortalı çalışıyor olsun; buna engel olmayalım. Efendim, kamu ile özel niçin... Özel sektördeki bir şirketin yöneticisi, yanında hukuk fakültesini bitirmiş bir avukat adayının adliyede gidip çalışmasına veya avukatının yanında, kendi ofisindeki, şirketindeki diğer avukatın yanında çalışmasına müsaade ediyorsa buna saygı duyulur, buna teşekkür edilir. Bu önemli bir atıftır, onun yetişmesine katkı sağlıyor çünkü özel sektör durduk yerde birisine bir katkıyı karşılıksız -istisna hâller dışında- vermez. Bu açıdan, bunu doğru ve mutlaka yapmamız gereken bir husus olarak değerlendiriyorum.

İkinci konu, kamu görevlileriyle ilgili husus. Biz bunu kendi grubumuzda da çok uzun süre tartıştık. “Staj yapsın.” diyenler, “Stajın altı ayında ücret ödeyelim.” diyenler, bir de bizim gibi “Asla bu olmamalı.” diyenler; üç ayrı gruptaydık, ben son grubu savunanlardıyım. Ayhan Başkanım, size de belki bunu söylemek durumundayım. Şimdi, ben olaya şöyle bakıyorum; hakkaniyet ve adalet kavramı üzerinden yaklaşıyorum: 2 kişi düşünün... Dün Afyon Baro Başkanımız burada ziyaretteydi

-benim ilçem Afyon'a 110 kilometre, en uzak ilçe- "Ayda 4 stajyer öğrencimiz geliyor o barodaki seminerlere." diyor. Yol parası, yemek parası vesaire düşündüğümüzde çocuklar için ciddi bir rakam oluyor. Bunlara, bugün itibarıyla biz devlet olarak bir katkı sunamıyoruz -bu, Afyon'da veya başka bir yerde- ama yine üniversitede profesör, çok önemli bir makamda ve bu kişi de kamudan ciddi maaş alıyor. Biz diyoruz ki: Kardeşim, sen bu milletin bütün vergilerinden toplanan, herkesin hakkı olan bu paradan bu yüksek maaşı almaya devam et, senin bireysel kariyerin için bu stajını da yap ama şu çocuğa hiçbir şey vermiyoruz. Hiç kimse bana bunun adil, hakkaniyetli ve doğru bir şey olduğunu anlatamaz, anlatsa da ben bunu öldüğüm güne kadar anlayamam. Dolayısıyla benim öncelikli tercihim, arzum genç stajyerlere, yeni mezunlara iş bulmak, onları desteklemek, onların gelirlerini arttırmak için gayret sarf etmek.

Sayın Tiryaki gibi birçok arkadaşım sağlık meslek lisesini bitirdiler, ya sonra ayrıldılar, stajını yaptılar veya bir kısmı kaçak staj yaptı, sonradan af kanunlarından yararlandı, bir kısmının ki yandı vesaire. Bunlar hep beraber yaşadığımız hususlar. Eğer ben kariyerimi daha da geliştirmek istiyorsam bunun sonucuna ben katlanmalıyım, millet katlanmamalı. Az önce Sayın Kabaoğlu'yla da aynı görüşte olduk ama CHP'den arkadaşlarımız Sayın Kabaoğlu'nun tam tersi bir önergeyi de buraya sundular. Bunlar tabii normal, hepimiz aynı düşünmek durumunda değiliz.

Grup Başkanımız bana bir görev verdi, inşallah yarın Barolar Birliği Başkanımızla da bir araya geleceğiz. Ümit ederim ki, arzum o ki bütün çalışmayan avukat stajyerlerine bir imkân bulalım, hiç olmazsa bir kısmına burs verelim, bir kısmına yardımcı olalım. Bu az olur, inşallah ilave olur, bir kısmına da geri ödemeli kredi verebiliriz. Yani biz, çalışmıyorsa bir genç kardeşimiz, bunun babası zengindi, kendisi fakirdi vesaire demeden devlet olarak bir atıfette bulunalım, bunlara yardımcı olalım. Ümit ediyorum ki eğer bunu bir noktaya getirirsek Genel Kurul kısmında da girebilir veya bir sonraki çalışmada girebilir fakat bunu yapmamız gerektiği kanaatindeyim. Bu gençlerimize, bunların yetişmesine, bunların mesleği daha iyi öğrenmesine hep beraber katkı sunmalıyız.

İkinci kısımda, efendim "Anayasa'ya aykırı olur mu birisine vereceksiniz, birisine vermeyeceksiniz?" Malum, Anayasa Mahkemesi eşitlik kuralını -Anayasa'nın 10'uncu maddesini- eşit olanlar içinde eşit olma durumlarına göre eşit muameleyi, eşit olmayanlar arasında da eşit olmama durumlarına göre eşit muameleyi gerekli kılıyor yani kategorik olarak ayırıyor. Serbest çalışan, stajına yeni başlayacak hiçbir geliri olmayan ile bir kamu görevlisi kategorik olarak eşit insan değil zaten. Öyle olunca da her birini kendi ayrı sistemi içinde kurgulamak ve ona göre bir çözüm bulmak gerekir. Kanunun bu teklifi doğru.

Efendim "Bir yıllık süreyle yeni bir şey değiştirmiyoruz..." Hayır, değişiyor. Malum, adliye stajından avukat yanına geçerken veya mahkemeler arasında bir mahkemeden diğer mahkemeye geçerken bazen hâkim izinli oluyor, bir sorun oluyor, arada birkaç gün kalıyor ve bir yıl süre bitince... Geçen biz Afyon'da yaşadık, bir hemşire hanımın yedi gün nedeniyle ya memuriyeti yanacak veya stajı yanacak. Uzun uğraşlar sonucunda Sağlık Bakanlığından, Adalet Bakanlığından görüşler alarak çözdük ama bu bireysel uzun bir uğraşla oldu. Şimdi, bunu değiştiriyoruz ve ilave bir husus daha getiriyoruz. Malum, memurlar iki yıl ücretlerini biriktirebilirler, sonrası yanar yani iki ayını ücretli, on ayını da ücretsiz on iki aylık bir süreçte yapabilirler eğer bireysel kariyerlerini arttırmak istiyorlarsa. Bunun doğru, hakkaniyetli ve vicdanlı bir düzenleme olduğu kanaatindeyim. Bu hususu, 1'inci maddeyle ilgili düşüncelerimi sunmuş olayım.

İkinci konu; adli yardım ödeneği ve ikinci baro. Ben hayatta, bir konu uzun tartışıldıktan sonra geriye dönüp bakmayanlardanım. Birinci, ikinci baro tartışıldı; eksiği, fazlası söylendi ve yüce Meclis bir takdirde bulundu "İkinci barolar kurulur." dedi.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sizin savunduğunuz görüşler için öyle olabilir ama karşı çıktığımız şeyler uzunca tartışıldı diye “Geriye dönüp bakmam.” diyemezsiniz.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Arkadaşlar, eğer millet size yetki verirse o yetkiyi kullanırsınız ama...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Doğru değil söyledığınız!

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bu doğru, bu benim için...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Değerli arkadaşlar, müdahale etmeyelim.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Müsaade edin, ben sizi dinledim...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Başkasının savunduğu hiçbir şeye...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Tiryaki...

Arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bakın, az önce yanlış söyledi, onu düzeltmedi. Mesela Ankara Hukuka girdiğimde 87'diydi, 6 hukuk fakültesi vardı, Erzincan Hukuk 88 ya da 89'da açıldı, onlar da Ankara Hukukta uzun süre ders gördüler ve Ankara Hukuk diploması aldılar. Yani 91'lere, 92'lere geldiğimizde sayılar daha fazlaydı Sayın Tiryaki, çok önemli değil ama bunu da söylemiş olayım.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – “Sayılar daha fazlaydı.” derken bir bilgiye dayanarak söyleyin.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Hepsi bilgiye dayalı.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Akademik bilgi...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Şimdi, biz bunu tartıştık ve kararı verdik. Bugün, İstanbul 2 no.lu Barosu Türkiye'nin en yüksek üyeye sahip ilk 10 barosundan 1'i. Şimdi, baroların bir gideri var, ister 30 üyeli Bayburt Barosu olsun ister 49-50 bin üyeli İstanbul 1 no.lu Barosu olsun. Bir baro müdürü olacak, baronun kâtipleri olacak, barodaki CMK sorumlusu olacak, adli yardım sorumlusu olacak, şoförü, diğer hizmetlileri, Ankara Barosu gibi ABAYS sorumluları, fotokopi sorumluları, onlarca personel olacak. Ama isterseniz bin kişi olsun isterseniz 30 kişi olsun her hâlükârda alt bir personel var, dolayısıyla her bir baroya bir puanlamanın verilmesi doğru bir mantık.

İkinci husus; üye sayısına göre ve nüfusa göre... Bu da mantıklı fakat adli yardımın da iki ayağı var; birinci ayağı iadelik ayağı, ikinci ayağı zorunluluk ayağı. Eğer mahkeme adli yardım talebini baroya göndermişse hem avukatlık ücreti -asgari tarife doğrultusunda- hem de yargılama giderleri adli yardım kapsamındadır. Baro takdir etmiş ve mahkeme karar vermemişse yalnız avukatlık ücretleri adli yardıma tabidir. Şimdi, İstanbul Barosunu esas alalım, İstanbul'daki adli yardıma müracaat edeceklerin tamamı oransal olarak müracaat edecek diye bir kural var mı? Hayır, yok, teorik olarak yok. İki gün sonra, belki bir baro adli yardımını birkaç ayda da bitirebilecek. Bir adım sonra, ileride, birkaç yıl sonra belki bizim bunları yeniden düşünüp, önceki yılki giderleri de esas alıp düzenleme yapmamız gerekebilir.

Şimdi, burada, belki daha sadeleştirmek, daha sade ve kolay uygulanabilir hâle getirmek mümkün ama onun dışında yapılanlar... Arkadaşlarımız bir çalışma yapmışlar, mesela, şuradan, hemen kısaca bir şey söyleyeyim. 2021'de dağıtılan, Ankara Barosunun 19.900 üyesi var, puanlamaya göre 9 milyon 500 bin lira adli yardımdan alıyor; İstanbul Barosu 24 milyon; İstanbul 2 no.lu Barosu 1 milyon; Afyon Barosu -benim memleketim- 573 üyesi var, o da 1 milyon alıyor, diğerinin o gün 2.054. Erzurum Barosunun 673, o da 1 milyon 50 bin; Kocaeli Barosunun 2.113 üyesi var, İstanbul 2 no.lu Barosuyla

aynı; İstanbul 2 no.lu Barosu 1 milyon alıyor, Kocaeli Barosu 2 milyon 700 bin alıyor. Bu adil mi arkadaşlar, bu doğru mu? Az önce söyledim, mesele şu: İdarelik kısmında. 16 milyon, İstanbul'un hepsi 1 no.lu Baroya da gidebilir, 2 no.lu Baroya da gidebilir, burada bir genişlik var.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ödenekleri artırın Sayın Özkaya, ödenekleri artırın; artırın, hepsine yeter.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bakın, Turan Bey, Erdeşir'den beri bir kural var. "..."(****) Diyor ki: "Yönetim askersiz olmaz. Asker parasız olmaz..."

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – "Paramız yok ."diyorsanız onu bilelim.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – "...Para refah olmadan, ülke gelişmeden olmaz. Refah iyi siyasetle, iyi adaletle olur." Bu, binlerce yıllık bütün siyasetnamelerin temel kuralı, temel kaidesi. Biz kuralı doğru, adil düzenleyelim; elbette ki gelirleri de artıralım. Geçen yıl CMK için bu devlet 538 milyon kaynak ayırdı.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bugün yüzde 4 düşürdünüz ödenekleri.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Biliyorum, adli yardımdan bir kısmı...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sizin torpilliler gidince mi düştü, ne oldu; anlayamadık.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Müdahale etmeyelim Sayın Aydoğan.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Etmemiz lazım bu konuya ama onu bir açıklasın.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Turan Bey, bunları...

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Avukatların git gel mazot parasına yetmiyor.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Şimdi, bakın, bir adım daha getirmemiz lazım.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Eşitlememiz lazım.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Belki Barolar Birliği Başkanımız ve Adalet Bakanlığımız asgari tarifeyi belirlerken -adli yardım da malum bugün asgari ücretle aynı alınıyor, CMK daha az- belki adli yardımı da yarıya indirmek lazım, kıdemli avukatlarımızın bu işten biraz geri çekilmesi lazım. Genç avukatlarımızın önünü açmamız lazım, gençlere daha fazla imkân ve alan sağlamamız lazım. Afyon'da adli yardımdan iki buçuk yılda, bir avukata görev geliyor. Bizim daha kıdemli avukat ağabeylerimizin, arkadaşlarımızın bir adım geriye çekilip genç avukatların önünü açmaları lazım.

Bu düzenlemeleri hep beraber yapalım. Bu ülke bizim, bu adalet bizim, bu avukatlar da bizim. İnşallah, bu düzenleme iyi olacak.

Arkadaşlar, bakın... (Gürültüler)

Turan Bey, az önce bir şey söylediniz...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Özkaya...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Turan Bey, az önce bir şey söylediniz; bu çok yanlış bir şey.

Barolar, 2'nci Baro Türk milletinin barosudur.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Kapatacağız.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Senin gücün yetmez o işe, bak!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Gücümüz ona yetecek.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Yetmez güzel kardeşim, yetmez!

Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Şerefli insanların barosudur.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Eskiden Türk milletinin barosu değil miydi?

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – O baroya üye olanlar avukat değil mi?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Hiç kimseye peşkeş çekilmiyor, o zaman “Öbür baroya da peşkeş çekiyorsun.” olur; bu, çok yanlış, çok yanlış bir üslup.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Kapatacağız.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Gücün yeterse kapatırsın.

Bakın, biz gücümüz yettiği hâlde “Kapatacağız.” demiyoruz; adaletli bir düzenlemeyi öneriyoruz ve bu adaletli düzenleme de inşallah, hayırlı olacak diyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz Sayın Özkaya.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bizim çalışmamızda kapatılacak, bitti.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Şimdi, değerli arkadaşlar, Komisyon üyemiz Sayın Antmen’e söz vereceğim, sonra Barolar Birliği Başkanımıza söz verip...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, usulle ilgili...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – ...daha sonra Anayasa’ya aykırılık ve birleştirme taleplerini oylayıp, geneli üzerindeki görüşmeleri tamamlayıp maddelere geçeceğiz.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Geneli üzerine söyleyeceğimiz çok şey var.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Çünkü arkadaşlar, şimdi, bakın, şöyle: İki buçukta başladık, sonradan gelenler var, onlara maddelerde söz vereceğiz, maddelerde söz vereceğiz onlara, daha 5 maddemiz var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, usulle ilgili iki dakika konuşacağım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlar, Değerli Türkiye Barolar Birliği Başkanımız, Türkiye’nin değişik yerlerindeki değerli baro başkanlarımız, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu üyeleri ve basın mensubu arkadaşlar; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Değerli Başkanım, İç Tüzük’ümüzün 35’inci maddesi diyor ki: “Komisyonlar, kendilerine havale edilen kanun tekliflerini aynen veya değiştirerek kabul veya reddedebilirler; birbirleriyle ilgili gördüklerini birleştirerek görüşebilirler.” Sizin Komisyonunuza yani Türkiye Büyük Millet Meclisine verilip Komisyonunuza havale edilen -şu anda, gayet rahat- 10 tane Avukatlık Kanunu’yla ilgili teklifim var. Kısa ve öz, bir tanesi; avukatların işlerini şu anda yanlarında çalışan sekreterleri yapıyor, bunun gayet rahat avukatlar tarafından yapılabilmesi amacıyla verdiğimiz kanun teklifi var.

İkincisi, avukatların baro nakliyle ilgili alınan nakil ücretleri var, bunların alınmaması, hazine den alınmasıyla ilgili kanun teklifi var. Üçüncüsü, avukatlık stajıyla bağdaşmayan maddeler arasında işkence, eziyet, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar, uyuşturucu ve uyuşturucu madde imali ve ticareti suçlarının avukatlığa engel suçlar arasına eklenmesi amacıyla kanun teklifimiz var; bunlar sizin Komisyonunuzda.

Yine, bir başka kanun teklifimiz, amme alacaklarının tahsiliyle ilgili davalarda -avukatlar lehine- maktu ücretivekâlet veriliyor. Bu büyük bir mağduriyet oluşturmakta, bunun nispi bir ücret olarak alınması gerekmektedir; bununla ilgili kanun teklifimiz var.

Ve avukatlık sınavıyla ilgili –evet, geçti, bununla ilgili orada tam açıklayıcı- yılda bir sefer... Bu bence mağduriyete yol açacak. Bunun en azından yılda 2 sefer yapılmasıyla ilgili kanun teklifimiz var.

Yine, aynı şekilde, Sayın Özkaya, en fazla yaşanan sorunlardan... Üstadım, aslında en fazla yaşanan sorunlar avukatlık ücret sözleşmesinden kaynaklanan ücretivekâletle ilgili. Avukat ile müvekkili arasında yapılan ücretivekâlet sözleşmesinin ilam niteliğinde belge olarak kabul edilmesine ilişkin kanun teklifimiz var.

Yine, aynı şekilde -evet, geçmişte biz bunu vermişiz- devletin staj yapan avukat arkadaşlarımıza bir ücret ödemesiyle ilgili, bununla ilgili teklifimiz var.

Yine, aynı şekilde, sınava ilişkin kurallar var.

Bununla ilgili olarak, avukatlık ruhsatnamesiyle ilgili, bedelinin yine devlet tarafından ödenmesiyle ilgili bir kanun teklifimiz var.

Staj kredilerini ödeyemeyen stajyer avukat arkadaşlarımızın borcunun faiz ve gecikme zammıyla birlikte devlet tarafından karşılanmasıyla ilgili bir kanun teklifimiz var. Bunların mevcut olan, görüşülmekte olan bu kanunla ilgili direkt bağlantıları var.

Yine, geçen gün bir tane daha verdik, onun da yine sizin Komisyonda olması gerekir. Nasıl -iş yerlerinde- iş yerini ilk olarak açan bir serbest meslek erbabı bir yıla kadar gelir vergisinden ve stopajdan muafsa avukat arkadaşlarımızın da ilk bürolarını açtıkları zaman beş yıl boyunca bir, stopajdan muaf olması gerekir; iki, gelir vergisinden muaf olması gerekir. Yani bunlar direkt bu kanunla ilintili.

Gelelim ara buluculukla ilgili meseleye, ne var? 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olan arkadaşlarımız yapıyor bu işi. Peki, avukat olmadığı hâlde kamu görevlisi olan insanlar bunu yapıyor. Peki, bunu yapıyor ama asli işi ne? 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olan bir kişi ek bir iş yapabilir mi? Kanunen yasak ama ne yapmışız biz? Ara buluculuğa bunu vermişiz. Şimdi, bana yapılan yoğun hakaretler nedeniyle, cumhuriyet savcılıklarında görevli olan personel, mesai saati içerisinde beni arıyor: “Sayın Vekilim, size hakaret yapılmış, ara buluculukla ilgili ben sizi arıyorum...”

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Uzlaştırma, uzlaştırma...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – “...uzlaşmaya var mısınız?” diyor. Uzlaştırmacı olarak beni arıyor; ya arkadaş, bu adam cumhuriyet savcılığında görevli veya mahkeme kaleminde görevli; işini bırakmış, orada asli görevi, olması gereken işi yapmıyor, uzlaştırmacı olarak beni arıyor, bu işi yapıyor. Benim sizden istirhamım, bununla ilgili de kanun teklifimiz var, ne olur yani bu uzlaştırmacılığı avukatlar dışında kamu görevlilerine vermeyin, yazık ediyoruz. Yani hakikaten istenilen amaç doğrultusunda gitmiyor. Hatta matbu gelen mektuplar var; matbu mektup, kimin tarafından bana hakaret edilmiş belirtilmeden fotokopi çekilerek gönderiliyor. Bu, mesleğin kalitesini düşürüyor.

Son cümlelerle bitiriyorum, ben sabrınıza da teşekkür ediyorum. Mesela burada şu deniliyor: “Adli yardım bürosuyla ilgili, yargı mercilerinin talebi üzerine yapılacak görevlendirmenin Türkiye Barolar Birliği tarafından oluşturulan elektronik bilişim sistemi üzerinden o ildeki avukatlar arasında eşitlik gözetilerek...” Yani eğer bu 2 baro arasında yapılıyorsa, bu Anayasa'mızın ölçülülük, orantılılık ilkesine aykırılık teşkil eder. Buna “nispi eşitlik” belki denilebilir ise; eğer mutlaka bunda ısrar ediliyorsa, eğer mutlak surette yapılması söyleniyorsa buna nispi eşitlik getirmek lazım çünkü aksi takdirde orantılılık ilkesine aykırılık teşkil eder.

Son cümlelerim Başkanım. Şimdi arkadaşlar, yeni bir devrimmiş gibi “Biz kamu görevlilerine stajını yapma imkânı getiriyoruz.” diyoruz ya, deniliyor ya, aslında bu var. Nerede var? Kamu görevlileri bunu yapıyordu zaten. Nerede yapıyordu, neye dayanarak yapıyordu? 657 sayılı Devlet Memurları

Kanunu'nun 108'inci maddesinde beş yıllık hizmet yılını tamamlamış olan kamu görevlisinin zaten bir yıl ücretsiz izne ayrılma hakkı vardı. Arkadaşlarımız bugüne kadar ayrılıyorlardı, bundan istifade ederek stajını bitiriyorlardı zaten. Yani onun için aslında bu bir yenilik değil, bir devrim değil.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Ama kurumun takdirine bağlıydı, takdir olmadan...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli üstadım, bunu yapıyorlardı, yapan dünya kadar arkadaşımız da var. Eğer gerçekten iyileştirmek istiyorsak benim gerek Sayın Komisyon Başkanımız sizden gerek Sayın Grup Başkan Vekili arkadaşımızdan gerek kanun teklifinde emeği geçen arkadaşlara da istirahatımız şu: Ne olur bunu alt komisyona gönderin, mutfakta bu pişsin ve hakikaten rahmetli Sulhi Dönmezer'in dediği gibi, kanun yaparken ileri vadeli, halıyı örerken nasıl ince ilmikler atıyorsak, o muntazam, düzgün halı oluyorsa aynı ilmiklerle, kanun yaparken de alt komisyona gönderip öğretim üyeleri çağırarak lazım, baro temsilcilerini çağırarak lazım...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani bunun üzerine, buna hassasiyet gösterilmesini ve alt komisyona gönderilmesini talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz, sağ olun.

Sayın Alpay Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, çok saygıdeğer Barolar Birliği Başkanım, baro başkanlarım; keşke bu kanun teklifi gelmeden önce gruplar, Barolar Birliği Başkanı, barolar, Adalet Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Çalışma Bakanlığı temsilcileriyle hep beraber üzerinde çalışılırdı ama maalesef kanun yapma tekniğiniz böyle “Yazdım, çizdim, getirdim, Komisyondan geçti; Genel Kurula Allah kerim.”

Ben 3 ana başlıkta konuşmak istiyorum, özellikle, birincisi, Anayasa'ya aykırılık. Çok kısa kısa... Memurlar zaten daha önce de bir yıla kadar ücretsiz izin alarak stajlarını yapıyorlardı. Madde 1'deki 2 fıkraya baktığımız zaman aslında buradaki maddenin muradının özel sektörde çalışan hukuk fakültesi mezunlarının çalışırken staj yapmalarını sağlamak. Kamuda çalışan hukuk fakültesi mezunları ile özel sektörde ücretli çalışan hukuk fakültesi mezunları arasında burada eşitliğe aykırı, Anayasa'ya aykırı bir durum var; bu birincisi.

İkincisi, bence burada teklif sahipleri çok ciddi bir hata yapmışlar, bu hatalarını da Komisyonda düzeltmemiz lazım. Bakın, konuşmamda adli yardımın ne olduğundan bahsedeceğim ama burada diyor ki 2'nci madde: “Yargı mercilerinin talebi üzerine yapılacak görevlendirmeler...” Siz bunu yazarsanız yargı mercilerinin talebi olmadan barolar ya da sistem adli yardımda avukat görevlendiremez. Bu da insanların hak arama özgürlüğüyle ilgili Anayasa 5, 36, 40 olmak üzere en az 3 maddesine birden aykırı; bunu düzeltmek gerekiyor. “Yargı mercilerinin talebi üzerine veya doğrudan barolara yapılan başvurular üzerine...” diyerek bunu düzeltirsiniz. Ha, bunu düzeltmezseniz zaten ortada dava açıldığı zaman bir adli yardım talebi olmadığı için adli yardım faslı da kapanacak, bizlerin tartışacak bir şeyi de kalmayacak.

Üçüncüsü, adli yardımda puantaj meselesi. Adli yardımda puantajı zaten Barolar Birliği bir yönetmelik şeklinde uyguluyordu ama şimdi, 56.915 avukat var İstanbul'da, 54.480'i 1 numaralıya, İstanbul Barosuna, gerçek baroya ait; 2 Numaralı Baroda 2.435 avukat meslektaşımız var. Eğer Barolar Birliğinin bugüne kadarki uyguladığı sisteme göre para dağıtılsa İstanbul 2 Nolu Barosuna yüzde

4,28 düşmesi gerekiyor, İstanbul Barosuna yüzde 95,72 düşecek ama böyle bir şekilde siz İstanbul 2 Numaralı Barosuna 5 kat daha fazla, yüzde 22,57'lik bir pay ayıracaksınız; bu da avukat sayıları anlamında, avukatlar anlamında eşitliğe aykırı. 3 noktada Anayasa'ya aykırılığı şerh etmek istiyorum.

Bunun dışında, birleştirme talebim var. Şimdi, Sayın Başkan, özellikle Komisyon Başkanı olarak gündemi siz belirliyorsunuz, Komisyon gündemine hâkim. Birleştirme talebinde -birazdan bahsedeceğim- birçok kanun teklifim var Avukatlık Kanunu'yla ilgili. 5 Nisanda, Avukatlar Günü'nde teklif sahipleri 5 maddeyi, bu kanun teklifini veriyor; 13 Nisanda biz bugün Komisyonunda görüşüyoruz. İyi, görüşelim, bunda bir sıkıntı yok, kanun teklifi keşke doğru düzgün yazılısaydı ama bakın, şu an benim Komisyona arz ettiğim, sunduğum dilekçede bahsettiğim bazı kanun tekliflerinden bahsedeceğim. Bunların hangisine “Gereksiz.” hangisine “Yapılmasın.” diyorsanız ben hak vereceğim size. Mesela, (2/1113) avukatların adli tatilde askerlik yapabilmelerinin önünü açmamız; kötü mü bu? (2/1333) avukat unvan ve yetkilerini gasb edenlere karşı cezaların artırılması, bunun resen takip edilmesi; bunun neresi kötü, bunu gündeme almadınız. (2/2576) CMK müdafilerine verilecek ücretlerin asgari ücret tarifesine endekslenmesi; hâlâ Komisyonunda bekliyor. (2/3716) “Haciz mahallerinde avukatlar ve icra memurlarına yapılan saldırıları önlemek için kolluk kuvveti bulundurulması.” Bu da Komisyonunda bekliyor.

(2/3977) Avukatla temsil edilmeyen idareye ait davalarda -yani yargılamada avukat yok- avukatlık ücreti takdir ediliyor. Bu, dünyanın hiçbir yerinde olmayan bir şey. Bu kanun teklifi güzel bir teklif, hâlâ bekliyor.

Avukat tabelalarının reklam vergisinden muafiyeti ya da baro başkanlarının protokolde yaşadığı çok ciddi bir sorun var. Kanun diyor ki: “Cumhuriyet başsavcısı ile baro başkanı aynı yerde durur.” Ama bu araya bir şekilde rektörleri sokmuşlar, cumhuriyet başsavcısı ile baro başkanı arasında herhâlde İstanbul'da 15-20, diğer illerde 2'şer, 3'er, 5'er rektör oluyor. Bunun düzeltilmesiyle ilgili bir iki maddelik bir teklifim var, duruyor.

(2/4298) çoklu baroya son verilmesi teklifinden hiç bahsetmeyeceğim.

Ben ümit ediyorum ki gerçekten, avukatlık mesleğiyle ilgili önemli, gerçekten yapılması gereken bu teklifleri de gündeme alırsınız. Birleştirme talebimi tekrar ediyorum.

Şimdi gelelim geneli üzerine. Şimdi, benden önceki arkadaşlarımız, Komisyon üyelerimiz konuştu, teklif sahipleri ve AK PARTİ Grubu adına da arkadaşlarımız konuştu. Uzlaşıdan bahsediyoruz, bu kanun teklifleri de 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'yla ilgili, herkesi ilgilendiren savunmayla ilgili bir konu, bu kanun teklifi gelmeden önce keşke grupların görüşlerini alsanız, Barolar Birliğinin görüşünü alsanız, çok güzel bir şekilde, bu kanun metni yazılsa... Ha, uzlaşılamazsa istediğiniz metni getirin, uzlaşırsa şurada bir saat içinde Komisyonunda tartışıp Genel Kurula gönderelim. Ama bu da kaçırdığınız bir nokta var.

Değerli arkadaşlar, yargının 3 ayağı var; biri savunma mesleği. Hukuk ve adalet terazisinin sağlam, dürüst ve objektif dağıtılması için yargının 3 ayağından her birinin, iddianın, savunmanın ve karar mekanizmasının birbirine eşit olması gerekiyor. Bu bağlamda, yargının 3 kurucu unsurundan biri olan -bence esas unsur- savunma ve savunmanın da avukatlar tarafından temsil edildiğini unutmamak gerekiyor. Diyoruz ki “Bugün için avukatlık mesleği tehdit altında.” Bunu sadece ben söylemiyorum.

Değerli milletvekilleri, bakın, 5 Nisanda Türkiye Barolar Birliği ve tüm barolar aynı şeyi söyledi “Avukatlık mesleği tehdit altında. Avukatlar tehdit altında. Avukatlar şiddete uğruyor. Kadın avukatlar taciz ediliyor.” Bununla ilgili ne yaptık? Geçen haftalarda burada görüştüğümüz Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Yasa'da CMK 100'deki katalog suçlara kadına şiddeti ekledik, sağlık çalışanlarına

şiddeti ekledik, TCK 5 anlamında yargı çalışanlarını da ekleyelim diye biz bir önerge verdik, reddettiniz. Avukatlık bu kadar kötü mü, savunma bu kadar kötü mü? Adalet avukatla sağlanır. Bir ülkede adalet yoksa o ülke, devlet artık bir suç örgütüdür, büyük organize bir suç örgütüdür. Adaleti sağlamak zorundayız.

Burada esas kaçırdığımız nokta şu: Avukatlar çağlar boyunca hak savunuculuğu yaptılar, hakkı savundular. Dört bin yıl önce bir kişinin diğerini savunmasıyla başladı avukatlık mesleği; onur mesleği olarak başladı, parasız yapıldı. Yüzyıllardır avukatlar insan haklarını savunuyor; kadın haklarını, çocuk haklarını, hayvan haklarını, doğa haklarını savunuyorlar, savunmaya da devam ediyorlar. İşte biz avukatları ve savunmayı ötekileştirirsek o zaman burada iktidarın savunmayı istemediği, savunma hakkını istemediği ve bu haksızlıkların devamını istediği anlamını çıkarırız.

Ben burada “Bu Komisyonunda teknik iş yapılıyor.” diye siyasi söylemde bulunmak istemiyorum ama yürütmeyi ve yasamayı kendine bağlayan iktidarın yargı bağımsızlığına son vererek yargı tarafsızlığına son vermesi, AKP’nin il ve ilçe başkanlıklarında avukatlık yapmış avukatların hâkim ve savcı olması onların da tarafsız ve objektif olmaması, artık bunun avukatlara da sirayet ettirme çabası gibi geliyor yaptıklarınız.

Çoklu baro... Çoklu baroyu çok tartışacağız daha çünkü Ankara 2 No’lu Barosunun da ben aynı fikirde olduğunu düşünüyorum, Sayın Başkanı buradaysa o da açıklayabilir. Siyasi mülahazaları bir yana bırakırsak, ben Ankara’daki tüm meslektaşlarımızın tek bir baro çatısı altında birleşmek istediğine inanıyorum, İstanbul’da da pek çok arkadaşımızın bunu istediğini bilmiyorum. Biz avukatlık mesleğinin içine siyaseti sokamayız çünkü her birimizin siyasi görüşü ne olursa olsun, hepimizin bir gün avukatlara ihtiyacımız olacak. İnsanlar siyasi görüşlerine göre avukat aramazlardı eskiden, şimdi belki iş bitirme için arıyorlar veya yargıda yandaş hâkim arıyorlar, bunu tenzih ediyorum ama insanlar işini iyi yapan avukatlara giderler. “A” görüşü olsun, “B” görüşü olsun; avukatlık mesleği için bu önemli değildir, hepimizin bir gün avukata ihtiyacı olacaktır. Yargı bağımsızlığında en son nokta avukatlık bağımsızlığıdır. Bunu da yok edersek Türkiye’de bir yargı bağımsızlığından artık bahsedemeyiz.

Bakın, staj nedir? Staj parasız yapılır. Hukuk fakültesinden hukukçu mezun olur. Hiç kimse bir hukuk fakültesi öğrencisine “Sen avukat olacaksın, bu fakülteye gir.” diye söz vermez. Hukukçu olur; hâkim, savcı, avukat, kaymakam, bankalarda müfettişlik veya pek çok mesleği yapar bir hukukçu. Ama avukat olmak istiyorsa doğru düzgün, bilfiil, altı ay mahkemelerde, altı ay avukat yanında staj yapılması gerekiyor. Avukatlık mesleği stajda öğrenilir. Siz stajı naylon yaparsanız, avukatlık mesleğini bilmeden girerseniz mesleğe, elinize yüzünüze, gözünüze bulaştırırsınız, artık sadece ticari bir iş olarak görürsünüz. Ben -iki dönem baro başkanlığı yaptım; sanıyorum, sevgili Başkanım Ali Özkaya da baro başkanlığı yaptı- o ve buradaki Baro Başkanlarımız da stajyerlerimizi en iyi şekilde eğitmek için çırpınıyoruz; staj eğitim dersleri, seminerler, konferanslar ve onlara yönelik çalışmalarla ve stajı da günbegün takip ederek. Neden? İyi avukat olsunlar ve avukatlık mesleğinin saygınlığı artsın diye.

Şimdi, fiilen çalışmasıyla ilgili olarak... Fiilen çalıştığı iş avukatlığa engel olmayacaksa özel sektörde çalışan insanlar avukatlık yapacak. Kim bunlar? Fiilen çalışması avukatlığa engel olmayacak bana bir meslek söyleyin. Eczaneler mi? Mesul müdüre bırakarak avukatlık stajı belki yapabilir. Doktorlar mı, diş hekimleri mi? Yani kendi işi olan, parası olan kişiler, yurdumun gariban insanları yerine yine staj yapacaklar. 2.500 civarında hukuk fakültesi mezunu devlet memuru var. Bunların amacı hukuk fakültesini bitirdikten sonra avukatlık stajı yapıp kamuda avukat olmak. Bu kanun onlara bir şey getirmiyor ama ne yapılabildi? Avukatlık stajının ilk altı ayı -Yazı İşleri Müdürlüğünün- Adli Yargı Komisyonunun emrinde yapılır. O 2.500 personeli Adli Yargı Komisyonu emrine aynı maaşla veya yarı maaşla gönderirseniz adliyede altı ay çalışırlar, adliyei görürler, Yazı İşlerine yardımcı

olurlar, savcılığa yardımcı olurlar, cezaevine yardımcı olurlar; diğer altı ayında da kamu avukatlarının yanında staj yaparlar -alın size- bu sorun da ortadan kalkardı. Ha, ben, burada, gerçekten de hem maaş alacak hem avukatlık stajını naylon yapacak hem kamuda hem özel sektörde çalışan hukuk fakültesi mezunlarına karşıyım. Avukatlık böyle bir şey değil; avukatlığı ya adam gibi öğreneceksiniz, adam gibi yapacaksınız -burada yalnız eril bir söylem olmasın, düzeltiyim- insan gibi öğreneceksiniz, insan gibi yapacaksınız, yoksa da hiç yapmayacaksınız.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Avukatlık, artık, tarihî bir meslek hâline geliyor.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Peki, şunu -Çalışma Bakanlığı temsilcisi burada- düşündünüz mü? Başka yerde çalışıyor, SGK’li olarak oraya bildiriliyor ama gidiyor adliyede ya da -hadi adliyeyi geçtim- bir avukat yanında çalışıyor; bu, SGK anlamında sahte sigortalılıktır. Adamlar bunu yapınca gidip ağır cezada yargılanıyorlar, siz bunu kanun yoluyla yaptırıma çalışıyorsunuz. Bu kanunun geri çekilmesi, Barolar Birliği ve barolarla tekrar yapılması gerekiyor.

Teknik olarak devam ediyoruz Sayın Başkan. Bu kanunun en sakat noktası stajsa daha da sakatı adli yardım. Burada Baro Başkanlarımız var, sorun size anlatsınlar. Eşinden dayak yemiş, boşanma davası açacak; nafakasını almak isteyen, çocuğuna süt alamayacak kadın arkadaşlarımız barolara geliyor, avukat istiyorlar. Cebinde avukat tutacak parası yok. Ne yapıyor baro? Gerekli şartları varsa -fakirse, gayrimenkulü yoksa, çalışmıyorsa, geliri yoksa- ona ücretsiz bir avukat tayin ediyor. Ama siz bu kanundaki değişikliği getirdiğiniz zaman yargı mercilerinden avukat istenecek, yargı mercisi istemezse barolar avukat atayamaz. Bakın, bu yeni kanundur, son kanundur; özel kanun, özel maddedir. Ve siz vatandaşa diyeceksiniz ki: “Git, davayı aç, ondan sonra adli müzaheret iste, adli müzaheret kararı verilsin, ondan sonra sana barolar avukat tayin etsin.” Ne olacak? Yeni HMK sistemini düşünün, delillerini dava dilekçesinde göstermeyen herhangi bir davacının dava kazanma imkânı var mı? Yok. Kıymayın, yapmayın; bunu düzeltin.

Ve özellikle getiriyorsunuz barolarla ilgili olarak, puantaj sistemini de bozarak 2 Numaralı İstanbul Barosuna bir ayrıcalık yapmak istiyorsunuz. Ya, her baroya para verin, her baronun asgari ihtiyaçlarını karşılayın, kimse buna bir şey demez ama işte “Vatandaş oraya gitsin, oradaki avukatlar 5 kat daha fazla iş alsın -2 numaralı barolardan bahsediyorum- ve biz de kendi -tırnak içinde söylüyorum- ‘yandaş’ avukatlarımıza buradan bir rant aktaralım; hem buraya, 2 numaralı barolara avukat sağlayalım hem de vatandaşın ayağı buraya alıssın.” diyorsanız bu yanlış. Savunmayı bölmeyin ama tabii, iktidar değişikliğinde bu da düzelecek.

Sayın Başkan, bu kanun teklifi yapılmadan önce, bu teklif buraya gelmeden önce yapılacak birçok şey var. Avukatlara şiddetin önlenmesi gerekiyor; kadın avukatlara -kamuoyuna yansımayan- tacizin önlenmesi gerekiyor; kontrolsüz açılan, yetersiz, iyi eğitim vermeyen hukuk fakültelerinin kapatılması gerekiyor. Yılda 20 bin hukuk fakültesi mezunu var, yılda yaklaşık 20 bin civarında yeni avukat geliyor. Şu an 160 bin avukat var ve her sene 20 bin, 20 bin civarında artacak.

Avukatlık mesleğinin ekonomik sorunlarının çözülmesi gerekiyor. Demin de bahsettim, CMK gereğince atanan mecburi müdafilere... Ki adil yargılanma hakkı anlamında, CMK kapsamında yapılan en güzel iş bu mecburi müdafilik. Bu, Adalet Bakanı Seyfi Oktay zamanında getirilmiştir ve şu anda da elimizden geldiğince en iyi şekilde uygulanıyor. Uygulayanlar bu konuda, gerçekten, adil yargılanmaya katkı sağlıyor. Adalet Bakanlığının Mağdur Hizmetleri Müdürlüğü var. CMK’nin mağdurlara da teşmil edilmesi ve ücretlerinin de avukatlık asgari ücret tarifesine endekslenmesi gerekiyor.

Kamu avukatlarıyla ilgili de şöyle bir şey söyleyelim: Bakın, 3600 ek gösterge konuşuluyor. Kamu avukatları milyonluk davalara imza atıyorlar ama 3600 ek gösterge bile almıyorlar. Kamu avukatlarına, kıdemlerine göre, hâkim ve savcılara verilen ek göstergelerin verilmesi gerekiyor.

Ayrıca, çok önemli bir sorun: Adliyeler hâkim ve savcılar gibi avukatların da çalışma mekânıdır, iş yeridir. Hâkim, savcı ve adliye personelinin alınmayan otopark paralarının avukatlardan istenmesini... Hatta bununla ilgili olarak 5 Nisan Avukatlar Günü'nde Mersin'de diğer barolara birer yazı gönderildi Ceza ve Tutukevleri Genel Müdürlüğünden; esefle kınıyorum. Avukatların Avukatlar Günü'nü kutlamayı böyle beceren Adalet Bakanlığını da buradan kınıyorum, kınamamı iletiyorum.

Bir sorun da şu: Cezaevi kampüslerine avukat araçları alınmıyor -Tarsus Cezaevi kampüsü, Silivri, Diyarbakır- ve burada avukatlar ring araçlarına biniyor, belki hasım tarafla aynı araca binmeye zorlanıyor; siz, avukatları böyle küçümsemeyin.

Bir örnek vereyim, kapatayım: Bakın, 15 Temmuzda o hain, alçak, haysiyetsiz, şerefsiz FETÖ terör örgütü tarafından darbe girişimi yapılmadan bir gün önce o FETÖ'cü alçaklar ne kadar mağrurdu? O polisleri, o hâkimleri, o savcılar Ergenekon, Balyoz kumpaslarında yaptıkları alçaklıklarla gurur duyuyorlardı; o namussuzlar aldıkları bu güçle darbe yapmaya kalktılar. Türkiye Cumhuriyeti'ne ve Türkiye Cumhuriyeti'nin halkına, yurttaşlarına askerî darbeye; bu iyiliklere, onları okutan, onları bugüne getiren bu ülkeye bu şekilde karşılık verdiler ve darbeden sonra, ertesi gün gözaltına alındıklarında "Avukat istiyorum." diye ağlıyorlardı. Allah onların belalarını verdi, daha da versin diyorum.

Son sözüm: Avukatlık mesleğine doğru düzgün bir şeyler yapalım. Siz, Sayın Cahit Özkan, avukatlık mesleğinin katili olarak değil, avukatlık mesleğini katleden olarak değil, avukatlık mesleğine katkıda bulunan birisi olarak tarihe geçin ki biz de Ergenekon ve Balyoz davalarındaki avukatlığımızı unutalım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Antmen.

Rafet Bey, buyurun.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, kişilere göre kanun yapma ve kişiler düşünülerek kanun değiştirme maalesef bir alışkanlık hâlini aldı. İki yıl önce Avukatlık Kanunu'nda yapılan değişikliklerle barolar bölünmüştü. Burada temel bir amaç vardı, o zaman "Barolar Birliği adaylarından birisini nasıl başkan seçtiririz?" diye düşünüldü ve kanun değiştirildi. Bugün "Yapılan o yanlışı nasıl sürdürebiliriz, nasıl ikinci baroları ayakta tutabiliriz?" diye tekrar kanun değiştiriyorsunuz. Değerli arkadaşlarım, yapmayın bu ülkeye, böyle kişilere göre kanun düzenlemeyin. Hepimiz biliyoruz, kişilere göre Anayasa değiştirdik, kişilere göre kanunlar değiştirdik ama kişi için yaptığımız her kanun teklifi, her kanun bu ülkeye zarar verdi. Bu gerçeği görmek zorundayız. Bunun acısını bakın şu anda yaşıyoruz biz. Bunun için bundan vazgeçin.

Değerli arkadaşlarım, maddelerle ilgili, daha doğrusu stajyer avukatlarla ilgili, biraz da bu sanki "Ya, çok bir şey öğrenmenize gerek yok. Yani öğrenseniz ne olacak; zaten hukuk yok, zaten adalet yok. Gidin çalışın, hiç olmazsa işte geçiminizi sağlayın." demek oluyor. Ya, stajyerlik ciddi bir iş değerli arkadaşlarım yani öğrenmek ciddi bir iş. İnanın, bakın, yarın uygulamada göreceksiniz yani haklı olarak stajyer arkadaşlar bir yerlerde iş bulacak, o iş bulduğu patron "Ya, gidin de stajınızı yapın." mı diyecek? Orada duracak, "Gidin, imzanızı atın; gelin, çalışmaya devam edin." denecek. Yani o ilk bir yıl yani uygulamayı öğrenme özellikle; işte, duruşmalar nasıl yapılıyor, kararlar nasıl veriliyor,

savunma nasıl yapıyor, işte, iddia makamı, savunma makamı, karar makamı nasıl çalışıyor onu bile öğrenemeyecekler. Şimdi, buna gerek var mı yani niye yapıyorsunuz? Çözümü çok basit. Verirsiniz ücretini, devlet olarak çalıştırırsınız, o kadar; daha doğrusu stajını yaptırırınız, öğretirsiniz.

Yine, işte ikinci barolara bir ayrıcalık. Şimdi, arkadaşlar, böyle şey mi olur ya? Hadi böldünüz, ya; bunun çözümü, birleştirin bitsin gitsin, niye bir ayrıcalık yapıyorsunuz? Yani şu yasayı hemen değiştirin, birleştiriverelim tamam, hiçbir sorun kalmayacak. Sorun yaratıyorsunuz, ondan sonra o sorunu çözmek için tekrar sorun yaratıyorsunuz; lütfen bunu da yapmayın.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye’de yargının çok temel iki sorunu vardır: Bir, bağımsız ve tarafsız olmayışı; bir de iddia makamı ile savunma makamının eşit olmayışıdır. Eğer bir ülkede adil yargılama yapacaksanız iddia makamı ile savunma makamını eşitlemek zorundasınız. Bakın, bizde Hakimler ve Savcılar Kanunu var, Avukatlık Kanunu var. Ya, şöyle yapın: Hâkimler kanunu yapın -zaten var- savcılar kanunu yapın, avukatlar kanunu yapın. Yani bu üç gücü, bu üç ayağı, özellikle iddia ve savunmayı bu denli ayırıyorsanız nasıl kanun çıkarırsanız çıkarın, ne yaparsanız yapın burada adil yargılamayı ya da adaleti dağıtmayı asla başaramazsınız; bu, temel bir şeydir. Yani gelin -çok zor değil- böyle yasalarla oynama yerine hem bağımsızlık için -gerçi bağımsız bir yargı istemiyorsunuz ama hiç olmazsa adil yargılama istiyorsanız- çıkaralım biz savcılar, o kürsüden indirelim. Ben cumhuriyet savcısıyken -yirmi yedi yıl yaptım- inanın çok söyledim “Benim orada oturmamam lazım.” dedim, benim savunmanın yanında oturmam gerekiyor. Bunu sağlayabiliriz, çok zor değil. Eğer bunu başaramazsak, dediğim gibi, bu emeklere hiç gerek yok.

Değerli arkadaşlarım, bakın, bağımsızlık konusunda hakikaten arkadaşlarımız da değindi, o anlamda tekrara düşmeyeceğim ama biz ısrarla diyoruz “Bugün Türkiye’de yargı bağımsız da değil, tarafsız da değil.” Siz ısrarla diyorsunuz “Bağımsız ve tarafsız.” Ama ben şahidim, ben

FETÖ’nün hâkim olduğu dönemde de dedim “Bu yargı bağımsız ve tarafsız değil. Özellikle 2010 Anayasa değişikliğinden sonra FETÖ’ye teslim edildi. Yapmayın, etmeyin; bu yargıyı bir cemaate teslim etmeyin.” “Biz yargıyı güçlendireceğiz.” dediniz. O kumpas davalarında “Bunlar kumpastır.” dedik, siz dediniz ki: “Yok, böyle bir şey yok.” Hatta, işte “Biz bunların savcısıyız.” dediniz. Hadi o zaman FETÖ kandırdı, aldattı sizi; e, şimdi kim kandırıyor, şimdi kim aldatıyor? Aynı şeyler devam ediyor değerli arkadaşlarım. Hâlâ Türkiye’de kumpas davaları vardır. Yapmayın, bu milletin adaletine bu kadar kıymayın. Bunu açık açık böyle... Yazıktır günahtır.

Sayın Başkan, hakikaten iyi niyetinize inanıyorum; gelin, şu ikinci baroya ayrıcalık tanıma yerine verin bir şey; Genel Kurulda diyelim ki: “Birleştirdik, tamam, sorunu çözdük.” Bu kadar basit. Barolar Birliği seçimini yani o yasaya rağmen, o değişikliğe rağmen kaybettiyse ugraşmayın artık ya barolarla, niye uğraşıyorsunuz?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – “Kazanan” “kaybeden” diye bir şey...

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Hayır, sizi demiyorum da yani bir kişinin desteklenmesi için yani “Ona biraz daha fazla oy toplayabiliriz.” diye yapıldı, o bitti artık; bırakın, birleştirelim gitsin. Stajyerler de, dediğim gibi, hâkimleri ve savcılarını ayırın. Evet, savunmanın içinde yer alan stajyer de aynı iddia makamının... Mesela, savcı stajyerleri maaş alıyor arkadaşlar, iddia makamının. İddia makamının stajyerleri eğer maaş alıyorsa devletten, bırakın savunmanın stajyerleri de alsın yani adalet bu değil mi ya da eşitlik bu değil mi? Silahların eşitliği bu değil mi? Gelin, bunu sağlayalım.

Değerli Başkanım, teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Subaşı, buyurun.

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli katılımcılar, Barolar Birliği Başkanı ve baro başkanlarımız; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Avukatların çok sorunu var, arkadaşlar dile getirdi ama tabii, yargının çok sorunu var. Yargının içindeki en önemli parçalarından biri olan savunma ayağı da çok sorunlu ve gücünden çekinildiği için siyaseten ikinci barolar oluşturuldu ama en önemli sorunlarının başında da çok kolaylıkla açılabilen hukuk fakülteleri var. Hukuk fakülteleri sadece binadan ibaret olmamalı ve siyaseten birçok şehrimize, en kolay olması nedeniyle, hukuk fakültesi açıldı. Avukatlık Yasası'yla ilgili çalışmalar yapılırken eğitim kalitesi de düşünülerek şimdiden önlemler alınmalı, yoksa her yıl 20 bin hukukçu mezun verirken bu üniversiteler, bu sorunları çözmek neredeyse imkânsız hâle gelir. Ne kadar çözümler üretilse de bu kadar mezun veren fakültelerden çıkan hukukçuların sorunlarının altında kalırız. Oradan başlamak lazım ve kanun yaparken gerçek tekniğine uygun kanun yapmalı; ilgilileriyle birlikte paylaşarak, tartışarak mutlaka çözümler üretilmeli ama alelacele torba yasalarla hazırlanan yasalar, maalesef, her ay ya da her yıl yine ayağımızla dolaşmaktadır. Geçmişe baktığımız zaman, eski kanunlar; Askerlik Kanunu, Orman Kanunu, Belediye Kanunu, birçok kanun, alt alta yazın, kırk yıl, altmış yıl Türkiye'de çok da rahatlıkla idare etmiştir ama bugün ele aldığımız her kanunu aylar içinde, yıllar içinde yeniden Meclise getiriyoruz ve düzeltme çabasında oluyoruz. Özenle hazırlanmadığı için ve işin içine siyaset girdiği için, maalesef, çözümlerden uzaklaşıyoruz. Savunma ayağının gücünü kırmak için ortaya koyduğunuz çoklu baro sistemi, maalesef, sıkıntı yaratmıştır ve bugün de başarı kazanamamıştır ancak Ankara ve İstanbul'da kurulabilmiş olan çoklu barolar da bugün sızlanmaya başlamıştır çünkü hem sorunları vardır. “Biz kurduk, bize kurdurdunuz ama şimdi zayıf kaldık, bize destek ve güç.” dedikleri için bu 3'üncü madde de konmuştur.

Ben tekrara düşmek istemiyorum, arkadaşlar birçok sorunu zaten yeterince dile getirdiler. Burada da sorun şu: Üye sayısıyla çarpılarak bir hesap yapmak mümkün ama ne yapılmış? Yüzde 40'ı eşit paylaştırılmış. Burada çok orantısız bir kaynak aktarımı söz konusu. Hani buna diyebilirsiniz ki: “Üye sayısına göre çarptığımız zaman küçük baronun da çok büyük baronun da ihtiyaçları hemen hemen aynı.” Nedir? Bir kere iki baronun da yeterli binası olması lazım; muhasebeci, sekreter, müdür vesaire, tefrişiyle ikisinin de birbirine yakın masrafları olduğu için belli bir pay ayrılabilir ama bunu “yüzde 40” dediğiniz zaman çok ciddi orantısız bir zenginliği ve gücü aktarmış olursunuz. Tabii ki bizim verdiğimiz önergelerin ben reddedileceğini şimdiden biliyorum ama eğer bir pay verilecekse yüzde 40 değil, yüzde 5-10 gibi bir pay eşit bölünmek suretiyle ancak bir adalet sağlanabilir. Onda da barolar kendi yapılanmasını, bina ve masraflarını bundan çıkarabilirler. Bunun dışında kalanı da üye sayısına göre çarpılarak hesap etmek çok daha adil olur diye düşünüyorum.

Ben daha fazla uzatmadan, çok geniş konular araştırıldığı, geliştirildiği ve konuşulduğu için burada bitiriyorum ama Adalet Komisyonunda özensiz hazırlanan kanunlara bir örnek olarak, Adalet Komisyonunun da ilgi alanında olduğu için, dün Mecliste dile getirdiğim bir konuyu çok kısa, üç beş cümleyle aktarmak istiyorum. Yine, Toprak Kanunu'na 2016 yılında özensizce hazırlanmış bir madde eklenerek sınırdaşa şüfa hakkı tanınmıştı yani araziye satanın hemen komşusuna, sınırdaşına şüfa hakkı kullanabilme yetkisi verilmişti; 2020 yılında sakıncaları görüldü ve iptal edildi. Özensiz hazırlandı, 2020'de iptal edildi ama o altı yıl boyunca felaketlere neden oldu; hem birçok kişinin arazisi ucuz fiyata elden gitti hem de bu işin simsarları türedi ve arazileri kısa yoldan ucuzca kapattı ama yüzlerce sorun da derdest davalar da hâlâ devam ediyor. Ben bu konuda kanun teklifi verdim, dün de Meclise getirdim, yine Adalet Komisyonumuzda bu var ama tali komisyon, asıl Tarım Komisyonunda bu konuda da bilgilendirilmesi; bu kanunda bir değişikliklerle geriye yürütülerek, derdest davalarda da mülga nedeniyle

davaların düşürülmesi gerekmede. Düşürülmediği takdirde, geriye yürümediği takdirde, sorun yaratan bu kanunun 2020’de iptali de maalesef hiçbir sonuç vermemekte, sorunlar yumağı mahkemelerin elinde kalmaktadır Sayın Başkanım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, doğru.

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Bunu ben size bilgi olarak aktarıyorum. Adalet Komisyonundaki arkadaşlarımızın da bu konuda dikkatiyle bunu çözebiliriz diye düşünüyorum.

Sözlerime ben son veriyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Şimdi, 5 arkadaşımızın söz talebi var sırada. Yalnız, Barolar Birliği Başkanımız belki -eğer yediye kadar bitiremezsek- yarına kalacak. Dolayısıyla isterseniz, arkadaşlarımız müsaade ederse Barolar Birliği Başkanımıza söz verelim.

Komisyon üyemiz 1 kişi kaldı. Süleyman Bey önce isterseniz...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Önce Başkan konuşsun.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Tamam, Barolar Birliği Başkanımıza söz veriyorum.

Buyurun.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI RAMİZ ERİNÇ SAĞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; hepinizi Türkiye Barolar Birliği adına saygıyla selamlıyorum.

Biz, bugün buraya, dün yaptığımız Baro Başkanları Toplantısı neticesinde baro başkanlarımızın oluşturduğu çoğunluk görüşünü sizlerle paylaşmak üzere geldik çünkü Avukatlık Kanunu’muz bize bu yönde çalışmayı emrediyor. Buraya gelirken de hem Türkiye Barolar Birliği temsilcilerinden hem de bölgesel olarak bazı barolarımızın burada bulunmasını istedik. Türkiye Barolar Birliği heyeti dışında resmî yazımızda Ankara Barosu Başkan Yardımcısı, Ankara 2 No.lu Baro Başkanı, Bilecik, Çankırı, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Manisa, Mardin, Mersin ve Tokat Barosu Başkanlarını bildirdik. Sayın Başkanımızla da istişare ettikten sonra salonun uygunluğu kapsamında bazı baro başkanlarımızla burada birlikte hazır bulunduk.

Şimdi bu açıklamayı niye yaptım? Çünkü bir ayrım gözetmediğimizin bilinmesini istiyoruz. Türkiye Barolar Birliğinde dün yapılan Başkanlar Toplantısında, belirlemeleri yaparken burada sunum yapmak üzere hem bu konunun ilgilisi olan Ankara 1 ve 2 No.lu Barolarının hem de İstanbul 1 ve 2 No.lu Barolarının özellikle katılması gerektiğini düşünmüştük. Ankara 2 No.lu Barosu Başkanımız da katılma isteğini bize iletmişti için resmî yazımızda kendisinin ismini de bildirmişti ancak herhâlde başka bir işi çıkmış olsa gerek ki bugün kendisini burada göremedim, konuyu bu sebeple de izah etmek ihtiyacı hissettim.

Şimdi, tabii, bizim kendi kanunumuzda yapılan bir değişiklik ve buna ilişkin olarak da beklentimiz öncelikle bu çalışmada tarafımızın görüşünün alınması gerekliliği idi. Burada sunmadan önce görüşümüzün alınması gerekliliği idi çünkü eğer bu yapılsaydı düşünüyorum ki ve samimiyetle inanıyorum ki bu teklif buraya bu şekilde gelmezdi. Sebeplerini de kısaca izah etmeye çalışacağım.

Şimdi 1’inci maddeye genel olarak baktığımız zaman, Türkiye’de yılda yaklaşık 20 bin hukuk fakültesi mezunu veriliyor ve bu bizim en can yakıcı sorununuz olarak görülmekte. Yıllarca mücadele ettik ama başaramadık, bu hukuk fakültelerinin durmaksızın artmasını engelleyemedik ve gelinek nokta, yılda 20 bin mezun, 15 bin stajyer avukatın sisteme dâhil olduğu bir düzen. Bu düzen sadece

nicelik artışının getirdiği ekonomik kaos ve sömürüyü ifade etmiyor bize, bu düzen aynı zamanda hukuk fakültelerinin verdiği eğitimin kalitesinin düşmesini ve ciddi anlamda bir nitelik sorununu da yanında taşıyor. Bu anlamda baktığımızda, özellikle üniversitedeki eğitimin niteliğinin çok fazla düştüğü son dönemde stajın niteliğini nasıl artırabileceğimizin yöntemlerini aramamız gerekirken bir nevi piyasanın inisiyatifine terk edilerek stajyer avukatların, sosyal devlet anlayışından da uzaklaşarak aslında stajın içinin tamamen boşaltılması anlamına gelecek bir düzenleme; aslına bakarsanız stajyer avukatların temel sorunlarına bir çözüm içermiyor. Stajyer avukatların ciddi ekonomik sorunları var ve bu ekonomik sorunun getirdiği maalesef ki bir sömürüye teslim olmaları düzeni söz konusu. Bunun içerisinden stajyer meslektaşlarımızı çıkarmanın temel yönteminin de... Tabii ki bizim talebimiz ve teklifimiz, her zaman hâkim ve savcı stajyerleriyle aynı özlük haklarına kavuşturulmasının olması ortaya çıkarken tabii ki bir gerçeklik de göz önünde bulundurularak en azından asgari ücret seviyesinde bir ücretle kamu tarafından desteklenmesi ve stajlarını da gerçekten bu bir yıl süresince etkin olarak yapmaları. Hem ilk altı ayında komisyon tarafından hem de bir yıllık sürecin tamamında baro tarafından denetlenmesinin gerçekten nitelikli hukukçuya ihtiyacımız olduğu bu süreçte çok ama çok önemli olduğunu düşünüyoruz. Bu sebeple, bizim, bu konuda, mevcut önümüzdeki teklifte, tabii ki geline nokta, stajyer avukatların intihara kadar sürüklendiği bir ekonomik kaostan bahsediyoruz, ki bundan ayın 4'ünde -az önce bazı vekillerimiz ifade ettiler- Mecliste grubu bulunan tüm partilere ilettiğimiz bir araştırma komisyonu kurulması önergemizde bahsetmiştik. Son üç ayda 3 avukat meslektaşımız, 2 stajyer avukat meslektaşımız intihar ettiler ve bunların büyük oranı ekonomik sebeplere dayanmakta. Bu süreç içerisinde tabii ki bu düzenlemeye bizlerin karşı çıkması çok zor görünüyor ancak olması gerekenin ne olduğunu söylememiz gerektiğinde, bir hukukçu olarak bunu çok net olarak ifade edebilirim, stajın daha etkin nasıl yapılabileceğini konuşmalıyız ve bu anlamda da stajyer avukatı ekonomik olarak bir nebze olsun rahatlatacak kamu kaynaklarını yaratmak zorundayız diye düşünüyorum.

Sadece çok kısa ve basit bir hesaptan bahsedeceğim sizlere, yılda yaklaşık 15 bin stajyer avukatımız var, altı aylık süreçte -ki komisyon stajı sürecinden bahsediyoruz- asgari ücret tutarında bir ücretin aktarılması 382 milyon TL'ye mal oluyor; asgari ücretin yarısı oranında bir ücretin aktarılması 191 milyon TL'ye tekabül ediyor. Baktığınız zaman, çok kolaylıkla çözülebilecek -ki örneği de vardır, 2015 yılında İŞKUR tarafından İstanbul'da bazı stajyerlere maaş bağlanmıştı ancak Adalet Bakanlığı o dönem çalışma yasağından bahsetmişti- aslında İŞKUR'un işbaşı eğitim programlarıyla asgari ücret dâhilinde yahut asgari ücretin yarısı oranında bir desteği rahatlıkla sağlayabileceğini düşünüyoruz ve o zaman gerçekten de nitelikli bir stajın önü açılmış olacaktır. Bu sebeple, bu teklifin, özellikle bahsettiğimiz bu unsurların değerlendirilmesi bakımından tekrar gözden geçirilmesini -yöntemlerini sizler bizlerden çok daha iyi biliyorsunuz, alt komisyona mı sevk edilir, bir müddet bekletilir mi- bu konunun tüm bileşenleriyle çok kısa sürede ve son derece basit şekilde çözülebileceğini düşünüyoruz.

İkinci paragrafı aslında kurumlardaki hukukçuların yaşadığı bir soruna çözüm içermekte, bunu Ankara Barosunda Başkanlık yaptığımız süreçte biz de görmüştük. Bir yıllık ücretsiz izin kısmı, bu stajın bir yıl on beş gün ya da bir yıl yirmi gün gibi sürmesi sebebiyle askı süresinden kaynaklı olarak, bir sorunun önüne geçen bir paragraf. Bu anlamda, az önce Sayın Özkaya'nın belirttiği eşitsizliğe sebebiyet verebilecek olması noktasındaki kaygılara katılmakla beraber, ikinci paragrafın hayata geçirilmesinin kendiliğinden belli oranda kurum inisiyatiflerine bırakılarak çözülen unsura bir yasal çözüm getirdiğini söyleyebiliriz.

Şimdi, 2'nci ve 3'üncü maddeler adli yardımla ilgili olarak düzenlenmiş maddeler, önemli de unsurlar içeriyor. Bahsettiğim üzere, barolarımızın tamamına yakınının ortak görüşlerini burada sizlerle paylaşmak istiyorum. Birincisi, 2'nci maddenin ilk cümlesi yani "Birden fazla baronun bulunduğu illerde her bir baro tarafından adli yardım bürosu oluşturulur." Biz, bu maddenin hangi ihtiyaçtan

kaynaklandığını anlayamadık, oturduk genel gerekçeye baktık, göremedik, madde gerekçelerine baktık, göremedik. Bugün burada bizim açımızdan bir anlam, bir gerekçe bulabiliriz düşüncesiyle de özellikle Sayın Özkan'ın, yine Sayın Özkaya'nın bu konudaki açıklamalarını son derece dikkatle dinledim. Çünkü şu anda İstanbul ve Ankara'daki 2 No.lu Barolar ve 1 No.lu Barolar bakımından böyle bir sorun yok. Her iki baro da zaten devam eden Ankara 1 No.lu ve İstanbul 1 No.lu barolarının sistemlerine entegre olmuş durumdalar ve her 2 baro da bu şekilde sorunsuz olarak bu sistemi yürütüyorlar. Dün, her 4 baromuz da bunu başkanlar toplantısında bizzat ifade ettiler, en ufak böyle bir sorunun yaşanmadığı görünüyor. Peki, "Neden böyle bir ihtiyaç vardır?"ı niyet okuyuculuğundan uzaklaşarak değerlendirmek için baktığımızda Sayın Özkan bu konuya ilişkin olarak dedi ki: "Vatandaşın avukat seçme serbestisi olmalı." Şimdi, tabii, bu konuda o zaman bizim CMK ve adli yardım sistemlerimiz eğer bilinmiyorsa çok kısa şekilde özetlememiz gerekiyor. Ceza Muhakemesindeki zorunlu müdafilik olan CMK'de de bunun hukuk muhakemelerindeki muadili olan adli yardım sistemlerinde de vatandaşların avukat seçme özgürlüğü yoktur zaten. Vatandaşlar talepte bulunurlar, CMK'de ilgili kolluk veya mahkeme, savcılık barodan ister; hukuk muhakemelerinde adli yardımda da yine aynı şekilde vatandaş talepte bulunduğu bir sistem vardır ve bu robot sistem manuel müdahaleye tamamen kapalı olacak şekilde sıradan bir puanlamayla avukat ataması yapar. O yüzden, vatandaşın avukat seçmesi gibi bir unsur yoktur burada; burada temel olan vatandaşın adalete erişimini kolaylaştırmaktır ve bunu da barolar bir eşitlik içerisinde yapmak durumundalar. Vatandaşa avukat seçtirilmez, bir eşitlik içerisinde barolar avukat tayin eder ancak bu konu eğer ki -altını çizerek ifade etmek istiyorum- avukat seçmek değil de baro seçmek ise işte, o zaman çoklu baronun neye tekabül ettiği konusundaki sorunlarımızı tekrar açmak durumunda kalırız çünkü bu anladığımız, vatandaşın avukat seçmesi değildir, eğer bakış açısı buysa bu, vatandaşın baro seçmesini sağlamaktır. Peki, vatandaşın baro seçmesi neye tekabül edecek, mahkeme üzerinde bir tesiri mi olacak baro seçmesinin? "İstanbul 2 no.luyu seçersem rahat sonuç alırım." "İstanbul 1 no.luyu seçersem adalete çabuk ulaşırım." mı olacak? Bence bu teklif çok tehlikelidir Sayın Başkanım, çok büyük bir tehlikeye işaret eder, yurttaş bölme noktasına getirir; baroların bölünmesinden sonra vatandaşların da bölünmesi noktasına getirir ve çok tehlikeli bir maddedir. Ve altını çizerek ifade etmek istiyorum: Şu anda 2 no.lu barolar ve 1 no.lu barolar arasında da böyle bir sorun hiç bulunmamaktadır; gayet iyi sistemlerini kurmuşlar, iş birliği içerisinde bu sistemi yürütmektedirler şu anda.

Şimdi, ikinci kısım yani 2'nci maddenin devamı kısmı, yargı mercilerinin talebi üzerine yapılacak görevlendirmeler kısmı... Bu, tabii, bizim adli yardım sistemimizi değil, adli müzaheret sistemini -anladığımız kadarıyla- düzenliyor yani HMK'de düzenlenen ve vatandaşın baroya değil de doğrudan mahkemelere gittiği sistemden bahsediliyor. Bunun verilerini sizlerle paylaşabilirim Ankara Barosu özelinde "Bu neye tekabül ediyor?" diye soracak olursanız. 2019 yılında böyle 1 görevlendirme var, 2020 yılında böyle 2 görevlendirme var, 2021 yılında bu şekilde 1 görevlendirme var yani üç yılda toplam 4 tane görevlendirmeden bahsediyoruz; bir kanuni düzenlemeye ihtiyaç var mıdır bunun için? Takdir tabii ki sizlerin. Mahkeme böyle bir talepte "Hangi barodan ben bunu isteyeceğim?" kargaşası mı yaşıyor da böyle bir ihtiyaç doğdu, onu bilemiyorum ancak mevcut sistem içerisinde çok çok nadiren uygulanan bir sistemdir adli müzaheret, yargı mercileri tarafından talep çok çok nadirdir ve uygulamada da şu anda zaten 2 no.lu ve 1 no.lu barolar aynı sistemi kullandıkları için mahkemeler tarafından gönderilen yazı, eşitlik ve şeffaflık içerisinde değerlendirilerek uygulanmaktadır, bir soruna tekabül etmemektedir ancak bu şekilde düzenlenmesinin de bir aykırılık olduğunu düşünmüyoruz. Çok nadiren olan bir işlem için Türkiye Barolar Birliğinin bir bilişim sistemi kurması gerekir, eğer Meclisin iradesi bunu gerektiriyorsa bizler de bunu yapmaya hazırız.

Şimdi, efendim, 3 no.lu başlığa gelecek olursak... Burası biraz kapsamlı. Bu puanlama esası... Sayın Özkaya'nın ifadesinden başlamak istiyorum, aslında biraz sistemin de anlaşılabilmesi bakımından, bilmeyenler yönünden yine tekrarlıyorum: Adli yardım sisteminde baroların belli bir bütçesi var ve bu bütçe bitince "Görevlendirme yapmıyoruz." gibi bir uygulamaları yok yani -yanlış anlamadıysam- Sayın Özkaya şunu ifade etti: "1 no.lunun bütçesi bitiyorsa 2 no.lunun bütçesi var, vatandaş oradan devam eder." gibi, böyle bir uygulama yok. Bakınız, Ankara Barosu şu anda iki yıl geriden ödemelerini yapıyor, yaklaşık 12 milyon lira -benim en son hatırladığım- adli yardım alacağı var. Türkiye'deki baroların tamamının geçen ay itibarıyla, şu anda, devletten alacağı olan para -baroların derken avukatların alacağı olan adli yardım parası- 72 milyon TL; bizce öncelikle çözülmesi gereken sorunların başında bu geliyor. Birçok sayın vekilimiz burada avukatların ekonomik sorunlarından bahsetti, biz de bunu Sayın Adalet Bakanına -Adalet Bakanlığına- ilettik, şu anda baroların adli yardım ödeneğinden 72 milyon lira alacakları var. Avukatlar işlerini yapmışlar, vatandaşın işine ilişkin hukuki birikimlerini ne yapmaları gerekiyorsa gerçekleştirmişler, hâlen alacaklarını alamamış durumdalar. İstanbul Barosu -yanlış bilmiyorsam- sekiz ay geriden ödemelerini yapıyor, Ankara Barosu iki yıl geriden... Birçok baromuz bu şekilde, farklı farklı sürelerde geriden ödeme yapıyor. Burada temel sorun adli yardım ödeneğini artırmak, en temelde yapılması gereken bu; 1 no.lu barodan bölüp 2 no.lu baroya aktarmak değil, 1 no.lu baroların ödemeleri zaten şu anda son derece geriden geliyor, adli yardım ödeneğini artırmak bizim temel problemimiz. Peki, bu çözüm neye tekabül edecek, bunu size biraz da verileriyle ortaya koymak istiyorum.

Şimdi, İstanbul 2 no.lu Barosunun bugün itibarıyla ödeneği 1 milyon 94 bin TL, bu düzenleme geçerse ödeneği 4 milyon 435 bin TL olacak ve İstanbul 2 no.lu Barosunun kayıtlardaki avukat sayısı 2.435. Şimdi, önce yaklaşık il-avukat sayılarından bahsedeceğim: Mesela, Gaziantep Barosu İstanbul 2 no.lu Barosunun biraz üzerinde, 2.644 üyesi var, şu anda aldığı para 2 milyon 787 bin lira; İstanbul 2 no.lu ise -az önce söyledim- 4 milyon 435 bin lira alacak, 2 katına yakın. Devam edeyim: Mersin Barosunun yaklaşık 3 bin avukatı var, 2 milyon 500 bin lira alıyor şu anda, İstanbul 2 no.lunun yarısı kadar bir para alıyor olacak. Devam ediyorum: Konya Barosunun 3.197 üyesi var, 3 milyon lira para alıyor; Adana Barosunun 3.876 üyesi var, 3 milyon lira para alıyor; Bursa Barosunun 4.800 üyesi var, 4 milyon lira para alıyor yani İstanbul 2 no.ludan neredeyse 2 kat yüksek olan avukat sayısı ile aldığı ücret İstanbul 2 no.lu Barosunun altında kalıyor; Kocaeli Barosu 2 milyon 600 bin TL alıyor, aynı avukat sayısına sahip, neredeyse yarısı oranında.

Şimdi, bu düzenlemenin adaleti, eşitliği getirdiğinden nasıl söz edebileceğiz? Peki, şunu diyor olabiliriz: "Ama bu illerin nüfusları..." Peki, düzenlemeye baktığımızda, il nüfusu kavramını değerlendirdiğimizde avukat sayısı ile orantılamak gerekir; İstanbul'da 55 bin avukat bir baromuzda var, 2.500 avukat 2 no.lu Baromuzda var; 16 milyonluk nüfusa bu avukat oranını yaptığımızda İstanbul 2 no.lu Barosunun avukat sayısı oranında tekabül ettiği vatandaş sayısı 800 bine tekabül eder. Ben burada dönüp adli yardım ödeneği karşılaştırmalı tablosundan yaklaşık 800 bin ile 1 milyon vatandaşa sahip olan baroların ödeneklerini okumaya kalksam bu rakamların çok çok daha altında olduğunu göreceksiniz. Hâliyle, her iki taraftan değerlendirdiğimizde yeni yapılacak olan bu düzenleme çok ciddi bir adaletsizliği yanında getirecek, aynı oranda ve -aslına bakarsanız- aynı orandan çok daha fazla üstü olan, neredeyse 2 kat üstünde olan barolardan 2 kat daha fazla ücret aldığı bir modeli getiriyor. Peki, az önce Sayın Özkaya'nın söylediği unsurlarda haklılık payı yok mu? Var. Neden? Çünkü İstanbul ve Ankara gibi illerde adli yardım hizmetini sürdürmek gerçekten kolay değil. Diğer illerden de biraz farklılık içeriyor, daha fazla personel çalıştırmanız gerekiyor, daha fazla masrafınız oluyor, muhakkak bunlar çünkü nüfus sayısı çok ve başvuru sayısı bu illerde ciddi oranda fazla. Hâliyle İstanbul 2 no.lu ve Ankara 2 no.lu Baroların ödeneklerinin yetersiz kalmasını anlayabilirim, bu gerçeği

görebiliyorum da ama ne zaman görebildiğimizi soracak olursanız, biz dün başkanlar toplantısında da konuştuk, İstanbul 2 no.lu Baro Başkanımızdan ve Ankara 2 no.lu Baro Başkanımızdan bize bugüne kadar bu konuda tek bir başvuru dahi olmadı, ne sözlü ne yazılı tek bir başvuru dahi olmadı hatta düünkü başkanlar toplantısında -kayıt altında da bunların tamamı- ben Sayın Şanlı'ya da sordum: Bize geldiniz mi, bize söylediniz mi? Neden yönetmelikle düzeltebileceğimiz bir konunun biz yasayla düzeltilmesi konusunda bir mücadele içerisinde giriyoruz? Bize herhangi bir başvuru yapmadıklarını kendileri de ifade ettiler. Biz, bu konuda her 2 baromuzun da tabii ki bu oranlarda değil ancak yaşadıkları mağduriyeti belli oranda ortadan kaldıracak bir düzenlemeyi 83 baronun istisnasız imzasıyla yönetmelikle yapabilecek kapasitedeyiz, bunu başarabilecek durumdayız ve herkes de bu konuda mutabık ancak bu konu maalesef ki ben ayın 4'ünde tüm partilerimizin Grup Başkan Vekilliklerine önerge götürdüğümüz zaman dahi bize söylenmedi. O zaman dahi söylene biz, bu açıklanmadan, bu noktalara gelmeden anında başkanlar toplantımızı yapar, Yönetim Kurulu kararımızı alır, yönetmelikle tüm baroların içlerinde daha büyük çatlağa sebebiyet vermeyecek şekilde bu konuyu çözerdik ancak bu gelen noktada yapılacak bu düzenleme emin olun, barolar arasında bundan sonra hiç onarılmayacak ve onarılması mümkün olmayacak bir çatlağa ve uçuruma bizi götürmekte. O sebeple tabii ki bizim böyle bir yetkimiz, görevimiz yok, bizim görevimiz, sizlere burada bu gerçeklerin neler olduğunu ve neye tekabül edeceğini izah etmek ancak dün yaptığımız başkanlar toplantısından da çıkan sonuç, bunu baroların çok kısa sürede olgunlaştırmasının mümkün olduğu gerçeği karşısında, bizim talebimiz, tabii ki bu anlamda, mümkünse bunun alt komisyona alınması, baroların çok kısa vadede özellikle 2'nci ve 3'üncü maddedeki adli yardım konusunu yönetmelikle çözerek bu konunun yasal bir düzenlemeye yansımadan çözülmesinin sağlanması olacaktır.

Saygılarımı sunuyorum efendim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, teşekkür ediyoruz Sayın Sağkan.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AV. R. ERİNÇ SAĞKAN – Sayın Başkanım, uygun görürseniz, başlamadan önce İstanbul Barosu Başkanımızın da kısa bir eklemesi olursa en azından biz kendi...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Tekrara kaçmadan olursa şöyle birkaç dakika, buyurun.

İSTANBUL BAROSU BAŞKANI AV. MEHMET DURAKOĞLU – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, değerli üyeler; ben bu platformların ne kadar önemli olduğunu biliyorum dolayısıyla belki de bu platformda pek çok milletvekilinin bugün avukatlıkla ilgili olarak dile getirdiği sorunları zapta geçirmek gibi bir görevim de var ama zamanın kısalığı nedeniyle bunları geçerek bir Parlamento pratiğinin ne kadar önemli olduğunu anlatmakla yetinmek istiyorum.

2001 yılında, Avukatlık Yasası'nın en kapsamlı değişikliğinin yapıldığı zamanda Parlamentoda bulunan bütün siyasi partilerin milletvekilleri, avukat milletvekilleri bir araya gelmişler ve Avukatlık Yasası'nda çok önemli bir değişiklik yapmışlardı. O değişiklikle 2001 yılında 2006'da yapılmak üzere bir sınav getirilmişti ve zabıtları okuduğunuzda "Gidişat çok kötü, bu böyle giderse avukatlığa ilişkin ciddi sorunlar yaşayacağız. Bir sınavın olmadığı düzlemde bütün bunların yapılabilmesi mümkün değil. Arjantin ve Türkiye dışında sınavsız kazanılan avukatlık söz konusu olmadığı..." denilmiş ve 2006 için sınav getirilmişti ama anımsayacaksınız -bir başka Parlamento pratiği de o- 2006'da bir gecede bu sınav kaldırıldı ve bugün geldiğimiz, konuştuğumuz, konuşageldiğimiz sorunların çok büyük bir bölümü, geldiğimiz noktada böyle bir sınavın kaldırılmış olmasından kaynaklanıyor. İşin başlangıcı da bu.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sınavı getirdik tekrar.

İSTANBUL BAROSU BAŞKANI AV. MEHMET DURAKOĞLU – Efendim?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sınavı getirdik tekrar.

İSTANBUL BAROSU BAŞKANI AV. MEHMET DURAKOĞLU – Evet, yani 2024’te yeniden geldi.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Bundan bir altı ay önce ne olacak bilemiyoruz, iktidar yeniden kaldırabilir.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Derhâl uygulayalım dedik, Sayın CHP’li arkadaşlar imza atmadınız. Derhâl uygulayalım kanunu dedik.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Durakoğlu, devam edin.

İSTANBUL BAROSU BAŞKANI AV. MEHMET DURAKOĞLU – Ben aslında bu ikinci baroyla ilgili de çok şey söylemek istiyorum ama yine zaman için bunu bir tarafa bırakıyorum.

Dolayısıyla, geldiğimiz noktada bir pratiği açığa çıkarmak istiyorum. Yani ikinci baro kuruldu, Parlamento böyle bir karar verdi, bir düzenleme yaptık ve denildi ki: “2 baro, hangi baro olursa olsun birlikte adli yardımı düzenleyeceksiniz.” Birlikte yaptık, sistem zaten bizim için hazırda, eskiden de birlikte çalışıyorduk. Biz İstanbul Barosu olarak burada bir şeffaflık sağlayabilmek adına bir yazılıma ciddi paralar ödeyerek, ciddi paralar ödeyerek de o şeffaflığı da sağlayabilmiştik. Yani adli yardımdan görev alan bütün avukatlar sadece kendileri için değil, başkaları için de kendisine ne zaman sıra geleceğinden tutun da başkalarına gelen sıranın haklı olup olmadığına dair bütün göstergeleri görebildikleri bir sistem vardı, o sistemi zaten çalıştırmaya başladık. İkinci baro geldi, görevlendirmeler yaptı, o bürolar içerisinde, o görevlendirmelerle yürüdük ve sonuç itibarıyla da herkesin hakça parasını bölüşebildiği, kimsenin kimseye sırasını vermediği bir sistemi birlikte çalıştırabildik. Şimdi, böyle bir ortamda CMK için de aynısını yaptık, zorunlu müdafilik için de, o da hakça şekilde gidiyor. Şimdiye kadar bir sorun yaşamadık. Dolayısıyla ne oldu da şimdi böyle bir sorunla, böyle bir düzenlemeyle karşı karşıya geldik? Bunu anlayabilmek mümkün değil gerçekten de. Bütün bu bilgilendirmeler içerisinde bir şeyi mutlaka bilmemiz gerekiyor. Adli yardım faslı bizim açımızdan, barolar açısından özel bir fasıl ve bunun bir yönetmeliği var. Bir başka deyişle adli yardımla ilgili olarak barolara devletin, Türkiye Barolar Birliğine, Barolar Birliğinin de barolara gönderdiği paralar, adli yardım amacı dışında kullanılamaz. Biz Adalet Bakanlığının denetimine tabiiyiz. Adalet Bakanlığı, ilk denetime gelir gelmez zaten özellikle de kendi yaptığı yardımlar bakımından doğrudan doğruya adli yardım ve CMK düzenlemeleri, adli yardım ve CMK fasılları üzerindeki harcamaların ne denli usulüne uygun yapılıp yapılmadığını denetliyor -bizim gibi barolar da tiftiğimiz atılıyor bir anlamda- dolayısıyla bu denetlemeler de yapılabilir. Dolayısıyla, böyle baktığımız zaman şimdi öngörülen miktarlardaki tutarların ikinci barolara devri hâlinde bunların bir biçimiyle de olsa bir başka amaçla kullanılması mesela bir araç alınması, mesela bir kira ödenmesi amacıyla kullanılması söz konusu olmadığına göre böyle bir düzenlemeye hangi nedenle ve neden ihtiyaç vardı, bilmiyorum. Yani anlaşılabilmesi mümkün değil. Niyet okumamak için anlaşılabilmesi mümkün değil diyorum.

Geçtiğimiz Adalet Bakanlığı döneminde, Adalet Bakanı döneminde, Türkiye Barolar Birliğinden hangi baronun avukatlara ne kadar adli yardım bağlamında borçları olup olmadığı soruldu. Bizim mesela İstanbul Barosu olarak avukata 14 milyon lira ödememiz gerekiyor -biraz evvel Sayın Başkanın anlattığı- geriden geliyor dediğimiz olay, 14 milyon borcumuz var. İkinci baronun Türkiye Barolar Birliğine bildirdiği rakamsa 89 bin lira sadece 89 bin liraya adli yardım faslında ihtiyacı var. Böyle bir düzenleme varken, böyle bir düzenleme bizzat kendileri tarafından belirtilmişken peki, şimdi biraz

evvel Sayın Başkanın söylediği eğer yapılırsa, bu teklif kanunlaşırsa 4 milyon 400 bin lira gibi bir düzenlemenin hangi amaçla, ne saikle, neden yapıldığı konusunda, gerçekten niyet okumamak için başka bir amaç mı var diye düşünüyorum. Dolayısıyla, böyle baktığınızda bir sorun yaşamadığımız atmosfer içerisinde, böyle bir değişiklik karşılıklı karşı karşıya kalıyor olmamızın çok anlamlı olduğunu düşünüyorum. Başka bir saik mi var sorusunun yanıtını...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Başka bir yere harcayamayacağına göre başka bir saik aramak da biraz...

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – O zaman niye bu düzenleme?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Başka bir yere harcayamayacağına göre başka bir saik de yok demektir.

Evet, Başkanım, siz tamamlayın.

İSTANBUL BAROSU BAŞKANI AV. MEHMET DURAKOĞLU – İki dakika daha verirsiniz.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Siz neden böyle bir uygulama yapıyorsunuz?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Durakoğlu, siz tamamlayın.

İSTANBUL BAROSU BAŞKANI AV. MEHMET DURAKOĞLU – İki dakika daha...

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Konuşuyoruz. Şimdi, bakın, bir deli bir kuyuya bir taş atıyor, çıkarmak için...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Durakoğlu...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, böyle bir ifade olmaz, bu ne demek?

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Terim olarak, öyle kullanıyorum.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Böyle mi kullanıyorsunuz?

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Öyle bir şey değil, bir daha söylüyorum.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Hayır ne demek istiyorsunuz? Böyle bir şey olmaz ki.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, siz tamamladınız mı Sayın Durakoğlu?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Arkadaşlar, Sayın Başkan tamamlasın, bir müsaade edin.

İSTANBUL BAROSU BAŞKANI AV. MEHMET DURAKOĞLU – İki dakika daha...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar...

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Burada 2 baro başkanımız konuştu...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Burada her türlü eleştiriye “Evet.” diyoruz. Bir yasama faaliyetini “Bir deli bir kuyuya taş attı.” diye... Böyle bir şey olabilir mi?

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Bu bir deyimdir, bu bir deyimdir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Özkan...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Haddini bilecek herkes!

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Yok böyle bir şey.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, bakın, burada biz sabırla dinliyoruz, her türlü eleştiri yapabilirsiniz ama bunu kullanamazsınız.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Bağırma!

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sen de bağırma!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bunu kullanamazsın, özür dileyeceksin! Haddini bileceksin!

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Bağırma!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Haddini bileceksin!

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Ya bağırma!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Haddini bilecek!

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Utanmazsın sen!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bakın, ne demek? Sayın Başkan, bunu kabul etmiyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar... Arkadaşlar...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Bağırma!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sen de bağırma!

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Bağırma!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sen de bağırma!

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Sen niye bağırıyorsun ya!

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar...

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Sen niye bağırıyorsun?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sen bağırıyorsun, bağırma!

(Gürültüler)

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Otur yerine!

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Ne demek “Otur yerine!”

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Orhan Bey... Orhan Bey...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Otur yerine!

ORHAN KIRCALI (Samsun) – “Otur yerine!” cümlesini kullanamazsın.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Ya, Orhan Bey...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Otur yerine diyorum, ne söylemişim?

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Kullanamazsın!

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Kullanırım!

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Kullanamazsın kardeşim!

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, Orhan Bey... Arkadaşlar...

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Kullanamazsın! Kullanamazsın! Kullanamazsın!

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, Orhan Bey’i sakinleştiririm.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Oraya bak, oraya.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, şimdi arkadaşlar...

Sayın Durakoğlu, tamamladınız mı?

İSTANBUL BAROSU BAŞKANI AV. MEHMET DURAKOĞLU – Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Tamam.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Otur yerine tabii!

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Kullanamazsın!

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Utanmaz!

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Utanmaz sensin!

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Tanrıkulu... Sayın Tanrıkulu... Sayın Tanrıkulu...

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Haddini bil! Haddini bil!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ahlak kurallarına, Parlamentonun mehabetine...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Özkan, bir saniye...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Çok güzel uzlaşma, hadi bakalım!

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, müsaade eder misiniz? Arkadaşlar... Sayın Özkan, bir saniye...

Sayın Tanrıkulu, milletvekili arkadaşlarımıza karşı hitabetiniz hiç doğru değil. “Utanmaz.” Ya bu tür laflar size yakışıyor mu? Bu tür lafların yakışmaması lazım.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Ya, bu bir deyim ya!

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Ya, bırakın hem meslektaşınız, olur mu öyle şey?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Tutanaklara baktıracağız.

(Gürültüler)

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Özkan... Tamam arkadaşlar.

Sayın Durakoğlu, sözünüzü tamamlayın.

İSTANBUL BAROSU BAŞKANI AV. MEHMET DURAKOĞLU – Sayın Başkanım, iki dakikaya ihtiyacım var.

(Gürültüler)

İSTANBUL BAROSU BAŞKANI AV. MEHMET DURAKOĞLU – Son bir rakam vererek izin vererseniz... İstanbul Barosunda 55 bin üye var ve bu 55 bin üyenin 8 binden fazlası adli yardım görevlendirmesine tabi, sicile kayıtlılar yani. İkinci barodan ise kayıtlı olan üye sayısı sadece 326. Dolayısıyla 16 milyonluk bir kentte sadece 326 ikinci baro üyesine bir yeni adli yardım bürosu kurulmak suretiyle... Üstelik böyle bir hizmeti verebilmesi mümkün olmadığına göre de sorular devam ediyor o zaman hangi saikle böyle bir noktaya geldik diye. Şimdi bu saik konusundaki değerlendirmeyi yaparken 1’inci maddedeki stajyerler konusuna da değinmek gerekiyor yani bu yasa teklifiyle stajyerlerin çalışma yasağının kaldırılmış olması bizim açımızdan sevindirici. Ancak geldiğimiz noktada özellikle belirtmek gerekiyor ki biz sistemlere altyapısı olan felsefi temeller itibarıyla bakmıyoruz. Bir başka deyişle, avukat stajyerine “Çalışamazsın.” diyen devlet akli hâkim ve savcıya maaş bağlıyor. Dolayısıyla bizim buradan bir şekilde çıkabilmemiz gerekiyor. Ancak getirilen değişiklik çok temel bir şekilde yapılamayan stajın yetmezliği üzerine kurulu bir değişiklik. Yani nasıl olsa staj yapılamıyor, nasıl olsa insanlar kafeterya stajı yapıyorlar, bu işin çok önemi yok, bırakın insanlar istedikleri yerde çalışsınlar anlamına geliyor. Dolayısıyla böyle baktığınızda da bir stajyerin kendi içerisinde kafeterya stajı yaparken aynı zamanda sanki staj yapıyormuş gibi görünmesine olanak yok. Yeniden söylüyorum, çalışma yasağının kaldırılmış olması sevindiricidir, doğrudur ancak bunun bu şekilde düzenlenmesi mümkün değil. Böyle baktığınızda da Sayın Başkanın getirdiği bir düzenleme var İŞKUR vasıtasıyla 2015 yılında. Bizim İstanbul Barosu olarak üstelik İŞKUR’un bizi uyandırması suretiyle yaptığımız

bir işlem vardı, bunu yapabiliriz. Yeri belli, kaynağı belli olan bir şeyden söz ediyorum. Bir kısım stajyerlerin 2015 yılındaki asgari ücret tutarı kadar ücret alabilmeleri mümkün oldu. Bunu yeniden yapabiliriz, yeniden bunu başarabiliriz diye düşünüyorum.

Kamu görevlileri açısından getirilen düzenleme de özü itibarıyla ikinci baroya kaydedilecek bir kamu görevlisi hukukçuya avukat olma imkânının getirilmesi kokusu taşıyor. Bu anlamda, kamu görevlisi olmayanlar akla geliyor ve onlara bir de biz düzenleme yapalım yani kamu görevlileri ücret alarak yapacaklar. İyi, peki ama kamu görevlisi olmayanlar nasıl yapsınlar? Bari onlarda ücret alma yasağını kaldıralım şeklinde getirilen bir düzenleme.

Dedim ya, niye acaba geliyor? Niye saik? Son cümlelerimi söylemek istiyorum. Eğer gerçekten bugün sunulan teklifler samimi ise buraya getirilen tekliflere karşı Türkiye Barolar Birliği Başkanının sunduğu... Biz bunu yönetmelikle düzenleriz -zaten bir yönetmelik maddesi şimdi kanun maddesi hâline getiriliyor, o da bir garip kanun yapma tekniği açısından- biz bunu yapabiliriz. Gerçekten de 83 baronun dün ortaya çıkan bir iradesi oldu; bu, son derece kolay bir biçimde yapılabilir. Stajyerler açısından da aynı şey söz konusu, buna çözüm bularak gerçek anlamda staj yapmaları sağlanarak, ekonomik güvencelere kavuşturularak yapılabilmesi mümkün. Eğer gerçekten bütün bunlara rağmen, bu tekliflere rağmen, kaynağı gösterilmesine rağmen, kurumu gösterilmesine rağmen hâlâ bu teklifle devam edilecekse, bu teklifin ilerlemesi sağlanacaksa o zaman bir tek şey söz konusu olacaktır -burada da söylendi, o ihtimale girmek istemiyorum- ikinci baroya kaynak aktarmak. Bunun başka hiçbir anlamı ama başka hiçbir anlamı kalmayacaktır diye düşünüyorum.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Bülbül...

İZMİR BAROSU BAŞKANI AV. ÖZKAN YÜCEL – Sayın Başkanım, hazır bize gelmişken sıra Baro Birlik Başkanımız ve baro başkanlarına söz verilmişken eksik kalan bir iki şey kaldı. Emin olun, tekrara düşmeyeceğim ama eksik kalan bir iki şeyi söyleyelim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Ama hep tekrara düşüyoruz yani şu anda Durakoğlu da “Tekrara düşmeyeceğim.” dedi...

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – “Arkadaşlar söz alacak.” dediniz, bence söz verin artık en azından buraya gelmişler.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Geldiler, fikirlerini söylesinler.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Barolar Birliği Başkanı konuştu.

Sayın Bülbül, devam edelim...

İZMİR BAROSU BAŞKANI AV. ÖZKAN YÜCEL – Sayın Başkanım...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Yani niye konuşturmuyorsunuz, ben anlayamadım ki?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Bülbül...

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Baro Başkanlarını niye çağırdınız? Niye konuşturmuyorsunuz arkadaşları?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Başkan, benim süremden iki dakika verelim, İzmir’den gelmiş.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Buyurun...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Başkan, gelmiş yani, gelmiş.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Süleyman Bey...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Başkanım, ne olacak yani İzmir’den gelmiş.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, Anayasa’ya aykırılık önermelerini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, ben konuşmadan siz oylama yapıyorsunuz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Birleştirme talepleri var...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Ben bu Komisyonun üyesiyim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Hayır, ben size söz veriyorum.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Ne demek? Ben de cevap veriyorum, İzmir Barosu Başkanı iki dakika konuşsun benim konuşacağım şeyden diyorum, böyle şey olabilir mi?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Birleştirme talebi...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Böyle şey olabilir mi ya?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, birleştirme talebi var.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Böyle şey olmaz ya! Sayın Başkan...

“Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu Başkanlığına

(2/4364) esas sayılı Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin görüşmeleri öncesi CHP Grubu ve milletvekillerinin, anılan teklifle ilgili 27’nci Yasama Döneminde...”

(Önergenin okunmasına başlandı)

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Başkanım, Komisyon üyesiyim. Yani böyle bir şey olabilir mi? Komisyon üyesi konuşmadan nasıl olacak bu?

(Önergenin okunmasına devam edildi)

“...Adalet Komisyonuna havale edilmiş ve Komisyonun gündemine aldığı kanun tekliflerinin...”

(Önergenin okunmasına devam edildi)

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Sayın Başkanları niye çağırdınız buraya?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, sessiz olur musunuz, önerge okunuyor.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Önerge okunuyor da biz konuşmadık.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Çağırdınız, niye konuşturmadınız?

İZMİR BAROSU BAŞKANI AV. ÖZKAN YÜCEL – Sayın Başkan...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Oturur musunuz?

(Önergenin okunmasına devam edildi)

“TBMM İçtüzüğü’nün 26’ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Komisyon gündemine haktır” ile 35’inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Komisyonlar, kendilerine havale edilen kanun tekliflerini aynen veya değiştirerek kabul veya reddedebilirler; birbiriyle ilgili gördüklerini birleştirerek görüşebilirler” ibareleri çerçevesinde aşağıdaki esas sayılı kanun tekliflerinin, görüşülecek olan (2/4364) esas sayılı teklifle birleştirilerek görüşülmesini arz ve teklif ederiz.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Arkadaşlar, böyle bir usul yok.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Komisyon üyesinin konuşturulmaması usulü var mı Ali Bey? Komisyon üyeleri olarak konuşturulmuyoruz burada. Böyle bir usul var mı? Adalet Komisyonunda adaletsizlik var, böyle şey olabilir mi?

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Çağırınız, çağırınız, konuşturmadınız.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Ya, böyle şey olabilir mi ya?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – “Başkan karar verir.” diyor.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Burada görüntü olsun diye mi çağırınız?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Konuşması şimdiye bitiyordu ya.

(Önergenin okunmasına devam edildi)

“Adalet Komisyonuna havale edilen ilgili kanun teklifleri: (2/4298), (2/4208), (2/4199), (2/3977), (2/3722), (2/3716), (2/3060), (2/2576), (2/1333), (2/1113)

Alpay Antmen

Mersin”

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, aranızda bir mutabakat varsa izah eder misiniz?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Önerge ve birleştirme taleplerini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Biz gidelim o zaman, gidelim hep beraber, kendi kendine çıkarırsın kanunu, hadi kalkın arkadaşlar ya!

AYHAN EREL (Aksaray) – Yılmaz Başkanım, Yılmaz Başkanım...

(Gürültüler)

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, Süleyman Bey’e söz verdim ama ısrarla Süleyman Bey söz almamakta...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Ya, söz almayacağım demedim ben. Ben İzmir Barosu Başkanı iki dakika konuşsun dedim yani neden hayır diyorsunuz? Ne olacak konuşa?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Süleyman Bey, siz mi söz veriyorsunuz? Ya, söz taleplerini ben veriyorum siz değil ki. Ben size söz verdiğimde niye konuşmaya başlamıyorsunuz? Ben size söz verdim, hâlâ size söz vermiş durumdayım, konuşabilirsiniz.

Süleyman Bey, buyurun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sevgili Başkanım, baro başkanlarıyla bir mutabakatınız varsa açıklayın.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Var, var.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ama açıklayın o zaman biz de bilelim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Şimdi, değerli arkadaşlar, Barolar Birliği Başkanımızla konuştuk, mutabakata vardık. Kendisi bu konuda gerekli açıklamayı yapacağını ifade etti ve burada bir arkadaşımıza da söz verilmesini talep ettiğinde onu da yerine getirdik. E, daha burada yani... Başlangıçtaki mutabakat bu.

AYHAN EREL (Aksaray) – Arkadaş İzmir’den buraya kadar gelmiş, iki dakika süre verelim.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Binlerce avukatın temsilcisini konuşturmayacağım diyorsunuz ya; niye, on dakika gecikme mi olacak?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Süleyman Bey, buyurun.

(Gürültüler)

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Arkadaşlar, Adalet Komisyonunda adaletsizlik yapılıyor. Şimdi burada benim konuşmam sağlanmak isteniyor ve arkadaşın sözü kesiliyor. İzmir Barosundan başkan gelmiş...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Söz verilmedi ki kesilsin.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Ya, ben konuşuyorum şu anda ben konuyla bağlantılı konuşuyorum, konuşuyorum şu anda, sözümü kesmeyin lütfen. Şimdi, bakın arkadaşlar...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – İç Tüzük'ün 29'uncu maddesinin birinci fıkrasının son cümlesini okuyun.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Biz İç Tüzük'ü biliyoruz, İç Tüzük'ün 30'unu da 38'ini de biliyoruz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Kamerayı çıkarın, kamerayı dışarıya alalım.

(Gürültüler)

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Çağırdığınız insanlara söz hakkı vermemek ne demek? Ve bu neye göre veriliyor?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Takdir, Başkana göre... İç Tüzük'e göre Başkan takdir eder. Başkanın İç Tüzük hakkı.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Böyle bir şey olur mu ya, bu kadar anti demokratiklik olmaz ya!

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Öyle olur, aynen öyle olur. Bu Parlamentonun bir geleneği var.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Çağırıyorsunuz görüntü yaratsınlar öyle mi? Çağırdık, geldiler; bunun için mi çağırdık?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Başkan takdir eder.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Takdir eder de neye göre eder?

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Ya, açıkladı ya Başkan; Barolar Birliği Başkanıyla yaptığı konuşmayı açıkladı var mı buna aykırı bir şey?

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Barolar Birliğinin dışında burada diğer barolar da varsa...

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, değerli arkadaşlar...

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Allah, Allah açıkladı Başkan. Barolar Birliği Başkanı bilgi arz etmiş. Onların bir itirazı yok buna siz ekstradan bir şeyler çıkartıyorsunuz.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Ne çıkartıyoruz?

AYHAN EREL (Aksaray) – Ya, şimdiye kadar 10 kere konuşurdu, biterdi ya!

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Süleyman Bey, devam ediyor musunuz?

(Gürültüler)

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Nasıl konuşayım?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Süleyman Bey, devam edin.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Değerli arkadaşlar...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – İzmir Barosu üyesisin ayıp ya!

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Tanrikulu...

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Ya, tamam ya! Yeter artık, tamam ya! Konuşsun ondan sonra ya!

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Senin Baro Başkanın konuşmak istiyor ayıp ya! İzmir Barosu üyesisin sen ya!

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Sayın Tanrıkulu...

MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) – Komisyon üyesini konuşturuyorsunuz.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Biz konuşturmuyoruz...

MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) – Evet.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Değerli arkadaşlar, bugün bir ilki yapalım arkadaşlar. Bakın, 83 baro başkanı dün bir toplantı yapmış, içlerinde 2 tane de ne barosu var? Üçüncü baro var. Çıktınız, geçen seneki kanunu getirdiğiniz zaman sabahlara kadar çalıştık. Hayır, bu iş olmaz dedik, “Olur.” dediniz. Hadi, 2’si de gelmiş, Türkiye Barolar Birliğinde toplantı yapmışlar. 2 baro da bu adli yardımla ilgili sorun olmadığını, bu konuda çözümleri birlikte yapacağımız konusunda görüşme yapmışlar ama bugün gelmemişler buraya, şimdi, Barolar Birliği Başkanımız, İstanbul Barosu Başkanımız bunu söyledi: Çok basit çözüm var yani Avukatlık Kanunu’nda çok acele işimiz mi var hemen düzenleyeceğiz? Alt komisyona verelim ondan sonra düzenleme yapalım, önümüze geldiği zaman bu işi çözelim. İlk defa bunu yapalım yani ilk defa bunu yaptık diyelim arkadaşlar.

Spor kanunu geldi geçenlerde. Spor kanunu konusunda saatlerce konuştuk, ne oldu getirebildiniz mi? Gelmedi. Çünkü nitelikli yasama yapamıyoruz. Ne oldu? Kadına yönelik şiddet yasa teklifi geldi, sağlıktaki şiddet yasa teklifi geldi. Kaç saat durduk? On yedi saat. On yedi saat burada Komisyonunda ne yaptık? Konuştuk, konuştuk, konuştuk. Nerede? Kadına yönelik şiddet ve sağlıktaki şiddet yasa teklifi nerede?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Genel Kurulda.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Genel Kurula iniyor mu? İnmiyor, sıkıntı var. Neden sıkıntı var? Çünkü kadına yönelik şiddet ve sağlıktaki şiddet yasa teklifi Anayasa’ya açıkça aykırı. Sıkıntı var spor yasasında. Açıkça bütün kulüpler ve bugün de Trabzonspor Başkanı ve Kulüpler Birliği Başkanı “Bu yasa kulüplerin aleyhinedir.” dedi. Ya, işte yasa yapma tekniği... Sarayda birimlerde hazırlanıyor -yanlış anlaşılmasın sizin emeğinize sağlık arkadaşlar ama- geliyor buraya virgülünü değiştiremiyoruz arkadaşlar ya, virgülünü değiştiremiyoruz ya. Böyle nitelikli yasama mı olur? Böyle bir sistem mi olur? Böyle bir sistemle biz yaşamayı nasıl güçlü hâle getiririz? Getiremiyoruz. Yargının durumu belli; yargı bitmiş durumda. Şöyle bir karıştırırken şöyle bir baktım: Yahu bu yargıda... Yahu yargıya bakın ya! Ankara 16. Asliye Hukuk Mahkemesinin kararına bakın, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu hakkında tedbir kararı veriyor. Anayasa’nın 83’üncü maddesine aykırı tedbir kararı veriyor, karar elimde. Yargının durumuna bakın.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Oku.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Bu hâkim arkadaş nerede okumuş, diploması nerede? Acaba nereden mezun olmuş çok merak ettim, araştırma yapıyorum ve bulacağım bu hâkim arkadaşı da. Bakın, “Gereği düşünüldü: Davacı vekilin ihtiyati tedbir talebinin kabulüne TMK 24. ve 25. maddeler kapsamında davacı hakkında ‘5’li çetenin hamisi ve pazarlamacısı, 5’li çetenin tahsildarı, tefecilere hizmet eden.” ifadesini kullanırken bundan sonraki süreçte daha dikkatli davranmaları yönünde ihtiyati tedbiren uyarılmasına...” Hâkime bakın, yargının durumuna bakın. Yargının durumuna bakın arkadaşlar.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Böyle bir karar yazılabilir mi ya!

ALİ ÖZKAYA (Afonkarahisar) – Medeni Kanun’da hüküm var, Medeni Kanun’da.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Bugün de... Böyle bir karar yazılabilir mi? Arkadaşlar, bu var ya, bu açıkça yargı tarihine kara bir lekedir. Bu açıkça yargıç olarak Türk hukuk sisteminin derhâl... (Gürültüler)

Şimdi bakın, arkadaşlar, bugün bir karar verildi...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Gerçek karar ya, elimizde bu karar!

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Arkadaşlar, bakın, bugün bir karar verildi, Man Adası konusunda bir karar verdi Yargıtay. O kararda ise ne diyor? “Bir partinin vatandaşın taleplerini, vatandaşın tedirginliğini eleştiri açısından ana muhalefet partisi lideri ifade özgürlüğünü kullanarak yapıyorsa, uyarıyorsa bunun yapmış olduğu iddialar, eleştiriler ifade özgürlüğüne girer. Anayasa Mahkemesinin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin (AİHM)’in kararları açıktır.” diyor. Oy birliğiyle Man Adası kararını veriyor. Ya, bir tarafta Yargıtayın kararı var, hâkimler var, bir tarafta da biraz önce okuduğum hâkim var. Arkadaşlar, yargının durumuna bakın ya! İstanbul’da bir mahkeme iki yıldan yedi yıla kadar hapis cezası veriyor kararında. Avukat hakkında tutuklama kararı veriyor ya!

Sonra geliyoruz avukatlara arkadaşlar, avukatlara geliyoruz. Ya, bu iklimde, bu yargı ikliminde yasamanın etkinliğinin olmadığı, nitelikli yasama yapamadığımız; yargının tarafsızlığının ve bağımsızlığının ortadan kalktığı durumda, tek yere bağlandığı yerde, yürütmeye bağlandığı yani tek, saraya bağlandığı yerde avukatlarla ilgili düzenleme yapıyoruz. Ya, avukatlık nedir? Avukatlık bağımsız, özgür savunma demektir. Biz, özgür, bağımsız, tarafsız yargıyı bağlamışız yürütmeye. Yasamayı bağlamışız, burada çıkıyoruz diyoruz ki: “Bağımsız, özgür, savunmayla ilgili düzenlemeler yapıyoruz.” Bari çoklu barodaki Ankara ve İstanbul Barolarının Başkanları dünkü toplantıda “Kardeşim, bizim bu konuda bir sıkıntımız yok.” dediğine göre bari duralım, durma kararı verelim arkadaşlar. Durma kararıyla alt komisyona verelim, bir çalışma yapılsın, önümüze gelsin -bari şunu yapalım- memlekette bir iş yapmış olalım arkadaşlar.

Durum bu. Buradan yola çıkıyoruz.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Kayda basmayı unuttu.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Efendim?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – “Kayda basmayı unuttu.” dedi Alpay Bey.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – “Kayda basmayı unuttu” değil, sizi seyrediyoruz buradaki kayıtta şimdi.

Yani Başkan, devamlı oradan... İzmir Barosu Başkanına iki dakika versen, bu tartışmalar olmasa biz de ona göre burada işimizi yaparız geçeriz. Fark eden bir şey yok. Kayıtlar sana geliyor.

Şimdi, arkadaşlar, bakın, 11 Nisanda avukatlar... Avukatlar bu memlekette çok zorluk çekiyor. Avukatların, hatırlıyorum, ben o zaman avukattım, İstanbul Barosu Başkanımız da söyledi, yasa çıktı, “Avukatlık sınavı geldi.” dendi. Ya, arkadaş, dört sene bekledik, dört sene. Avukat sayıları artıyor. O arada da Barolar Birliğinde yaşı büyük olan avukatlara da maaş bağlanmıştı hatırlıyor musunuz? 600 lira mı neydi? Yani Barolar Birliği az sayıda avukata katkı sunabiliyordu ama bu kanun uygulanmazsa biteriz demiştik. Sonra bir gece bir baktık iki dudak arasında karar verildi, Meclise geldi, sınav gitti. Ne oldu? 91 tane hukuk fakültesi devam ediyor özel, kamu ve vakıf üniversitelerinde. Ya, arkadaşlar, ama o zaman da söyledik, geçen sene de söyledik, çoklu baroda da söyledik; yanlış yapıyorsunuz, yanlış yapmayın dedik.

Şimdi, bakıyoruz, avukatlık, geçen günkü komisyonda, kadına yönelik şiddet ve sağlıkta şiddet yasa teklifi görüşmelerinde Alpay kardeşim bir teklif verdi, dedi ki: “Avukatlık da kamu hizmetine ilişkin meslek. Savunma özgürlüğü... Yargı mensuplarıyla ilgili olarak da avukatlık mesleğini yapan kişilere karşı, hâkimlere, savcılara yönelik şiddet suçunu nitelikli hâle getirelim, cezasını artıralım. Katalog suçu hâline getirelim.” Ona da “Hayır.” dediniz. Ve nereye geldik? 11 Nisana geldik arkadaşlar, 5 Nisandan sonra altı gün geçti 11 Nisan. Ne zaman? İki gün önce. Şırnak Barosu avukatı Avukat Hakları Merkezi Başkanı meslektaşımız Serkan Karakaş bir Emniyet mensubu polis tarafından kasten üzerine araç sürülmesi suretiyle ağır yaralandı. Polis memurunun kasten zarar vermeyi istediğini de kendi beyanlarından öğreniyoruz arkadaşlar; bakın, beyana bakın.

Bu hafta da avukatlık mesleğinin itibarını -benim kanaatime göre- azaltmak için düşünülmüş bir kanun teklifi burada, geldi önümüze. Yani avukatlık mesleğinin, bu mesleğin herhangi bir sorununa çözüm bulacak mı? Bulmayacak. Avukatlık mesleğinde işçi avukatlar var arkadaşlar, bağlı avukatlar var. Bu bağlı avukatları ne yapacağız? 160 bin avukatın 50 bini bağlı avukat, işçi avukat; asgari ücretle çalıştırılıyor bu avukatlar, bu avukatlar çok zor durumda, bu avukatların emekleri sömürülüyor, cumartesi ve pazarları yok, işverenleri tarafından açıkça sömürülen avukatlar, 50 bin avukattan bahsediyorum. Bununla ilişkin araştırma önergesi verdik; tabii, eller kalkıyor, iniyor reddediliyor ya da gündeme alınmıyor. Arkadaşlar, avukatların sosyoekonomik sorunlarıyla ilgili bir madde geldi mi bunun içinde? Avukatların üstlendikleri emek ve sorumluluğa karşılık denk olmayan düşük ücretlerin ortadan kaldırılmasıyla ilgili geldi mi? Biraz önce Barolar Birliği Başkanımız söyledi, yaklaşık iki yıl geriden gelen adli yardım ödemeleriyle ilgili bir çözüm geldi mi? Gelmedi. Avukatlık asgari ücret tarifesinin daha altında düzenlenen CMK ücretleri, ruhsatları gasbedilen avukatlar, UYAP’a ulaşımında dosyaları erişime kapatılan avukat meslektaşlarımız var. Bunlarla ilgili, kamu avukatlarıyla ilgili ek gösterge geldi mi? Mobbing geldi mi ya da mesleki bağımsızlıklarının korunması geldi mi? Nasıl oldu? Hiçbir şey gelmedi. Ne geldi önümüze? Bakıyoruz, üçüncü çoklu barolara, ikinci barolara, maddi kaynak akıtma konusunda şüpheleri ortaya koyan bir öneri geldi. Bakın, avukat ruhsatnamesini çıkardınız, bu düzenlemeyle kursa katılım sertifikasına dönüştürmeyi amaçlayan bir kanun teklifi geldi. Yani burada -batan geminin malları misalini tırnak içinde koyuyorum da- batan geminin malları misali 2 no.lu barolara peşkeş çekmek istediğiniz adli yardım ödeneklerini es geçmemişsiniz, yani onu da tam böyle yerleştirmişsiniz arkadaşlar. Bu kibarca söylemim.

Hukukun ne olduğunu değil de hukuksuzluğun ne olduğunu görerek mezun olmuş on binlerce hukuk fakültesi öğrencisi, torpilleri yoksa bırakın hâkim ve savcı olma hayali kurmayı, 500 TL olan hâkim ve savcılık sınav ücretini bile yatırmaya gerek duymuyorlar. Neden duymuyorlar? İstanbul’da bir merkez var, orası belirliyor hâkim ve savcıları. Yahu “MHP’den girelim bazı hâkim ve savcı arkadaşları, MHP’li arkadaşlardan mülakatları atlatalım.” dedik, MHP’li arkadaşlar da halledemedi, onlar da halledemedi. Bir sistem var, İstanbul’da bir sistem, tarikat var orada, yani o hallediyor, hâkim ve savcı olacaksın oradan geleceksin. Birçok milliyetçi, birçok Atatürkçü, hukuk fakültesini bitirmiş, sınavı çok iyi puanlar gelmiş arkadaşlar olamıyor. Onun için de 500 lira parayı yatırıp da hâkimlik ve savcılık sınavına girmeye gerek duymayan hukukçu gençlerimiz olmaya başladı.

Ülkemizde beş sene önce 106.489 avukat varmış arkadaşlar. Sürdürülebilir olmayan, AKP’nin ihtiyaç gözeterek planlamadığı, rant ve yandaşa istihdam alanı niyetleriyle açtığı hukuk fakülteleri sonucunda 165 bine geldik.

Avukatların iş alanları daralıyor, bakıyorum ben avukatların iş alanı kalmadı arkadaşlar. Yeterli iş imkânı tanımıyoruz, diyoruz ki: “Uzlaşmacılık.” Bir bakıyoruz, avukatlardan alınıyor, kime veriliyor? Asliye ceza mahkemesi kâtibi, cumhuriyet savcısı kâtibi, mübaşiri uzlaşmacı oluyor. Cumhuriyet

savcılığına giden uzlaşma şeylerine orada çalışan arkadaşlar uzlaşmacı olarak giriyor. Böyle şey olabilir mi? Bir avukatın nosyonuyla, bir avukatın hukuk nosyonuyla bu aynı şey olabilir mi? Şimdi, korkumuz ara buluculuk. Ara buluculuğu hukuk fakültesi mezunlarından avukatlık ruhsatı alanlar yapıyor. Korkum -geçenlerde, Ara buluculuk Daire Başkanına, şu anda Hukuk İşleri Genel Müdürüne de söyledim- şu: Bir teklif gelir, teklifle ara buluculuk avukatlar dışında bütün mesleklerle açılırsa vay avukatların hâline arkadaşlar. İş alanları daraltılıyor. İstihdam alanı var mı? Yok. Defalarca söylüyoruz, nerede kanununuz? Noterliklerde noter yardımcısının avukat olması konusunda teklif hazırlandı, 2.500 ile 3 bin arası avukat meslektaşımıza iş alanı yaratılacak yani başkâtipler avukat olacak. Neden getirmiyorsunuz? İşte getirin, koyun içine, biz de çıkaralım arkadaşlar, hem de güvenilir bir kurum olan noterliklere de katkı sağlamış oluruz; siz getirin, gereğini yaparız.

Arkadaşlar, şimdi, avukatlık mesleğinin özelliklerini, niteliklerini anlatmama gerek yok. Yani Gezi olaylarında Eskişehir’de dövülerek öldürülen 19 yaşındaki Ali İsmail Korkmaz’ın şiddet sonucu öldürüldüğünü tespit eden, mesleğini titizlikle yapan CMK avukatıydı, CMK avukatıydı. Yani arkasından Soma davasında, arkasından adil yargılanma hakkı için uğraşan birçok avukat... Yani birçok olayda kutsal olan insan hakları için mücadele eden avukatların mesleklerine saygı duymamız lazım.

Şimdi, gerekçelere bakıyorum ben, bu gerekçelerde bir çözüm bulamıyorum. Şimdi, kanun teklifinin maddeleri gerekçeleriyle, birbirleriyle uyumsuz. Şimdi, Ankara, İstanbul barolarından 2 no.lu olanlara akışkanlık sağlamak amacı öne çıkmış durumda. Yani burada Barolar Birliği Başkanımızın şüphesi, endişesi biraz doğru gibi geliyor. Yani bu olay, burada vatandaşın baro seçmesini sağlamak gibi geliyor bana. Yani burada esas baroları bölmüyorsunuz, vatandaş bölüyorsunuz yani 2 no.lu olanlara akışkanlık sağlayacaksınız. Bu teklif yasalaşırsa, İstanbul 2 no.lu adli yardım bütçesinden 1 milyon lira alırken 4,5 milyona çıkacak, 1 milyondan 4,5 milyona çıkacak 2 no.lu İstanbul, İstanbul’un payı de aynı miktarda azalacaktır. Başka bir açıdan, 3 milyonu aşkın nüfusu ve 5 bin üyesi olan Bursa Barosu senelik 4,2 milyon lira adli yardım alacakken 15 milyon nüfusu olan İstanbul’un 2.500 üyesi olan 2 numaralı barosu ise 4,5 milyon lira alacak. Bu arada 54.500 üyesi olan İstanbul barosu ise 20 milyon alacak. Bu adalet mi? Anayasa’nın 10’uncu maddesi... Anayasa’nın bu 10’uncu maddesini her getirdiğiniz kanunda okuya okuya vallahi billahi ezberledik. “Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.”

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Bakarak okuyor.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Okuyorum ki atlamayayım. Anayasa’ya aykırı bir şey yapmayayım diye okuyorum çünkü getirdiğiniz bütün kanun tekliflerinde Anayasa’ya aykırılık var. 2, 10 devam ediyor, 36, 128, devam ediyor arkadaşlar ya. Bir düzgün kanun teklifi getirin de biz de altını imzalayalım.

Şimdi, yani diğer bir anlatımla eşitlik ilkesi bir kenara itiliyor. 5 bin üyeli Bursa Barosunun cari giderlerini bir tarafa koysanız senelik 826 avukatı görevlendirme yapabilecekken 2.500 üyeli İstanbul 2 no.lu barosu en fazla 885 görevlendirme yapacak, 326 avukata görev verebilecek, bu açık ve net. Yani bu gerekçenin son cümlesinde de üstü kapalı olarak “yeni paylaşım esasları” diye geçiyor sadece. Gerekçeye bak, neyi paylaşıyorsunuz siz ya? Savunmanın paylaşılacak yönü mü var? Savunma demek adalet demek, eşitlik demek.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Avukatlık mı kaldı?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Zaten 2.500 avukatta adli yardım alan avukat sayısının en fazla 300-350 olduğu düşünülürse -Başkanım da biraz önce söyledi, 326’yı, demek ki doğru tespit etmişim 300-350 olarak- hemen hemen her avukata dört ayda bir, yılda ise üçer görevlendirme yapılabilir.

Bursa’da ise adli yardım listesindeki 1.300’e yakın avukata ancak on sekiz ayda bir görevlendirme gelecek. Bu ne demek ya! Hem bölgelerarası eşitsizlik hem avukatlar arası eşitsizlik hem de yani barolar arasında eşitsizlik.

Değerli arkadaşlar, son cümlem şu: Bırakalım artık yamalı bohça gibi yasa yapmayı, nitelikli yasama yapalım. Hukukun üstünlüğünü nasıl sağlarız? Adaletin tesisi için eksikler ve yanlışlar neler, onları tespit edip bunlar üzerine çalışalım. Zaten kanunla düzenlediğiniz ve sorunlu olan çoklu baro uygulaması yanlışken bu yanlış diğer yanlış düzenlemelerle devam ettirmenin hiçbir faydası yok.

Size bir de “Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem” diye bizim 6 siyasi parti tarafından hazırlanmış şu protokolün 31’inci sayfasındaki 3.3 no.lu bölümü okumak istiyorum, “Barolar ve Türkiye Barolar Birliği” bölümü arkadaşlar. “Çoklu baro uygulamasına son verilecektir.” diyor. Son vereceğiz, az kaldı, sandık koyun geliyoruz. Ondan sonra, geldiğimiz zaman, Cumhurbaşkanımızla, Meclisimizde çoklu baro uygulamasına son vereceğiz. Bu yapacağınız, çıkaracağımız kanun da -nereye atılacak- kenara atılacak.

Teşekkür ederim Başkan.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Şahin...

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok değerli baro başkanlarım, değerli milletvekilleri ve Komisyon üyeleri; iftar saatimize çok az zaman kaldı, çok uzatmadan, tekrara da gelmeden toparlamaya çalışacağım.

Yaşadığımız ekonomik buhran sürecinde gündemimiz sağlık, ekonomi, sosyal sorunlara çözüm aramak, yoksulluk, işsizlik, vatandaşın, çiftçinin, esnafın açlığı olması gerekirken hatta bizim avukat camiasında avukat meslektaşlarımızın ortada defalarca dile getirdiğimiz, neredeyse dilimizde tüy biter şekilde sorunlarını dile getirdiğimiz ve talepler açtığımız, kanun teklifi verdiğimiz, önergelerle önünüze sunduğumuz hiçbir ciddi sorununa eğilinmezken birdenbire, çoklu barodan sonra getirilen bu 3 maddeyle barolar arasında adli bütçenin aktarılması tartışılıyor.

İnsanlar hekimlere sağlığını; hâkimlere, savcılara ve adalete, avukatlaraysa hak ve özgürlüklerini emanet ediyorlar. Demokrasi için kuvvetler ayrılığı, kuvvetler ayrılığı için de yargının tarafsız ve bağımsız olması gerekiyor. Bağımsız ve tarafsız bir yargı, sadece ülke üzerinde yaşayan bireylerin değil, aynı zamanda hukuk devletinin de güvencesi.

Biraz önce Alpay Vekilim, Mahmut Tanal Vekilimiz, Süleyman Bülbül Vekilim ve diğer vekillerimiz avukatların birçok sorunundan bahsetti. Bu önemli sorunların yanında, hukuksuzluk ve adaletsizlik konusunda da birtakım vurgular yaptılar. Gerçekten, bu ülkede adalete güven yok. Neden adalete güven yok? Ülkede uluslararası ve ulusal endekslere baktığımız zaman, hukukun üstünlüğü konusunda son sıralardayız, adalete güven konusunda son sıralardayız, eşitlik konusunda son sıralardayız; neden? Çünkü hakikaten gerekli olan uygulamalar, gerekli olan hukuki düzenlemeler, gerekli olan yasalar ve öncelikli olması gerekenler yapılmıyor bu ülkede. Dolayısıyla, ülkemizde artık yargının çok önemli, adaletin çok önemli sorunları çözüme kavuşturulması gerekirken başka başka şeylerin üzerinde duruyoruz. Burası uyuşturucu kaçakçılarının, mafyalarının, transit geçişlerin, kara para aklayanların ülkesi olduğunda kim bunu neden yaptı, nereden destek aldı, ne oldu; sonucuna, kimine, nasılına bakmadan, hiçbir yargılamaya maruz tutmuyoruz.

Bugün geldiğimiz çoklu baro bölücülüğünden sonra, bu yetmedi... Yani bu sistemi FETÖ gibi bir ayağa teslim ettiğimizde bu ülke çok şeyler çekti hukuk camiasında, sistem içerisinde. Bu sistemdeki FETÖ’cülerin bu halka yaşattıkları hâlâ unutulmadı. Bu süreç içerisinde bu krizden, bu sistemdeki

krizlerden kaos oluşturmaktan vazgeçmeliyiz. Bizim adaleti ve hukukun üstünlüğünü tesis etmek konusunda bir irademiz var mı? Yok. Çoklu baro bölücülüğü yetmemiş olacak ki... Şimdi, biraz önce ilgili baro başkanlarımız açıkladı, “Baroların bu konuda hiçbir talebi yok. Barolar bir araya geldik, biz bu barolarla bir araya geldiğimizde bunu bir yönetmelikle düzenleyebiliyoruz. Yönetmelikle düzenlemesek dahi sistemimizi kurduk, hiçbir sorun yaşamıyoruz; bir talep de yok. Neden bunu yaptınız?” gibi birçok soru yönelttiler. Bu soruların gerekçelerde cevabı yok. İşte, bu sorulara, “Neden yapıldı?” sorularına gerekçelerde cevap arayıp bulamayınca -biraz önce söylediğim gibi- bu işin bir kaos yaratmak ya da gündem değiştirmek veya çoklu baro sistemiyle getirdiğiniz ama 2 tane ikinci baro kurulmasından öteye gitmeyen, güdük kalan ve sonuç alamadığınız ikinci barolara kaynak aktarmaya yönelik olduğu kanısını ortaya koyuyor ve herkes de buna bu şekilde bu şüpheyle yaklaşıyor.

Avukatlık stajı konusuna gelince, biraz önce Baro Başkanımız anlattı, bu ülkede yıllık 20 bin hukuk mezunu veriliyor, 15 bin stajyer her yıl sisteme katılıyor ve ayrıca, açılan hukuk fakültelerinin çokluğu sebebiyle...

(Uğultular)

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Bu arada beni dinliyor musunuz Sayın Başkan, son sözüm ne oldu?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – “Son sözüm ne oldu?” oldu.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Evet, dinlemiyorsunuz çünkü ihtiyaç yok.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Dinliyoruz. Hepsi kayda da giriyor.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Aslında, size bir şey söyleyeyim mi? Bu kadar emek veriyoruz, Komisyona geliyoruz, saatlerce bekliyoruz, öyle ya da böyle -dikkatim de dağılıyor siz orada konuşurken- bir fikir öne koymaya çalışıyoruz ama dinleme gereği bile duymuyorsunuz çünkü hazırladığınız şeyin “Kabul edenler... Etmeyenler...” şekliyle bir harfinin bile değiştirilmeden geçeceği konusunda kanaate sahip değil, eminsiniz; böyle bir fikre sahipsiniz.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Hayır, bizim Komisyonumuzda önergelerle çok maddeler değişti.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Bakın, arkadaşlar, ülkemizde onlarca üniversite açılıyor, 20 bine yakın hukuk fakültesi mezunu var, yılda 15 bin stajyer sistemimize katılıyor. Hukuk fakültelerinde kaliteler düştü, avukatlar artık meslekte kazanç sorunu yaşıyorlar, hakikaten bu CMK ödemeleriyle -diyorsunuz ya- verdiğimiz ücretlerle yol parasını artık artan mazot fiyatlarıyla karşılayamıyorlar. Onların refah içerisinde, gerçekten savunma hakkına yakışır, yargının üç ayağına yakışır bir şekilde yaşamalarını gerektiren bir sürü sorunları varken -özlük hakları, bunlara ilişkin sorunları varken- biz geliyoruz, hiçbir talep yokken bir baronun ikinci bir baroya bütçe aktarmasıyla meşgul oluyoruz. Böyle bir talep yok. Hakikaten ben de soruyorum: Niçin buna gerek duyduk? Gerekçenizi de okuduk, bulamadık; niçin buna gerek duyduk? Ve birçok eşitsizliği anlattı arkadaşlarım, tek tek örnek vere vere; hem bölgesel hem barolar arasında hem avukatlar arasında eşitsizliği anlattı. Neden bu yasa teklifinde ısrar ediyoruz? Bu yasa teklifini geri çekmemiz gerek, uzlaş önemli.

Başkan beni yine dinlemiyor, görüyorsunuz değil mi?

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Duyuyoruz biz sizi.

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Biz dinliyoruz.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Başkan dinlemiyor, ben Başkana konuşuyorum. Neyse sonra tutanakları okur inşallah.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Suzan Hanım, siz Komisyona hitap ediyorsunuz...

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Size de hitap ediyorum, Komisyonumuzun Başkanı sizsiniz efendim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Toparlayalım da vakit daraldı.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Avukatlık stajı çok önemli, zaten eğitim kalitesi düşük, hukuk fakültelerinden mezun olan arkadaşlarımız... Bizler de bunu yaşadık, ben de bir avukatım; doğal olarak staj döneminde birçok şeyi bilmiyoruz, uygulamaları staj döneminde öğreniyoruz. Staj dönemi o yüzden sürekli ve gerçekten hakkıyla yapılması gereken bir şey, hatta daha özel bir itina gösterilmeli yani bir yerde çalışırken sürdürülebilirliği mümkün olmayan bir düzenleme stajın da kalitesiz bir konumda olması sonucunu doğurur ki üstüne eklemek demektir. Biz savunmanın liyakatle, bilgi birikimle, tecrübeyle sabit, liyakatli stajyerlerimizin avukatlık mesleğine katılmasını istiyoruz. Bu düzenleme yanıltır, stajyerlerin hiç staj yapmadan mesleğe başlamalarını sağlar, bu da meslekte kaliteyi düşürür. Yani savunma mesleğinin ilk adımını liyakatle yapmalarını sağlamamız lazım.

Efendim, kanun teklifiyle yapılmak istenen vahim bir düzenleme, “İstanbul, Ankara 2 No.lu Barolara hazine kaynak aktarılmasına olanak sağlanmak isteniyor.” kısmını da biraz önce açıkladım. Örneklemeler getirecektim ama söylediğiniz gibi iftara yetiyeceksiniz, o yüzden, bu bakımdan bunun çok fazla üzerinde durmayacağım.

Bu, avukatların asıl sorunlarından bahsedecektim, ihtiyaçlarından. Mesela “Stres sıralamasında 1’inci sırada olan avukatların yıpranma payı neden yok?” vesaire gibi. Serbest işçi avukatların sorunlarına, hamasi söylemlerin ardına sığınmadan sorumluluk alarak çözüm bulmak konusunda bir şeyler talep edecektim. Meslek tekelinin daralmasına “Dur!” diyebilmek için bazı taleplerim olacaktı. Meslek erbabı olmayanların ara buluculuk, uzlaştırma gibi konumlarda yer almasının bu mesleğin gelir düzeyini azalttığından ve değersizleştirdiğinden bahsedecektim.

Ama hızlıca, bu düzenlemenin hiç kimseye bir faydası yok. Bu düzenlemeden, bu tekliften vazgeçin. Şu anda baro başkanlarımızın, Barolar Birliği Başkanımızın ileri sürdüğü sebeplerle de yeniden bir değerlendirmeye alın, ortak akıl ve ortak bir çalışmayla bir alt komisyonda yeniden çalışılın ve avukatlık mesleğinin ve avukatların gerçek sorunlarına çözüm bulmaya çalışalım; hakikaten onları yargının üç ayağından biri konumuna getirerek eşit değerle, eşit konumda olmalarını sağlayacak düzenlemeler yapalım. Ve avukatların emeklilik süreçlerinde de hâkim ve savcılar gibi yargı mensuplarıyla eşit konumda emeklilik haklarının olmasını sağlayalım diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Ünal Demirtaş, buyurun.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, yüksek yargının değerli temsilcileri, Değerli Barolar Birliği Başkanım, baro başkanlarım; sözlerime başlarken hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Barolara, avukatlara sorulmadan avukatların gerçek sorunlarını hiçbir şekilde çözmeyecek, tam tersine avukatların sorunlarını daha da derinleştirecek ve barolar arasındaki eşitsizliği ve ayrımcılığı daha da artıracak, baroların bağımsızlığını daha da zedeleyecek yeni bir kanun teklifini konuşuyoruz. Tabii, bugünü doğru anlamak için geçmiş de iyi hatırlamak gerektiğini düşünüyorum. Sayın Özkaya her ne kadar “Geçmiş unutalım.” dese de bence kısa...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Geçmiş unutmayacağız. Ne yapacağız? Ufka bakacağız, ufka.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Yakın geçmişe, özellikle yani bu teklifin bugün önümüze gelmesine sebep olan süreci kısaca bir hatırlatmakta yarar görüyorum. Tabii, ben öncelikli olarak başta Barolar Birliği Başkanımız Sayın Erinç Sağkan olmak üzere, bugün Komisyona gelen 15

baro başkanımıza teşekkürlerimi sunuyorum. Çünkü 2020 yılında paralel barocukları oluşturacak yasa görüşmelerinin Komisyondaki görüşmeleri sırasında önceki dönem Barolar Birliği Başkanımız Komisyona dahi gelmeye gerek duymamıştı; Komisyona gelmek isteyen baro başkanlarımızda Ankara'ya dahi sokulmamıştı, sokulmak istenmemişlerdi. Baro başkanlarımıza talimatla barikatlar kuruldu, baro başkanlarımız tartaklandılar, belki şiddete uğradılar, daha sonra Meclis yerleşkesine bile alınmadılar. Sayısal üstünlüğe dayanılarak bu kanun, maalesef, yasalaştı.

Sonrasında İstanbul'da bir paralel barocuk kuruldu, biliyorsunuz ama uzun zaman geçmesine rağmen Ankara'da bir paralel barocuk oluşturamadınız. Pandemi bahane edilerek baroların ve Barolar Birliğinin seçimleri bile ertelendi ama Ankara'da paralel barocuğu kuramadınız. Ne yaptınız? Şunu ifade etmek istiyorum: Bakın, Ankara'da 2 No.lu Baroyu kurmak için, gerekli üye sayısı olan 2 bini tamamlamak için Ankara'daki bakanlıklar, bakanlığa bağlı birimler, il ve ilçe teşkilatlarında görev alan 750'den fazla kamu avukatına hem kurumların WhatsApp gruplarından hem de yüz yüze olarak baskılar yapıldı. Özellikle Sağlık Bakanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğündeki avukatların kurum amirleri tarafından masalarına dilekçeler bırakıldı ve imzaya zorlandılar, üst düzey bürokratları "İmzalamayanları taşra teşkilatına göndeririz, tayininizi çıkartırız." şeklinde ifadelerde bulundular. "Bunun sonucuna katlanırsınız." gibi avukatlar ciddi derecede tehdit edildi. Sağlık Bakanlığındaki avukatlara "Bir hafta içinde formları doldurup getirin." şeklinde talimatlar yazılı olarak gönderildi. Gençlik ve Spor Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Adalet Bakanlığı, Eti Maden AŞ gibi kurumlardaki avukatlara da aynı baskı sözlü olarak yapıldı ve bu şekilde avukatlar sürgün ve tayin gibi tehditlerle sindirilmeye çalışıldı. Uzun uğraşlardan sonra kimi zaman baskıyla kimi zaman da havuç yöntemiyle Ankara'da 2 No.lu Barocuk kuruldu.

Şimdi, bu kanun teklifiyle paralel barocukları hem adalete uygun olmayacak şekilde ekonomik olarak çok çok güçlendirmeyi hem de paralel barocukları bu şekilde finanse edip cazip hale getirerek genç ve ekonomik yönden güçsüz olan avukat meslektaşlarımızı paralel barocuklara üye yaparak devşirmeyi amaçlayan bir teklifi konuşuyoruz. Bu teklifin aslında yaklaşık iki yıl önce çıkan, avukatları bölen ve avukatlık mesleğine çok büyük zararlar veren paralel barocuk yasasının tamamlayıcısı niteliğinde olan bir düzenleme olduğunu düşünüyorum. İki yıl önce çıkarılan bu kanun son derece yanlış bir kanundu, şimdi bu teklifle bu büyük yanlışta ısrar ettiğinizi tekrar düşünüyorum. Avukatlık mesleğinin çözülmeyi bekleyen son derece önemli ve büyük sorunları varken bu konunun gündeme getirilmesi de son derece yanlış olmuştur.

Öte yandan, bu düzenlemenin Anayasa'nın 138'inci maddesine tamamen aykırı ve yargı bütünlüğünü bozan bir düzenleme olduğunu özellikle ifade etmek istiyorum.

Yine, bu düzenlemeyle stajyerler arasında bir ayrımcılık olacaktır, bazı stajyerlere naylon staj yapma hakkı verilmektedir bu düzenlemeyle.

Değerli milletvekilleri hukuk, yargı ciddi bir iştir, avukatlık da ciddi bir meslektir, bir kısım stajyerlere naylon staj yapma hakkı tanınmanın avukatlık mesleğinin ciddiyetiyle bağdaşmadığını düşünmekteyim çünkü bakın, kalitesiz hukuk eğitiminden sonra, şimdi de kalitesiz, naylon staj yapma hakkının mesleğimize gerçekten çok büyük bir zarar vereceğini düşünüyorum. Stajını olması gerektiği gibi yapamayan, yapmayan bir meslektaşımızdan avukatlık mesleğini de gerektiği gibi yapmasını beklemek mümkün değildir. Avukatlık mesleğinin çözülmeyi bekleyen çok büyük sorunları varken bu teklifin getirilmesi son derece yanlış olmuştur.

Diğer sorunları diğer maddeler üzerinde gündeme getireceğim ama şunu ifade etmek istiyorum: Avukatlar arasındaki ayrımcılığı ortaya koyan bu ikili baro sisteminin bir an evvel ortadan kaldırılması gerektiğini düşünüyorum, avukatlık mesleğinin bütünlüğünü ve yargının bütünlüğünü bozan bir

uygulamadır bu, son derece yanlıştır. Eğer siz bunu düzeltmeyecekseniz en kısa zamanda, zaten ilk seçimde bizim iktidarımız gelecek; Millet İttifakı'nın iktidarında biz bunu düzelterek ve bu paralel barocukları kaldıracamız ve hem yargıda hem de avukatlık mesleğindeki birliği ve bütünlüğü yeniden sağlayacağız.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz Sayın Demirtaş.

Sayın Abdurrahman Tutdere, buyurun.

Özet olarak anlatabilirsek çünkü zamanımız çok kısıtlı.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Tabii, tabii.

Sayın Başkan, Türkiye Barolar Birliğinin Sayın Başkanı, değerli baro başkanlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, değerli Komisyon üyeleri; hepinize bir tavsiyede bulunacağım. Bence iftardan sonra Türkiye Barolar Birliği Başkanımızın bu yasayla ilgili ileri sürdüğü itirazları tekrar hepimizin okumasında fayda var. Başkan gerçekten çok özet bir şekilde, bu yasa teklifindeki sorunları, bu yasa teklifinin adalete, avukatlık mesleğine ve aslında vatandaşa hiçbir şey getirmeyeceğini başlıklar hâlinde söyledi. Yönetmelikle düzenlenmesi mümkün olan bir meselenin bugün bir kanunla düzenleniyor olması gerçekten hukuk sistemimiz açısından da kabul edilebilir bir şey değil. Başkan -aynen- sonradan kurulan ikinci barolar ile birinci barolar arasında bir sorun olmadığını söyledi; bu, gerçekten önemli. Adli yardım görevlendirmelerinde bir problemin olmadığını söyledi, önemli. Peki, barolar arasında sorun yok, adli yardım görevlendirmelerinde sorun yok, uygulamada sorun yok, uygulamanın sahipleri, Türkiye'de 143 bin avukatın temsilcileri "Bu kanundan avukatlara fayda yok." diyor, "Bu kanundan vatandaşa fayda yok." diyor ama siz teklif sahipleri olarak bunu duymuyorsunuz, görmüyorsunuz. Bu, gerçekten yanlış bir şey olacaktır, bunu dikkate almak zorundayız çünkü geçmişte, bakınız, bu çoklu baroyla ilgili çok eleştiriler yapıldı, barolar itirazlarını söylediler, biz burada söyledik, kanun geçti, Genel Kuruldan geçerek yasalaştı; uygulamaya baktığımızda aslında, şu anda ikinci baroda avukatlık yapan meslektaşlarımızın bile mutlu olmadığını görüyoruz. Dolayısıyla artık bu yapay, pansuman tedbirlerle, Avukatlık Kanunu'ndaki böyle ufak tefek değişiklikler veya birilerinin hoşuna gidecek değişikliklerle bizim şu anda Türkiye'de avukatlık mesleğini icra eden avukatların yaşadığı sorunları çözmemiz mümkün değildir. Artık bu gerçeği herkesin görmesi lazım.

Ben de uzun süre avukatlık yaptım ve baro yönetimlerinde de çok süre çalıştım, gördüğümüz şu: Avukatlar şu anda can çekişiyor değerli arkadaşlar, değerli meslektaşlarımız; avukatlık mesleği ölüyor, ölüyor. Siz "İkinci baroya nasıl para aktaracağız, kaynak aktaracağız?" diye düşüneceğinize Türkiye'nin en çalışkan öğrencilerinin, hukuk fakültesi mezunu olan gençlerimizin, bu ülkenin geleceği olan gençlerimizin şu anda zamlar ve ekonomik kriz karşısında nasıl can çekiştiklerini, kendi internet ücretlerini ödeyemediklerini, bürolarının kiralarnı ödeyemediklerini ve gerçekten başka yerlerde bir şekilde köle muamelesi gördüklerini; bunu görün, bu tabloyu değiştirmek için bir çalışma yapmanız gerekiyor; şu anda acil olan bu gerçekten. Zaten ikinci baroların sizden böyle bir talebi de yokmuş, neden buna bir ihtiyaç duydunuz bunu gerçekten anlamak mümkün değil. Eğer siz bu yasayı sadece ikinci barolara, kurdurduğunuz barolara kaynak aktarmak için yapıyorsanız gerçekten bu büyük bir yanıltır. Bakınız, Türkiye Barolar Birliği Başkanı uyardı; siz, avukatları böldünüz, bu yasa teklifi yasallaşırsa vatandaşa böyleceksiniz. Zaten şu anda Türkiye'de kutuplaştırıcı siyaset Türkiye'nin birliğini, bütünlüğünü tehdit edecek boyuta ulaştırmış bölünmeyi; vatandaşlar arasındaki kutuplaşma

had safhaya varmış durumda. Bunu bir de adalet eliyle yani gerçekten bağımsız savunmayı temsil eden avukatlar eliyle, bir daha bu yasayla hayata geçirmeniz ve bu bölünmeye ayrı bir katkı vermeniz çok büyük bir anlamsızlık olacaktır ve Türkiye'nin birliğine, bütünlüğüne de gerçekten zarar verecektir.

Bakınız, iktidar partisine ve teklifin sahiplerine soruyoruz. Biraz önce Başkan söyledi, avukatları siz borca çalıştırıyorsunuz; Türkiye'deki avukatların görmüş oldukları adli yardım hizmetleri karşılığında şu anda 72 milyon alacağı var, iki yıldan beri avukatlar para alamıyor. Neden avukatların emeğinin karşılığını ödemiyorsunuz? Bir de bu alacakların hepsi enflasyon karşısında eridi, gitti. Avukat gitmiş, iki yıl önce karakola gitmiş, gitmiş, boşanma davasını açmış, davayı sonuçlandırmış, temyizi yapmış, her şeyi bitirmiş, görevini yapmış, devletten alacağını bekliyor; alacak yok. Eğer bugün avukatların 72 milyon liralık alacağını bir iktidar ödeyemiyorsa oturup bunu düşünmeniz lazım “Ya, biz bu avukatların ücretini niye ödeyemiyoruz?” diye. Özellikle genç avukatların bu hakkını niye ödemiyorsunuz? Bu bir vebaldir aynı zamanda, vebaldir; niye ödemiyorsunuz? Getirin, buna ilişkin düzenlemeler getirin, buna ilişkin bütçeye kaynak aktaracak düzenlemeleri getirin, hepimiz de canıgönülden destek olalım, avukatlarımızın sorunlarına bir nebze çözüm üretelim. Yani yeni sorunlar çıkaracak bu kanun, biz öyle anladık.

Baro başkanlarımızın itirazlarını lütfen dikkate alın, bunlar önemli. Başkanlarımız, sayın başkanlarımız uygulamadan gelen insanlar; şu anda, gerçekten Türkiye'nin dört bir yanından meslekle ilgili sorunları bizzat takip eden ve sorunları bizzat yaşayan insanlar. Tekrar tekrar sizlerden rica ediyorum, baro başkanlarımızın bu konudaki itirazlarını dikkate alın. Bu teklifi, gerçekten, yeniden alt komisyona göndererek yeniden üzerinde çalışma yapılmasının yolunu açmamız lazım. Eğer biz -burada çoğunluk da avukat- bunu yaparsak bu mesleğe hizmet etmiş oluruz. Yarın milletvekillikleri bitecek, belki çoğumuz bürolarımıza döneceğiz, yine orada bu şerefli, onurlu mesleği icra edeceğiz ancak döndüğümüzde ortada belki avukatlık kalmayacak eğer bu şekil devam ederse. Avukatlık mesleğini halkın nezdinde, kamunun nezdinde itibarsızlaştıran, ekonomik olarak zorluğa sokup avukatları gerçekten şu anda millet karşısında ve kamu gücü karşısında zayıflatan bu uygulamalar hepimizin sonunu getirecektir.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederim.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Gerçekten, staja ilişkin de birkaç şey söyleyeyim; tüm arkadaşlar söyledi; şu anda en büyük sorun, avukat enflasyonu var, hızla mezun var ve nitelikli avukat, nitelikli hukukçu yetişmiyor. Bu düzenlemenin ikinci paragrafı gerçekten ihtiyaçtı ancak bu şekildeki düzenlemeyle, sigortalı çalışan, herhangi bir işte çalışan bir avukatın avukat stajyerliğine yol açmak bir nevi avukatların piyasada stajını tam olarak yapmadan başka işlerde çalışmasının da yolunu açacaktır; işin bu boyutunu da dikkate almak lazım. Eğer siz, stajyerlerin gerçekten ekonomik sorunlarını çözmek istiyorsanız kamu kaynaklarıyla avukatların staj süresince desteklenmesi gerekiyor ancak bu sorun bu şekil çözülür.

Buradan gördüğümüz şu: Bu yasayla ne stajyerlerin ne binbir sorunla boğuşan avukatların sorunlarını çözmekten ziyade, siz, çökmüş olan ikinci baro yasasına “Bir şok verelim, biraz kaynak aktaralım, belki bunlar dirilir.” diye umut ediyorsunuz. Şunu tekrar söyleyelim: Bu yasa da baroları bölen çoklu baro sistemini canlandıramayacaktır. Gelin, bu yanıltan vazgeçin. Yanlış yanlışla düzeltme şansımız yoktur.

Hepinize teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ - Teşekkür ederiz.

Sayın Tanrıkulu, buyurun.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Türkiye Barolar Birliğinin Değerli Başkanı, Baro Başkanlarımız, Yargıtaydan ve diğer kurumlardan gelen değerli temsilciler; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben Genel Kurulda da konuşmuştum, siz alınmıştınız ama burada da söyleyeyim; AK PARTİ'nin şanssızlığı hukukçuları, şanssızlığı hukukçuları gerçekten.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Şanssızlığı mı, şans mı?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – AK PARTİ'ye geç o zaman(!)

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Evet, şanssızlığı.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Vermeyiz.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Davet etmişlerdi de Genel Başkanınız davet etmişti zamanında da onu ayrıca konuşuruz.

Şunu söyleyeceğim: Yani; gerçekten, böyle bir yasayı, hepsi baro üyesi olan bu avukatlar, ya, nasıl rıza gösterir, buraya getirir gerçekten? Yani ortalama bir anlayış, hukuk, akıl böyle bir yasaya gerek duymaz veya Türkiye Barolar Birliği istişare eder, konuşur. Tamam, belki sizin tercihinizle seçilmedi Türkiye Barolar Birliğinin bu yönetimi ama diyalog kanalları açık gerçekten; neden bunu yapmazsınız ve 160 bin avukatın karşısında 4 bin avukat için böyle bir düzenleme getirirsiniz? Bakın, yani 150 bin avukatı otomatik olarak karşınıza alıyorsunuz yani bu, siyaseten de akılcı değil. 83 baroyu karşınıza alıyorsunuz, 81 baroyu otomatikman yani sizi destekleyen baroları da karşınıza alıyorsunuz. Yani diyelim ki 50 baro bir yerde, 30 baro bir yerde ama 30 baroyu da bu düzenlemeyle karşınıza alıyorsunuz. O nedenle ben söylüyorum; yani realiteden, rasyonel olmaktan yoksun böyle bir yasa.

Niye çoklu baroyu getirdiniz? Vicdanınıza soruyorum. Hepiniz de biliyorsunuz; bir adamı orada tutmak için getirdiniz yani orada Türkiye Barolar Birliği Başkanı olsun diye getirdiniz. Hem delege yapısını değiştirdiniz hem de “Çoklu baroyla belki üç beş tane baro kurarız, onlara da dörder delege verirse yirmi yapar.” diye matematik oyunları yaptınız; tutmadı. Barolar, kurultay delegeleri bu sağduyuyu gösterdiler ve bu operasyona karşı çıktılar. Yani bu nedenle getirdiniz gerçekten. Ben Genel Kurulda da söylemiştim; bu devletin en temiz çocuğu için getirdiniz yani ve onun için getirdiniz, şimdi tutmadı, seçtiremediniz. Şimdi, yavaş yavaş bunu geri çekeceğinize yani bu baroların, avukatlık mesleğinin bütün onuruna, bağımsızlığına, tarafsızlığına, adil yargılama ilkelerine aykırı olan bu düzenlemeyi geri çekeceğinize, şimdi gerçekten akıldan yoksun başka bir düzenlemeyi getiriyorsunuz.

Ortalama bir avukata sorsanız yani sizden yana olan, sizin mensubunuz olan baro başkanlarına sorsanız “Vallahi, buna ihtiyaç yok.” derler yani sonuç itibarıyla. Bu kadar da kopmuşsunuz kendi tabanınızdan, mesele biraz da bu; kendi tabanınızdan, kendi örgütlerinizden, kendi meslek örgütlerinizden, size yakın meslek örgütlerinden kopmuşsunuz, kimseyle diyalog kurmuyorsunuz. Bakın, ben o nedenle hep söylüyorum yani AK PARTİ'nin yirmi yılda geldiği nokta bu nokta işte. Yani Sayın Erdoğan'ın eşit gözle konuşacağı kimse kalmamış etrafınızda, siz de ona benziyorsunuz yavaş yavaş. Ya, açık bir baro başkanına sormuyorsunuz; açın, bir baro başkanına sorun ya “Gerçekten ne düşünüyorsunuz?” diye. 30-35 tane baro başkanı var, onlardan birisine sorun. Adalet Komisyonunun üyelerinin tümü bir baronun üyeleri, kendi baro başkanlarına sorsunlar yani mutlaka, vali baro başkanı değil, “Ne düşünüyorsunuz?” diye sorsunlar. 2 baro başkanı yani İstanbul ve Ankara 2 No.lu Baro Başkanlarının böyle bir talebi de yokmuş, bugün duyduk. Barolar Birliği Başkanı gerçekten çok esaslı bir biçimde açıkladı bütün gerekçeleri. Yani yönetmelikle düzenlenecek bir meseleyi neden buraya getirdiniz, neden yasayla düzenlediniz? Neden 83 baroyla diyologla çözebileceğimiz bir meseleyi bir yasal düzenlemeyle yapmak zorunda kalırız? Neden?

Bakın, söyleyeyim; bize büyük imkân verdiniz gerçekten 2 No.lu Baroyla. Açık söyleyeyim; bu iktidar değişecek yani ilk sandıkta değişecek. Niye imkân verdiniz? Bakın, biz, helalleşeceğiz ama aynı zamanda hesaplaşacağız. Geçmiş insanı takip eder, geçmiş unutulmaz, insanı takip eder. Bütün bu yasal düzenlemeler de insanı takip eder; kim getirmiş, nasıl getirmiş, ne yapılmış. İnsanı takip eder geçmiş, bunlara tümüyle bakılır. Bakın, 2 No.lu Baro üyeleri kimlerdir? Çağlayan Adliyesinde, Ankara Adliyesinde hangi yargıçlarla, hangi ilişkileri vardır? Basarsın UYAP’a, tümünü çıkarırsın. Bakın, basarsın UYAP’a, hangi kurumlar 2 No.lu Baro üyeleri dışında kimlerle sözleşme yapmamış anlarsın. Bunlara, avukatlara bu kötülüğü yapmayacaktınız gerçekten, kendi çevrenize bu kötülüğü yapmayacaktınız. O nedenle söylüyorum, AK PARTİ’nin şanssızlığı hukukçuları. Şimdi, böyle bir yasa...

Gerçekten gerekçesini ortaya koyun ya. Yani sizin iktidarınız bu kadar çok rant ve kaynak dağıtırken avukatların 72 milyonuna mı ihtiyacınız var veya 2 No.lu Baroya aktaracağız 4 milyona mı ihtiyacımız var? O avukatlar bu kadar çok ilişki içerisindeyken bu adli yardımdan alınacak paralara mı ihtiyaçları var? İstedikleri kurumla sözleşme yapıyorlar, istedikleri kurumla, istedikleri yargıçla istedikleri ilişkiyi kuruyorlar. Bakın, ben avukatlığımdan ve baro başkanlığımdan daha çok, şu anda -iddia ediyorum- bütün milletvekillerinden daha fazla adliyelere gidiyorum, duruşmaları izliyorum, cezaevlerine gidiyorum. Ya, yargı çökmüş, çürümüş, avukatlık mesleğini çökertmişsiniz. Yani sonuç itibarıyla, bu meslek, avukatlık mesleği, savunma mesleği adalet bakımından, hepimizin ihtiyacı olan adalet bakımından son derece hayati ama bunu çökerttiniz, yargıyı çökerttiniz. İstanbul Adliyesinin her yerinden, Ankara Adliyesinin her yerinden rüşvet kokuları geliyor, her yerinden.

Ya, bakın, daha yeni, bu hafta başında, yanı başımızda Sincan Adliyesinde Kobani davasını izledim; başından beri de gitmeye çalışıyorum. Ya, o davada dokuz ay başkanlık yapan başkan, iddianameyi kabul eden başkan çete üyesi çıktı, çete üyesi ya, adliyede çete üyesi çıktı, itirafçı oldu, “Evet, ben çete üyesiyim. Biz bu adliyenin içerisinde böyle kirli ilişkilerin içerisine bulaştık.” dedi. Adam dokuz ay boyunca ağır ceza mahkemesinin, o davanın başkanlığını yaptı ki ağır ceza mahkemesi başkanlıklarını saymıyorum. Ya, bunların peşine düşelim biz beraber. Ama siz neyin peşindesiniz?

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Toparlayalım.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Hakikaten neyin peşindesiniz? Bak, bunu açık açık söylüyorum, isim de veriyorum, dava ismi veriyorum, hâkim ismi veriyorum: Bahtiyar Çolak. İtirafçı sanık olmuş, işte, şüpheli falan filan değil, kendisi itiraf ettiği için burada söylüyorum, yoksa “Şüpheden sanık faydalanır, herkes masumdur.” falan ilkeleri var, bilmem ne var ama kendisi itirafçı olmuş yani.

Bakın, böyle çürümüş adliyeler, böyle çürümüş. Bu, çürümüşlükten kurtarmaz. 2 No.lu Baro da bu çürümüşlüğe hizmet ediyor. Şimdi, siz bu çürümüşlüğü daha da derinleştirmek istiyorsunuz. Yazık, gerçekten kendinize yazık ediyorsunuz. O nedenle söylüyorum... Türkiye Barolar Birliği Başkanımız burada önemli bir öneride bulundu. Baro başkanları toplantısı yapılmış; 83 baro başkanının ortak bir irade göstermesi bizim burada göstereceğimiz iradeden çok daha önemlidir, 83 baro başkanının gösterdiği irade; onlara saygılı olalım. Onların oyuyla geldik buraya, hepimiz o baroların mensuplarıyız; onlara saygılı olalım, o 83 baro başkanının iradesine saygılı olalım. En azından bir nefes almak için, sizlerin de geçmişe bakmanız için yani üç beş gün, bu yasa nasıl geldi ona bakmak için alt komisyona gönderelim. Bu yasa, böyle, hani, bugün çıkmış, yarın çıkmış, bir hafta sonra çıkmış çok acil bir şey değil; önümüzdeki hafta bir daha değerlendiririz. Yani o yüzden, sizi makule, sağduyuya ve hakkaniyete davet ediyorum.

Ayrıca, İzmir Barosu Başkanı burada -15 baro başkanı vardı burada-sonuçta, İzmir Barosu Türkiye'nin 3'üncü büyük barosudur; iki dakikalık bir söz istemişti. Yani buraya kadar İzmir'den gelmiş, sonuçta, sizin nezaket gösterip ona iki dakikalık söz vermemenizi de ben Parlamantonun adabı bakımından çok uygun bulmadığımı kayıtlara geçmesi bakımından ifade ediyorum.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Öncesinde konuştuk.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN YILMAZ TUNÇ – Evet, teşekkür ederiz.

Geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yarın saat 13.00'te toplanmak üzere toplantıyı bitiriyorum.

Kapanma Saati: 19.04

